

3

Science fiction

Най-доброто
от новата
Френска Вълна

ВОЙ

СБОРНИК
ФАНТАСТИЧНИ
РАЗКАЗИ

Издателство ПОЛЮСИ

ВОЙ ФРЕНСКИ ФАНТАСТИЧНИ РАЗКАЗИ

Превод: Любомир Найденов

chitanka.info

СЕРЖ БРЮСОЛО МУХАТА И ПАЯКЪТ

Бяха му изтръгнали бръснача точно в момента, когато бликналата кръв започваше да се стича по голите бедра...

Той не изпитваше болка. Загубата на съзнание бе притъпила мозъчните центрове и само три усещания му доказваха, че все още съществува: постоянният сърбеж от наболата по хлътналите бузи брадичка; необузданият пулс на разрязаните вени по пъпната връв почти до корема; и леденият допир на плочките отдолу, под сплеснатите му кълки. Той повдигна дясната си ръка към гърдите и с влажни пръсти се опипа отвсякъде, чак до корема. Куп превръзки — от чаршаф или бельо? покриваха пъпната връв, нарязана от острието на бръснача... Сега вече различаваше нещата наоколо дотолкова, доколкото му позволяваше вроденото късогледство. Застланият с плочки коридор бе празен до стая номер 12, където на рогозката, свит на кълбо, някой спеше. Тъй като от такова разстояние виждаше само голия гръб и мръсните му ходила, Гал никога не би могъл да каже дали това бе мъж или жена. На тавана примигваха еднообразни жълтеникави крушки, предупреждавайки, че скоро ще угаснат. По стените нямаше никакъв отвор, каквото и да е прозорче или по-голям прозорец, никаква амбразура или поне някаква цепнатина. Пълна тъмнина. Трябваше да се повдигне на лакът, да опипа нашуплилата се мазилка по стените, да се придвижи чак до шалтера на стълбището... но се чувстваше толкова слаб. Върху жълтата влакнеста рогозка кръвта бе започнала да засъхва... Гал се сети за майката оттатък, зад притворената врата на стаята. Тя се беше излегнала на продънилото се походно легло, стиснала здраво с бедрата си пъпната му връв, изтръгнала се от черния гъсталак на половия й орган и проточила се през открехнатата врата чак до коридора... Чак до него, до Гал, свил се по диагонал на лъскавия под. Или поне така той си представяше нещата.

Малко стаи на тоя етаж бяха заети. С изключение на Гал и спящото на рогозката пред стая номер 12 същество, за последните двадесет години не бе имало нито едно раждане.

Внезапно ежедневният поток храна се заизлива по пъпната връв и младежът се изкриви в гримаса, когато тласъците стигнаха до порязаното място. Само за миг си помисли, че червото ще се скъса под налягането, но нищо не се случи. Храната без затруднения се изсипа във вътрешността на стомаха му.

Обля го топла вълна и го накара да забрави за ледения допир на плочките отдолу.

След това, сънят... тежък, дълбок
отнасящ всичко... бръсначът
порязването
болката...

Космическият сън го предпазваше от смъртта поставяше го извън всякакво временно изтичане... Дълбока забрава в някаква гънка на времето, някъде там, в празнотата на пространството...

Безгранично, магическо небитие. Несвяст, прекъсвана от коматични пробуждания, никога достатъчно дълги, за да може разумът да се откъсне от вцепенението на някакво неопределено състояние...

Сън, тежък, дълбок...
отнасящ всичко... бръсначът
порязването
болката.

... и грапавото руно на рогозката, без да може да каже каква е тази козина с толкова твърди влакна, един истински правоъгълник с бодили, като че ли направо отрязани и присадени под него от някакъв огромен таралеж...

и коридорът, застлан с фаянсови плочки тунел, където урината на спящите е покрила пода с неизличими следи, не изтриваеми дори и за струите бактерициди, изливани по цокъла, за да се разложат изхвърлените по време на съня изпражнения — най-често в течено състояние, — навик за съществата, не поемащи твърда храна... или пък настилката от квадратни плочи и зловонни жлеbove, в които нокътят проникваше с някакво пагубно удоволствие, изпълвайки се всеки път с кафеникава или черна кашичка, за която по-добре да не знаеш от какво е...

И все пак те бяха богове — така спящите сред собствените си изпразнения, сред повърнатото от препълнените им стомаси... Богове, вкопчили се в бликналата от корема им пъпна връв, висящи на една съвсем обикновена ивица нежна кожа, сякаш бяха алпинисти над зловонна бездна, молеци се възето, около което са се увидели, да издържи...

и от двете страни на фаянсовата пътека — врати, — всички еднакви, една срещу друга, наредени по мистериозен начин през три метра и половина...

един коридор в космически хотел...

стаи, давани под наем за вечни времена; затворени или откренати врати, през които полупрозрачна връв е изпълзяла... божествени наематели с безкраен договор... някаква къща, кораб, може би...

Гал беше седнал на рогозката, безразличен към дразнещия допир на грапавите влакна отдолу.

Гал беше седнал, подпрял чело на коленете си... Скоро пъпната му връв щеше да стане достатъчно дълга, за да му позволи да достигне следващата врата; тогава трябваше само да се повдигне и да почука по емайлирания номер, силно, така силно, че да си натърти ставите... Ако в стаята имаше някой, женски глас щеше да му извика да влезе. И естествено, той трябваше да разполага с достатъчно от онова — „мекото“, — за да се дотърти до медния креват, където, може би от една година, момичето с разтворени бедра бе чакало да дойде оплодителят...

да се катери между краката ѝ всяка вечер, да прониква в нея, докато тя не издуе корема... и после, облегнат на медните крака на кревата, да чака да се изтърколят месеците. Това поне в крайна сметка обясняваше гъгнивият глас на разказвача, препредаван по всеки етаж от зарешетените високоговорители...

Ала пъпната връв на Гал все още не бе достатъчно дълга, той едва стоеше със събрани крака на рогозката пред съседната стая, където бе сигурен, че все още няма никой.

Някои майки можеха естествено да бъдат оплодени по няколко пъти, или пък да родят близнаци, например... в такъв случай от половия им орган бликваха по няколко нишки, проточвайки се до рогозката. Но многобройните раждания поставяха сериозни проблеми:

детето можеше да се задуши с връвта на предното, а дори и да я отскубне... По правило бе забранено жена, станала вече майка, да се опложда отново, но някои мъжки индивиди не го зачитаха, тъй като от една страна късата пъпна връв не им позволяваше да почукат на друга врата; и от друга — те бяха изморени да чакат или да търсят някоя стая да се запълни отново...

Ролята на оплодителя не бе ясно определена. Законът, обичаите, традициите налагаха неговото присъствие в стаята чак до раждането, на което той трябваше по всякакъв начин да помогне. След това трябваше да изкъпе детето, преди да отиде и го остави на рогозката пред вратата. Това беше твърде деликатна работа, защото нежната пъпна връв — във всеки случай малко устойчива, — можеше да се окаже твърде къса. Тогава леглото на майката трябваше да се премести така, че минавайки през откренатата врата, тънкото черво да бъде много изпънато. После, мъжкият индивид можеше да си върви, което най-често правеха...

Възпитанието на децата бе привилегия на гражданския разказвач, чиито металически шушукания се носеха по всеки етаж и наставляваха, разказваха приказки, пееха песнички...

Гал никога не бе изпитал ясно какво точно е това временно изтичане, но трябва да се каже, че всеки приток на храна го потапяше в състояние на полусъзнание, сякаш го превръщаше във влечуго, за което забавения жизнен процес бе съвсем естествен... Защо се бе опитал да си пререже пъпната връв с бръснача, намерен под рогозката?

И всъщност, какво търсеше този бръснач, набит между раздалечените плочки на проскубаната рогозка? Дали беше предназначен за някого? Навярно такива имаше под рогозките пред всяка врата, може би бяха предназначени за всеки мъжки индивид, имайки предвид хилядите ежедневни бръснения? Дали по другите етажи мъжете имаха бради?... Но в такъв случай, това си беше чиста спекулация, защото Гал никога не бе виждал други мъже, а още по-малко другите етажи...

В дъното на коридора бе желязната решетка на стълбището, там никога не се чуваха стъпки, защото никоя пъпна връв никога не бе толкова дълга, за да позволи изкачването и слизането по етажите...

Разказвачът бе обяснил, че на това ниво мъжете се казвали Гал, а жените Гала, но имената на момичетата нямаха почти никакво

значение, интерес представляваше единствено присъствието им в стаята в момента на почукването, защото ако стаята бе и си оставаше празна, трябваше да се чака пъпната връв да порасне, за да е възможно преместването върху следващата рогозка, а това можеше да стане и след години търпение... Страхът, натрапчивата мисъл на всеки се свеждаше до мъчително безпокойство от това, дали стаята ще бъде празна, дали ще има отговор след трите почуквания по емайлирания номер... ПОСЛЕ ГАЛ ПРЕСТАНА ДА СЕ ПИТА ЗАЩО ДНЕС ТАКА БЕЗРЕЗУЛТАТНО БЕ ИЗПОЛЗВАЛ БРЪСНАЧА... Приспивната песен на разказвача му помогна да се унесе, никой не му направи забележка, но бръсначът му бе отнет завинаги.

Всяка стая имаше по две диаметрално противоположни врати. Да се отвори вратата, това значеше да се излезе в нов коридор, напълно еднакъв с първия... Същите рогозки, същите бели и студени плочи. Всяка жена оставаше неизменно свързана със собствената си майка, пъпната връв минаваше през втората врата, пресичаше като опънат простор коридора и изчезваше в стаята отсреща през открянатата врата.

Законът е един за мъже и жени. Момиченцата израстват в коридора, на плочките; когато пъпната връв го позволи, те влизат в някоя стая и лягат в кревата.

Може да се изкачва, да се слиза по стълбището, да се връща назад, обстановката няма да се промени. Коридори следват един след друг. Само на един единствен етаж може да се премине открай докрай през върволица от коридори и стаи, положението винаги ще бъде едно и също: всяка стая — с две врати, като всяка от тях ще е за нов коридор и в този коридор — две нови редици врати, — също за нови стаи, които също водят към нови коридори, които...

Никога пред погледа няма да се изпречи стена без врата, прозорец, капандура или отвор, водещи навън. Някои етажи са съвсем безлюдни, пусти и прашни; други с гъмжащи коридори, където трябваше да се прескачат купища свити колена.

Разказвачът го бе обяснил... ставало въпрос за кула, без да обясни на кое ниво се намираще Гал... Може би 627 етаж над земята... или отдолу? Как да разбере?

Тук жените снабдяваха с храна, която черпеха от своя родител. Материята им бе вечност за всички онези, свързани с пъпната връв...

Но ако веригата някъде се прекъснеше, това означаваше смърт за всички, изгубили по този начин контакта с корена... Смъртта пропълзваше от стая в стая, от леглата, по коридорите, чак до последната брънка, която на свой ред излиняваше...

Да тук безсмъртието тече като пулсираща жизнена сила от пъпна връв в пъпна връв, предава се от жена на жена... Къде, обаче, е изворът на това безсмъртие, къде е изначалната пъпна връв, първата уста, първият стомах, които всмукват, дъвчат и поглъщат?

Къде се криеше коренът на тази вечност, спяща на овехтелите кровати и по застланите с мръсно бели плочки коридори...? Къде бе основата на този низ от етажи? Може да се тича, да се дълбае, без никога да се излезе от това вертикално леговище. Лабиринтът раждаше лабиринт, всяко ехо създаваше следващо. Аналогия и размножение, чрез делене се свързваха зад номерираните врати... Паяжина, изтъкана от черва, бримка по бримка. И всеки трябваше да чака като брънка, като частица от този керван на подвижни матрици, инжектиращи вечността.

Защо вечността?

Трябва да се узнае виновницата, онази, която в недрата, в мазетата на кулата, в бездънните основи на зданието бе решила веднъж завинаги да не умира. Синтетично сливане на амброзия и нектар, трахеотомия, инжекции, преливания... ето, това бе помията за безсмъртие и то от своето легло тя инжектира, инжектира... никога няма да спре.

Как да се узнае какво е в действителност?

Каквото и да стане, здравата пъпна връв е гаранция за стомашно изобилие, за вечно и блажено щастие след хранене; напевният глас на разказвача, мъркащ в ушите като цветен сън, сякаш възглавницата под тила ти е изтъкана от живи котки.

Да се изпълниш... да заспиш... да заспиш... да се изпълниш. Доволен, преситен, неподвижен...

Гал се чувстваше отпаднал. Разрязаната пъпна връв го бе изтощила и трябваше да мине време, преди да успее да седне на изтривалката пред съседната стая. С долепено до вратата ухо, той ненаситно дебнеше мига, в който постелята отвътре щеше да изпука или проскъръца, но дебелилото дървено крило на вратата не пропускаше нищо.

Без да разбере ясно как стана това, спящото същество пред стая номер 12 умря, така поне Гал предположи, след като един ден го видя да се изтъркулва със скръстени ръце в средата на коридора и да замира неподвижно... Непоносима воня се понесе от врата на врата като се смеси и с без това тежката, спарена миризма в коридора и остана да тегне във въздуха. Дни наред Гал лежеше по корем на студените плочки, забил нос в твърдата, грапава рогозка. Устата и бузите му бяха издрани, въртейки главата си, мъчейки се да избегне непоносимата, отвратителна миризма... Доколкото късогледството и оскъдната светлина по коридора му позволяваха да прецени, тялото на съществото се съсухри и съвсем се сви, сякаш се превърна в овъглен труп. Напомняше му на изсъхнала какавида, чиято свиваща се пъпна връв издърпваше обратно в стаята. После съществото изчезна напълно, вратата хлопна, затвори се, а в коридора остана само миризмата... Накрая Гал не издържа, стана и натъртвайки си ставите, почука по емайлирания номер...

Още неукрепнал, прегракнал от дългото мутиране глас му отговори. Гал влезе.

Леглото беше огромно, заемаше цялото пространство. Издут дюшек върху медна пружина, натъпкан с пепелява слама или някаква суха трева. Чаршафите и възглавниците бяха лекъосани като че ли с урина. Момичето бе плоско, стиснало очи, разтворило бедрата си, то изглеждаше съвсем дребно в огромния креват... Гал пристъпи към нея, но пъпната връв явно бе още къса и се наложи да спре, поставяйки ръце на перилата. От тук миризмата в коридора почти не се усещаше. Гал приседна, подпря се на стената, сви краката си и се замисли за бръснача. И за времето... В ТОЗИ МОМЕНТ УСЕТИ НЕЩО... Не му беше за първи път. И преди историята с бръснача бе изпитвал същото усещане... Бе нещо изплъзващо се, като ключ, като отговор на загадка, която като сянка мимолетно се появява и веднага изчезва... Дразнещото усещане, че е допуснал ГРЕШКА В ТЪЛКУВАНЕТО... Да, беше точно това... грешка в тълкуването. Тя стенеше. Смачканият на топка чаршаф бе затъкнал устата ѝ, овлажнена от слюнките. И коремът ѝ, подут мехур, очакващ някоя карфица да го прободне и да го пръсне.

Гал изпитва желание да го натисне отгоре с възглавницата, все едно, че е хипертрофирал цирей. Тя стене слабо и немощно... кратки,

несъразмерни, задъхани вопли, по-скоро хълцания между две глътки въздух, където всичко е размазано — и сълзи и сополи... Гал я бе обладал само веднъж... Беше отдавна, когато се повреди часовниковият механизъм, тогава и двамата си позволиха да затворят очи. Плътта ѝ беше мека, отпусната, половият орган обръснат... Колко ли беше годишна? Тя стене... И малката плешива, кървава главичка вече се появява. Между краката ѝ, които Гал държи разтворени с ръце около глезените. От напъните и тласъците при раждането, пъпната връв на момичето се скъса, и му се наложи да я закачи за медния крак на кревата. Никога ли нямаше да спре този кръвоизлив? Гал се мъчеше да издърпа детенцето измежду почервенелите възглавници, ето, то вече е на земята, под кревата, скрито е; пъпната връв се е увила около главата му, Гал си представя дебели корабни въжета, или не по-скоро примка за бесене...

Тя вече не стене, топката мокри чаршафи се е смъкнала между плоските ѝ гърди и Гал за първи път я наблюдава от толкова близо. Очите ѝ са зелени, но вече побледнели, кръвта изтича от тялото ѝ, загувило цвета си... Гал се пъха под кревата. Когато майката умре детето ще я последва... Пъпната връв ги свързва като скачени съдове, това е добре известно... и когато смъртта изпълни единия...

Да намери отново бръснача. Гал излиза, повдига рогозката, тук отдолу също има оставен бръснач с извадено острие, просто някой трябва да го вземе. Гал го взема, връща се под кревата и прерязва червото на десет сантиметра от корема на новороденото, завързва го на възел... здраво стегнат...

На другия ден, след като загаси осветлението в стаята и покри с чаршафа нищо не изразяващите празни очи на момичето, вече неподвижно, Гал се върна в коридора. Когато затвори вратата, оставеното на рогозката дете заплака... Беше момиче, значи се казваше Гала Трудно му беше да изчисти бръснача и острието се покри с ръжда. Този път, миризмата на разлагащото се в стаята тяло не се почувства в коридора, въпреки това, детето не спря да плаче... Гал разбра, че малката бе гладна... Но по коридорите никога не бе имало храна; освен да тракат от студ, зъбите никога не бяха изпълнявали друга функция; езикът никога не бе усетил остротата на подправките или някаква пареща течност. Пъпът бе тази уста без зъби, без език и бузи, която на двадесет сантиметра над половия орган помпаше

храната, сраснала се в някакви титанични, инфекциозно заразени устни, някаква рана върху нежната кожа... Разказвачът го бе обяснил на всички. Когато пъпната връв по невнимание или случайно се скъса, пострадалият или жертвата се оказват незабавно отстранени от хранителния източник. А това означаваше бавна, изтощаваща смърт, шест месеца или една година след това, всичко зависеше от запасите и съпротивата на всеки организъм... В кулата няма храна, никога не е имало... Детето порасна бързо, а може би и времето се е ускорило. Потънал в полудрямка след хранене, на Гал му бе невъзможно да определи. На първо време малката се преместваше от рогозка на рогозка, влачейки се по корем плочка след плочка. Сега вече пълзи на четири лапички, като ръцете, и колената ѝ са черни от прахоляка по плочките. Придвижва се с наведена глава и подскачащо бяло задниче, тъмнокафявите ѝ къдрици са паднали по лицето ѝ. На Гал не му харесва отдалечаването и сноването ѝ по коридорите.

Никога не бе проклинал толкова своето късогледство. След петнадесетата плочка, момиченцето се губи вече от погледа му, сякаш е потънало в мъгла, а той трябва да стои на място, да търка с влажни ръце пъпната си връв и да чака детето да изплува от мътните води и само да се върне при него... Но малката не може да се задържи на едно място, връщайки се, тя го подминава в обратна посока, отдалечавайки се към стълбището Гал не смее да я извика, убеден, че с това ще наруши закона... никой никого не вика, всеки е ограничен в движенията си като куче, вързано за синджир...

И когато един ден тя прекрачва първото стъпало на стълбището, Гал разбира, че денят в който ще си отиде, няма да закъснее. Става ѝ навик да тръгва сутрин, все още на четири лапички. Коремът ѝ се е загладил от лазенето и катеренето по стъпалата, много бързо тя изчезва към долните или горните етажи. Може би търси да намери други деца, които не могат да се придвижват. Поне да беше имало друго раждане в коридора, но след смъртта на съществото пред стая дванадесет, нито една врата не се беше отворила, и на Гал му е отредено да остане сам. Пъпната му връв вече не расте, той не храни надежда, че някой ден ще отиде и ще почука на друга врата. Вечер детето се връща все поизморено. Коленете му целите са одрани от катеренето по металните стъпала на стълбището... После, един ден, тя изчезва.

Гал спи много лошо, струва му се, че плочките на пода стават още по-студени. Напразно си повтаря, че е глупаво да се привързва толкова към едно дете; но не може да осъзнае очевидността на това твърдение. Сеща се отново за бръснача...

Съдбата му помогна. Без да разбере как точно стана, вратата на майчината стая просто хлопна, като че ли от някакво течение, и пъпната връв се отсече на един метър от корема му. Не го заболя, само дето нервите се бяха възпалили в непосредствена близост до пъпа. По инстинкт той завърза срязаното сляпо черво, както бе направил и с детето. След три дена, останалата част от пъпната връв изсъхна и падна... Тогава Гал обърна рогозката, взе бръснача и се отправи към стълбището.

Когато за последен път го беше видял, детето слизаше. Гал се запита, дали двамата с него ще оживеят, докато се намерят.

Гал съвсем се обърка, но не се изненада, можеше да се каже, че бе предвидил това.

Той се скиташе... от площадката на един етаж, до друг. Намери детето на стъпалата, сгърчено в един ъгъл. Мъртво.

Той се спря... плака, хапейки устните си повече от нервност, отколкото действително от скръб, после почувства глада... Като някакво ухапване в корема. Тогава Гал разряза тялото с бръснача и въпреки отвращението, напъха парчетата плът в устата си...

После всичко бе лесно. С бръснач в ръка той проникваше по коридорите до момента, в който гладът ставаше непоносим и го караше да започва отново. И така ден след ден...

Тогава безсмъртните се уплашиха, а жените повече не отговаряха на почукванията по стаите. „ГРЕШКА В ТЪЛКУВАНЕТО“

Беше като някаква червена сигнална лампичка, мигаща в гънките на мозъка му. Някакво болезнено трептене, което след известно време изчезна. ГРЕШКА В ТЪЛКУВАНЕТО!

Гал слизаше, стълбище след стълбище, етаж след етаж. Неукрепнали, несвикнали да се движат изправени, петите му болезнено понасяха ръждивите железни стъпала на стълбището. Понякога му се налагаше да поседи, подпирайки се на тухлената стена. Шахтата на стълбището поемаше и увеличаваше шушукането из коридорите, превръщаше го в едва доловимо, но натрапчиво жужене на някакви невидими мухи. Като в някаква отражателна кутия,

стълбицето разпространяваше хиляди думи, изплъзнали се от полуотворените врати... Гал слизаше свободно, без да е обвързан никъде и с нищо, единственият номад в тази паяжина от пъпни върви, приковала своите обитатели към рогозки, обречла ги на вечна неподвижност. Цялото това тъпчещо човечество му напомняше за уловени от отчаяно тръпнещи в паяжина мухи, докато паякът нишка по нишка ги приближаваше, сякаш плуваше в спокойно езеро и слизаше към тях... слизаше...

Гал слизаше.

Когато от глад му причерняваше и краката му се огъваха, тогава, докато всички дремеха, той влизаше в най-близкия коридор. Вече действаше без никакво отвращение: нападаше бързо като предпочиташе жени, те се съпротивяваха по-малко, приковани от ужас към дюшеците. Задоволил глада си, Гал отново тръгваше... продължаваше да слиза.

Какво можеше да се направи срещу него? За да започнат да го преследват, за да влязат в конфликт с него и да го унищожат, трябваше някой друг също да се съгласи и да пререже пъпната си връв, също да започне да преследва Гал от стълбище на стълбище с бръснач в ръка, до окончателния сблъсък. А после? Какво щеше да стане после? Оцелелият трябваше да задоволи глада си, победителят трябваше също да се нахрани... и всичко щеше да започне отначало. Който и да оцелееше, щеше да се превърне неминуемо в людоед; да се убие Гал, значеше просто да се смени палачът. Единственият разумен изход бе неприложим, тъй като предполагаше след убийството на Гал да се извърши и самоубийство, за да не се превърне другият в лешояд... Но в този момент никой нямаше дотолкова развито чувство за верска общност, за себеотричане. Не, срещу него нищо не можеше да се предприеме, той го знаеше.

Гал слизаше, воден от тайното желание да открие корена, да се срещне с него. Вечер сядаше в ъгъла на някоя площадка, с бръснач на коленете... чупеше светещата крушка, за да се скрие в мрака, след което, със затворени очи започваше да говори. Обръщаше се към всички по коридорите, със силен, но равен глас, който шахтата увеличаваше като рупор. Обясняваше им какво ще стане, когато той стигне до корена. Само един удар с бръснача щеше да е достатъчен, за да ги отблъсне безвъзвратно от първоначалната майка. Те всички щяха

да се превърнат в затворници на някаква паяжина, разклоняваща се навсякъде, но в основата си — Вече изскубната. Изолирани, те завинаги щяха да бъдат лишени от източника на безсмъртие; телата им, стана ли отново човешки, щяха да изпитат своите органични нужди; физиологическата тирания на вътрешностите щеше да докара глада... смъртта.

И тогава на тях щеше да им остане една единствена алтернатива: да умрат, вкопчени в изсъхналата и вече безполезна пъпна връв, или да се освободят като него — Гал, — да се изправят и тръгвайки с бръснач в ръка... да убиват.

Той им описа мъките на глада, обясни им, че ще трябва да застанат един срещу друг, да се изстребват помежду си, разкъсвайки се по коридорите, за да оцелеят. Разказа им за образуването на племена, за възникването на надмошцие на по-силните над по-слабите, за заплахата, която щеше да надвисне над техните деца, за необходимостта от възпроизводство, за да могат да се хранят... Страхът.

Повече нямаше да има паяжина. Щеше да остане една постоянно променяща се и гъмжаща маса от мухи и паяци.

Той слизаше. Около него по коридорите се носеше ропот на ярост и ужас. Вечерта, когато сгушен в ъглите на площадката, той отново подхващаше разказа си от поредния ден, надигащи се викове се мъчеха да заглушат гласа му. Цялата сграда бе изтръпнала от неописуем страх.

Той слизаше.

После, един ден стъпалата секнаха. Той бе стигнал до равно, утъпкано място. Парапетът бе свършил своя бяг, опрян в тухлената стена, повече нямаше стълбище. Гал беше пристигнал.

На един стол бе оставен черен, колосан и протъркан редингот, толкова твърд, като че ли ушит от картон. Имаше и едно бомбе, ненормално тежко за такова.

В един момент неочаквано му се стори, че погрешно е разбрал. Всичко това му напомняше нещо... Нещо, което отчаяно се бе мъчило да изплува в съзнанието му. В края на краищата, Гал облече костюма. Часовникът, пъхнат в малкото странично джобче, бе закачен за дебела златна верижка, която изпълнила джоба, изскочила навън, се точеше по земята, виейки се към някакъв вграден в пода кръг и се свързваше с

него. Черен квадрат в стената очертаваше контурите на вратата. Една обикновена, полирана врата, с напукана, олющена дръжка. Две денонощия Гал седя на последното стъпало като не се решаваше да прекрачи прага. Накрая той протегна ръка, вратата не беше заключена, веднага се отвори... отвъд беше тъмно, много тъмно.

В тихата, мрачна стая, Сара долепи чело до опушения прозорец. От другата страна на пътя един полицай бе спрял коня си до червения пожарогасителен кран. От време на време хлапетата протягаха към гривата на коня ръце, хвърляха скришом пуканки по асфалта, като се надяваха по този начин да размърдат животното замряло от безразличие. Улицата бе потънала в слънце.

Значи Гал бе мъртъв...

Бяха седнали в кафенето на медицинския институт и шоколадът в чашите бе започнал да потъмнява от студа. За шести пореден път Маркам кръстоса краката си и пак ги свали. На униформата си носеше значката на медико-психологичния център и дали поради това, държанието му бе неестествено. В един момент Сара осъзна, че никога по-рано не го бе виждала в униформа.

Значи Гал...

— От психологична гледна точка, разводът ви, фактът, че детето е останало при вас, всичко това много го е разстроило... Доколкото разбирам, сватбата са направили вашите родители. В цялото това сурово обкръжение той е страдал. Още от малък майка му е била тиранин за него... липсата на баща, починал твърде рано, толкова млад... Той често ми разказваше за това, светът за него бе разделен на мухи и паяци. Навярно всичките тези неща са го накарали доброволно да се съгласи за опита...

Той направи пауза...

— Продуктът подпомага активността на сънищата изграждането на видения — допълни Маркам полугласно. — Това е всичко, което можем да обясним...

Той замачка козирката на фуражката си.

— Изтръгнал е пъпната си каучукова тръбичка за кръвопреливане. Това го е упоило, станало му е навик: в полусънно състояние, като сомнамбул, той е започнал да изживява своите сънища. Контролните камери го заснеха, докато бродеше из кораба... невероятна история, нахвърлил се е върху другите членове на екипажа,

упоени като него и потънали в изкуствен сън Кръвопреливанията повече не го подхранваха, казват че са му се привиждали сцени от людоедство. Това поне е официалната версия; според мен, едва ли би издържал само с виденията си... Много пъти компютърът се опита да го събуди, изпращайки му сигнала „погрешно тълкуване“, но безуспешно... Войниците възстановиха капсулата в пълна тайна, ще се обясни, че е било дефект в херметизацията...

Сара отлепи чело от прозореца. От продължителния допир със стъклото и бе останало ледено петно. Беше като някакъв израстък над веждите. Тя се опита да каже нещо, колкото да забави единствения въпрос заради който бе дошла тук...

— Какво правите сега?

— Програмата е блокирана. Ще прегледаме основно всичко, засягащо „висящо пътуване“. Оттук нататък ще имаме предвид алергичните реакции като тези на Гал.

Гласът на Маркам утихваше, значките по униформата му проблясваха в полумрака. Тя за последно преглътна слюнката си.

— Как е умрял? Искам да кажа, в действителност? Убили са го при влизането, или?...

Той подскочи шокиран, гримаса на неодобрение се бе изписала по лицето му.

— Не. Излязъл е в пространството със скафандъра си, „да се разходи“. Това беше неговата специалност в рамките на мисията. Отрязал е кабела, свързващ го с кораба... „пъпна връв“, както го наричат... Съжалявам Сара, той се носи някъде... не знам как да ви кажа... Наистина не знам.

Нямаше нищо за казване. Тя долепи чело до стъкло. то, опитвайки се да го намести на същото онова място, станало безчувствено от студа. Отвън децата, отегчени от безразличието на коня, си бяха отишли.

ЕМАНУЕЛ ЖУАН

БЕЗКОНЕЧНОТО САМОУБИЙСТВО

*I think about tomorrow
please let me sleep.
As I slip down the window*

The
Cure^[1]

Войната избухна с моето самоубийство. Впрочем, „избухна“ е твърде силна дума. Да кажем, че започна. Никой друг, освен мен, не забеляза това. Във всекидневната бях вързал едно въже за куката, която предните наематели бяха използвали, за да окачат на нея полюлей; клупа, на който щях да се обеса не беше издържан стилно докрай — от естетическа гледна точка можеше да се желае, — но щеше да ме издържи. Това беше всичко, което исках от него. Издърпах ниската масичка под бесилото. После пъгнах главата си в клупа.

Не оставях никакво прощално писмо. Беше безсмислено. Никой нямаше да ме оплаква. Никой нямаше да се пита защо го бях направил. А и не си струваше заради мен някой да се мъчи да разчете последните ми дълбоко философски размишления, относно безсмислието на живота, суетата на света, мръсните коридори на политиката и властта, погрома в интимния живот... Щеше да бъде напълно загубено време за всички.

Светлините в стаята бяха угасени, отблъснах се с тласък, за да преобърна ниската масичка. И чух как шийните ми прешлени изпращяха.

След това... След това имах на разположение цяла нощ, за да се питам какво става.

Не бях пропуснал моето самоубийство. Не, беше станало нещо много по-лошо. От чисто техническа гледна точка, всичко бе минало чудесно. Масата се беше преобърнала; куката, забита в тавана, не беше поддала; въжето не се беше развързало. Както бе предвидено, примката не ми позволяваше да дишам — благодарение на силното дръпване, увисвайки надолу, аз си бях счупил врата. И по оставените следи бях имал възможността да се уверя, че легендите за последното изпускане на обесените не са никакви легенди.

Аз не бях пропуснал моето самоубийство, но и не бях успял да го направя. Всичко щеше да започне отначало. Както обикновено, всичко, което предприемах, започваше с непредвидими и мъчителни последици. И както обикновено, никой нямаше да ми повярва, ако разкажех онова, което ми се беше случило. Но аз действително бях жив, полюлявах се глупаво посред нощта в края на въжето, точно в центъра на всекидневната. И ми беше невъзможно да сляза. В продължение на цял половин час повдигах едната си ръка, мъчейки се да развържа единия от двата възела — онзи, който ме стягаше за врата, или другия, с който бях завързал въжето. Напразни усилия. Дори и стаята не бе напълно тъмна: цареше някакъв мастилено синкав полумрак, поради светлините от уличните лампи и рекламите, промъкващи се през щорите. Донякъде и колите нарушаваха прословутата гробна тишина, предвидена да цари по време на моята смърт. Не, съвсем явно, аз все още нямаше да умра.

Нощта се оказа безкрайна, много по-дълга, отколкото една безсънна нощ. Кой щеше да дойде да ме потърси? Кой щеше да се сети за мене? Перспективата да прекарам следващия ден така, после следващата нощ, и по-следващия ден, и... докога щях да продължавам да вися в това абсурдно положение?

Не чувствах особени болки, може би гърлото ми бе стегнато малко повече от обикновено. Но съзнанието ми за смешното състояние и гротескната ми физиономия — а имах достатъчно време да помисля добре за това, — нараняваха възврънатото ми честолюбие. Висящ език, посинели черти на лицето, отпуснатата на гърдите глава...

Намериха ме едва два дена по-късно. Лекарите се заинтересуваха много от мен, макар че „леглото“, което ми определиха, не беше нищо друго, освен един дюшек, хвърлен на един нар в някакво отделение. Без да снижи тон, медицинската сестра напразно ми обясняваше, че на

дватама старци, които разделяха с мен тясното помещение единият отгоре, а другият отдолу, не им оставало много да живеят. Това не ме накара да се почувствам кой знае колко горд. Знаех, че агонията на двамата болни можеше да продължи буквално до безкрай, затова и не очаквах скоро да престане историята с тънката струйка урина, която всяка нощ към три часа потичаше от нара над мене.

Изследвания, тестове, рентген, проби... „Вие би трябвало да сте мъртъв!“ „На кого го казвате?!“ Журналисти, досадници, полиция, всякакви луди... „Самоубийството е незаконно, ще ви се наложи да заплатите глоба от...“ „Разкажете ни как стана?“ „Ами, знаете ли, нещастен случай. Оправях някакво въже и всичко се получи от само себе си...“ „Как е в смъртта?“ „Синьо, с лъскави мъниста!“

Вече не можех да си въртя главата. Бяха ми обещали, че ще сменят ортопедическата шина, която придържаше тила ми изправен, с някоя по-нова; но знаех, че поради липса на средства, болничното заведение ме беше обрекло за дълго да лежа прикован към този халтав миш-маш, свързан с дървени нитове, стоманени нишки и ленти от велпапе. Дори и да исках да кажа на жадните за сензация тълпи причината, поради която се намирах в това положение — с изпънат врат като някой тежко ранен от шрапнел военен, — щях да съм неспособен да го направя. Най-напред, защото аз не знаех общо взето всичко, което се отнасяше до моя случай, освен някои възклицания от рода на: „изумителен!“, „невъзможен!“, „луд!“ „блъфира, сигурен съм в това!“, казани от лекарите, които ме бяха лекували; а после, защото Службите за Сигурност се бяха настанили още на втория ден, за да следят нито една подробност да не може да се промъкне извън стените на болницата, и то дори от точно определени стаи на болницата.

Твърде късно стана ясно, че няма да ми позволят да започна наново работа.

— Но това е невъзможно! — извиках, когато един офицер от Службите за Сигурност дойде официално да уведоми. — Разберете, аз не държа толкова да се връщам и да следя каква е продукцията и качеството на готовата конфекция, но иначе как ще се оправя? Вие казвате, че ви дължа пари, а ще се наложи да оправям и разноските в болницата, и...

Страхувам се, че всички тези въпроси въобще не подлежат на разискване — Ние дълго обмисляхме вашия случай, решихме да

съобщим на пресата, че не сте издържали и току-що сте умрели от раните си. Това е най-логичното решение и по мое мнение — най-доброто. То ни дава пълна свобода да изучим вашия случай с най-голямо усърдие.

Останах зяпнал. Наблюдавах с изумление това дребно човече, облечено в тъмносиня униформа, което ясно и откровено ми заявяваше, че съм мъртъв и че вече не принадлежа на себе си. Тоест — поемах всички лоши последствия от самоубийството и нямах никаква полза.

— Но какво става в края на краищата? — успях най-сетне да проговоря. — Никой нищо не ми казва! С какво право се крият от мен резултатите от изследванията, които пряко ме засягат? И то резултати, за които имам пълното основание да смятам, че са особено важни?

— Ние притежаваме всички права над вас! — напомни ми човекът от Сигурността.

Никога досега не бях чувал заявление, направено с такъв тон и такава студенина, надявах се, че скоро няма да се повтори. Отпуснах се на нара. Старецът отдолу тихичко стенеше: изпаднал в безсъзнание от месеци, той не можеше да представлява каквато и да е опасност за Държавата и нейната полиция. Колкото до неможещият да се сдържа отгоре, бяха решили в крайна сметка да го преместят в друго отделение, където, така поне си представях, случаят му със сигурност щеше да вдъхнови цяла дузина водопроводчици. Всичко беше отлично, както обикновено. Със специално благоволение аз ползвах дори възглавница, чието предназначение бе тилът ми да си отпочива на нея — тил, който въобще не чувствах, нямах никакви сетивни усещания за него, — тоест, беше безполезно да си отпочива. — Имате късмет — подхвърли ми човекът от Службите за Сигурност. — Голям, голям късмет. Ние не можем да ви екзакутираме.

Тези думи ми дадоха материал за размисъл в продължение на дни. Административният персонал на болницата реши, че ще е по-добре да ме дари с нов съсед отгоре — някакво неразговорливо и вгълбено в себе си дете, което прекарваше дните си като се въртеше наляво надясно и през цялото време си тананикаше мелодийки, навяващи мисълта за флегматична, рееща се музика, композирана от разтреперало се кенгуру, и документален филм, посветен на хидравличните преси. А през нощта беше още по-лошо...

И все пак, въпреки тази неблагоприятна заобикаляща ме среда, аз размишлявах.

Реших да направя нов опит.

Не чак толкова зрелищен, колкото предния, ами най-вече опит, който с нищо да не ме постави отново в подобно положение на мъчително чакане като онова, което бях преживял цели четиридесет и осем часа. Исках с този нов опит най-сетне да се измъкна от всичко това. Да се махна, да намеря покой. Да свърша завинаги с тези безсмислени отивания и връщания, независимо дали ставаше въпрос за тези в болницата или други, които ги бяха предхождали. Исках да приключа с тези милиони стъпки без значение по коридорите, правени от хора без значение, които трябваше да отидат от едно място без значение, до друго място без значение, за да свършат някаква работа напълно лишена от смисъл... Обстановката не ми беше позната и трябваше повече от седмица, докато свикна да се оправям с лабиринта от претъпкани коридори, в стаи, нахвърляни на пръв поглед съвсем случайно една до друга, и по стълбища, които сякаш водеха чисто и просто до други стълбища. В огромното здание цареше такъв хаос, че не ми бе никак трудно да открадна нужната смъртоносна доза морфин от количката на една санитарка; изпитвах известни угризения при мисълта, че дузина болни, лишени от всекидневните болкоуспокоителни, ще прекарат утрешния ден в адски мъки и ще агонизират; но такъв беше законът на джунглата: никога не се колебай да удариш някого, особено ако той е по-слабият. И още повече, ако не се знае откъде ще бъде нанесен удара.

Върнах се обратно на моето легло като скрих спринцовката и ампулите под пижамата си в малка платнена торбичка /на десния ми ръкав дори можеше горе-долу да се прочете прозиращото отдолу **ЧИСТО КОЛУМБИЙСКО КАФЕ**; Държавата никога не пропускаше нито една възможност за възстановяване/. Несвикнал с такива дребни кражби, аз навярно съм имал явната физиономия на конспиратор, но никой не ми обърна внимание и не ме спря.

Можеше въобще да не чакам падането на нощта; крушките от четиридесет вата светеха постоянно и всичко това винаги бе осветено, тоест — от зори до здрачаване, в стаите цареше полумрак. Счупих ампулите и започнах да издърпвам морфина, както бях забелязал че правят санитарките. Обърнат към стената, за да не могат да ме видят,

аз излях доста от ампулите в постелята. Пазачът, прикрепен като помощник към лекуващите ме, спеше в един стол пред входа на стаята, и нищо не видя; ако успеех, каквото бях замислил, лошо му се пишеше.

Потърсих вената при свивката на левия лакът, забих иглата дълбоко в нея. И това направих аз, който винаги изпитвах страх от инжекции.

Събудих се три дена по-късно.

Бяха ми сменили стаята, а аз не бях успял да ги измамя. Цели четири квадратни метра само за мене. Мислех си, че сънувам. Разбира се, в сегашната ми ситуация имаше неудобни моменти, извън всякаква логика с подобрените условия. Най-напред, аз бях овързан за леглото / този път истинско легло/ с ремъци, здраво закрепени към металната пружина. Тръбички излизаха от ноздрите и от устата ми, някакъв капкомер и система бяха вкарани в същата вена, в която бях инжектирал морфина. И един катинар, голям колкото двата ми юмрука, висеше на вратата.

Те не дойдоха веднага. Насочената към мен камера навярно ги беше осведомила за моето пробуждане, но не беше нужно те да се преместват и да изминават разстояния, за да следят жалките ми движения.

За пореден път имах възможността да размишлявам над този афоризъм на Чоран^[2], който, както толкова други, от години бе станал мой спътник в живота: „Човек започва да се страхува от бъдещето едва тогава, когато разбере, че не може да си отиде от живота в желания момент“. Дълги часове си играех на криеница с обектива на камерата, в чието око рискувах да открия отражението на жалката си физиономия, тази на един човешки индивид в повече, тази — на едно никому ненужно животно, което не бях успял да убия. Вече не изпитвах ни най-малка тъга, а просто една огромна изнемощялост, една преумора, която ме беше оставила без никакви сили. Този свят, който аз не обичах, не желаше да се раздели с човека, когото не исках да бъде. Само на богатите бе позволено да правят, каквото си искат. Вдигайки олелия до бога, и петимата влязоха в онзи момент на деня, в който предполагах, че е пет или шест часа следобед. Човекът с каскета и униформата бе първият, който заговори с твърд и сух глас, както бях предвидил: — Откакто пристигнахте, в тази болница станаха три други

несполучливи опита за насилствена смърт. Чакам. Той чакаше. Така значи?! — Хм — измънка някакъв мъж, който, ако се съди по облеклото му, някога съвсем бяло, вероятно беше от лекарите. /Тези униформи са много практични, позволяват ви да класифицирате съществата, без да ви е грижа за тяхната самоличност/. Генерале... Не се осведомихме за причината на... — Държа да ви уточня, че никога не съм одобрявал този термин — „несполучлив опит за насилствена смърт“. — уточни трета личност, облечена в цивилни дрехи. — От техническа гледна точка... — От техническа гледна точка и четиримата са мъртви. — прекъсна го мъжът в бялата риза. Овалът на лицето му ме караше да си мисля за белка, без да мога да кажа точно защо.

— Продължавам да чакам — сметна за нужно да настои генералът.

— Добре — казах.

И шестимата се скупчиха около леглото.

Невъзможно ми беше да разбера и една дума от техния концерт от въпроси; обикновеното им иронично подхвърляне изглежда бе отприщило цял словесен порой, достоен за най-долнопробен водевил. Но бурята се успокои по-рано от предвиденото и един стар господин, явно психиатър — който впоследствие оказа се, беше наистина психиатър, — се наведе над мен и запита:

— Кое е добре, малкия? Разкажете ни всичко!

В някаква стая някой изкрещя.

— Че вие чакате — отвърнах, учленявайки с мъка. — И чакате именно обрат на нещата. Нямам какво да ви кажа. Първо, аз нищо не знам. И после, не ви обичам.

Тази последна фраза ми прозвуча лекичко безразсъдно, но бе късно вече да се вземам думите назад; старият психиатър се надвеси още малко над мен, наказвайки ме да съзерцавам покъртителната гледка на рядката му брадичка.

— Да...? Говорете, отпуснете се...

— Какво е усещането да си умрял? — подхвърли въпроса си едно момиче, изправило се в долната част на кревата.

— Горедолу същото, каквото и да си жив — отговорих.

Психиатърът изпепели с поглед момичето, все едно, че тя току що беше счупила скъпа, семейна реликва.

— Вървете си — измърморих. — Оставете ме на спокойствие.

— Развържете го — нареди генералът. — В състоянието, в което е, няма опасност да направи големи бели.

И той се завъртя на пети, напусна стаята с явно презрение към всички присъстващи и в частност към мене.

С потискащо „пльок“ ремъците паднаха от двете страни на леглото. Освобождавах ме от въжетата, но аз продължавах да се чувствам овързан. Изчаках няколко мига, преди да се изправя. Леко главозамайване, малко звезди пред очите — всичко това беше нормално. Халтавата ми ортопедическа шина издаде странни звуци и за секунди аз се уплаших, че ще ме изостави. Не. Толкова по-зле, щяхме да я караме с достойнство.

Те напрегнато наблюдаваха най-малките ми движения; всяко потръпване на мускулчетата, всяка искрица живот, пробляснала по тялото ми, предсказваше чудо. От техническа гледна точка аз вече бях умирал два пъти.

Седнах на ръба на леглото.

— Спрях ли да дишам в даден момент? Искам да кажа, че кожата ми не е посиняла, устните ми все още не са успели да се обезкръвят. Вие ли сте се намесвали?

Не можем да ви отговорим на тези въпроси — отвърна лекарят. — Нямаме право. — Той хвърли леко обезпокоен поглед към второ момиче, застанало малко по-назад от другите — без съмнение, друг служител от Службите за Сигурност.

— Кои са другите, които не са успели да умрат? Мога ли да ги видя? Дали... Дали те също са самоубийци?

— Нищо не мога да ви кажа.

— Тогава, кажете ми какво правите тука? Дошли сте само да гледате? Нали затова имате камери! Тогава можете да се върнете в електронния бункер, да се предпазите от заразата. Никога нищо не се знае, така ли е? Ами ако всичкото това е заразно?

— Случаят е точно такъв! — каза лекарят.

После си прехапа устните, осъзнал, че твърде много е казал; осъзнал, че се е оставил да бъде изненадан от собственото си желание час по-скоро да изясни ситуацията, да обясни, да разбере...

— Заразно?

Гледах го с широко отворена уста. Заразно?

Избухнах в луд смях. Този път вече беше прекалено. Безсмъртието се оказваше заразна болест! Представих си физиономиите на всички онези, които като мен щяха да почувстват, че са ограбили смъртта им в последния момент; представих си физиономиите на всички тези, които никога нямаше да могат да изберат вечния покой, да ритнат столчето под себе си... Всички онези, които щяха да се окажат обречени да влачат със себе си от векове за векове своето жалко съществуване — вечно болнави старци; изтерзани от мъка болни; отчаяни или просто изморени от живота същества; посредствени, грозни, пропаднали... Обречени за цял живот, разпространители на голямата болест, дишащи завинаги, мислещи завинаги...

Ортопедическата шина прасеше отвсякъде; чух вратата да се захлопва и забелязах, че служителката от Службите за Сигурност беше напуснала стаята. Лекарят бе силно пребледнял; навярно вече се виждаше смъртен, порицан, уволнен, вкаран в затвора...

Съобщиха ми, че мога отново да се движа свободно вътре в болницата, но при едно условие — да се представям с различно име: другият беше умрял. Само по ортопедическата шина на тила ми никой нямаше да ме разпознае. Бяха се възползвали от състоянието ми на безсъзнание, за да ми боядисат и подстрижат косите. В такава хитрина липсваше всякаква оригиналност, но според тях, това щеше да бъде достатъчно.

Когато ме оставиха насаме със себе си, аз се пристраших и си подадох носа навън. По коридорите все така бе оживено, цареше все същата пагубна, трескава лудост. Нищо не се бе променило. Но след известно време, бях сигурен в това, новината щеше да се разпростре — „... безсмъртието, безсмъртието, открили са вируса на безсмъртието...“, — и щеше да дойде до края на това прекрасно, шаблонно и еднообразно брожение насам-натам, щеше да дойде края на това обезумяло танцуване, сякаш дадено и установено веднъж и завинаги.

В действителност, мина доста време преди да избухне бомбата; използвах тези дни, за да наблюдавам и следя симптомите на безуспешната смърт. Понякога тези симптоми бяха едва доловими, понякога съвсем явно натрапващи се, но всички доказваха, че у хората бе имало опити за самоубийства. Впоследствие трябваше да науча, че

тази тенденция за самоунищожение се бе проявявала сред двадесет и пет процента от онези, на които им бяха съобщили, че никога, ама никога няма да могат да умрат. Все още склонни да вярват в принудата, всички лекари от отдела за спешна медицинска помощ щяха да нарекат този феномен „синдром на хипертрофия на Танатос“. Един младеж, стигнал до ръба на нервната криза и покрит отвсякъде с превръзки, ми разказа как се бе опитал да се принесе в жертва, самозапалвайки се жив. Постоянно повтаряше: „Не можа да се получи, не можа да стане!“ И не успяваше да разбере защо цялото му тяло бе в изгаряния, а лицето облято в сълзи. Раните му заздравяваха бързо, но той отново щеше да опита. Чакаше го дълга поредица от потъвания в небитието на самозапалващите се и отново връщане към този свят. Търпеливо. Без да може с нищо да промени нещата. Хареса ми един друг младеж, самоубивал се като мене, който си бе поставил за цел да обезобразява тялото си, равномерно, част по част, крайник по крайник, като така изразяваше своята ненавист към него. „С риск да оживея — казваше той — но в колкото се може по-отвратително състояние!“ И се осакатяваше по най-жесток начин — прерязваше си сухожилията, гасеше цигарите по най-нежните места на кожата си, отсичаше пръстите си един по един. Искаше всеки миг от деня да му напомня за прекрасното намерение, навярно някога е бил много красив; дори си помислих, че може би е бил художник или нещо такова — във всеки случай, човек на изкуството, — някой, който не би могъл да не се опита да избегне или поне да заобиколи съществуващите закони на всекидневието, на действителността. Виждах го как буквално си блъска главата в стените, сякаш искаше непрестанно да доказва на самия себе си, че стените реално съществуват, тук, че може би мъничко се приближават към него, че може би мъничко стават потвърди, мъничко по-масивни, мъничко по-високи. , Той повече никога нямаше да рисува. „Има ли някакъв смисъл?“ — каза ми един ден. — „Вече няма нищо, което да ме подтиква, няма я музата, няма вече начин, по който да се измъкнеш. Всичко приключи, в това съм сигурен, всичко се затвори в един вечен кръг. Защо тогава, какъв е смисълът да се мъча да напусна едно място, за което предварително знам, че е безгранично? Опитахме се да променим света и той така добре ни се противопостави, че ни лиши от нашата единствена свобода. Ние вече никога няма да променим нищо, никога!“

На другия ден той си беше изтръгнал езика.

Всички говореха за война. Слуховете твърдяха, че вирусът на безсмъртието бил изкуствен и че бил изпратен от една велика чужда сила, много добре позната. Аз мълчах. Освен че една такава хипотеза ми изглеждаше напълно абсурдна /по принцип, враговете се убиват/, не държах да разпространявам, че именно аз бях първоначалният приносител на заразата. И не можех да възприема, че някаква политическа група би могла да ме избере, мен, за човека, който да се ползва с всички облаги от тази съмнителна привилегия, а именно: че е дарил безсмъртието на западния свят. Този въпрос бе успял да породи у мен известен интерес.

Паниката постепенно се разпростираше във всички отделения на болницата. Дори хората от службите за сигурност бяха започнали да изпитват някакви вълнения — все едно, че имаха души и можеха да чувстват. Добавяха се нови легла във вече препълнените с хора стаи; броят на носилките по коридорите се увеличаваше — поредната партида от нещастни случаи по време на работа и катастрофи по пътя, — всички бяха изненадани, че все още продължават да дишат, но не чак толкова изненадани, за да спрат потока от ругатни и дълбоки въздишки. Войната... Изглежда, че чужди танкове кръстосваха по нашите улици; никога не ги видях. Не четях вестници и не гледах новините по телевизията. Говореше се, че навън епидемията се разпространявала с безпрецедентна бързина, но аз трябваше да се задоволя да наблюдавам онова, което ставаше в болницата: Службите за Сигурност отдавна бяха зазидали всички прозорци. Навсякъде безцелно се скитаха съкрушени същества, с обезумели погледи. Станали жертва на този необикновен сблъсък, който ги беше застигнал и се беше стоварил отгоре им в последния момент, точно тогава, когато със сетни сили, залитащи, те бяха правели последните стъпки в своя живот. Като че ли навсякъде цареше тих, неописуем ужас. Смазващата мисъл в съзнанието, че нещо непоправимо току-що се е случило. Просто ей така, за нищо, с лоши намерения, само за да направи зло. Никой не умираше. Изпаднали в несвяст, хората се блъскаха едни други и блънуваха, тичаха безцелно насам-натам. Няколко глупаци цъфтяха в лъчезарни усмивки, готови да вегетират блажено за неопределено време в безкрая, готови да заразят с доволните си и

отвратителни физиономии своите братя по окови, сега, и след това, и още, и още...

Вече не броя годините. Войната още продължава. Навярно никога няма да спре.

Не напуснах болницата. Някой, някъде, бе сметнал за добре да уведоми всички, че именно аз съм бил първият безсмъртен в този последен етап от историята на нехората. И е по-добре за мен да се крия. Държат ме отговорни за всичко, което се е случило.

Виновен, виновен, виновен.

Завинаги...

[1] „Мисля си за утре// моля, не прекъсвай моя сън// щом прозореца прекрача аз навън“

(Дъ Кюър из „Приспивна песен“) б.пр. ↑

[2] Чоран, Емил Мишел — френско езичен писател и есеист от румънски произход, роден 1911 г. /бел. прев./ ↑

ЖАН-ДАНИЕЛ БРЕК

КАТО ПТИЦА

Началото на лятото в Мариняк; сухите борови иглички, пращящи под краката; сгърчените венчелистчета на цветята, накапали по земята; оглушителното жужене на щурците сред дърветата. Търсейки пътеката, водеща към кариерата и блатото, Робин си проправяше път в гората, жълтугите деряха кожата му, пръстите полепваха в смолата. Както всяко лято, безредното никнене на всякакви растения, храсталаци и шума, почти изцяло бе скрило пътеката, която предната година те бяха проправили: утъпквана в продължение на дни по време на техните скиталчества, пътеката никога нямаше едни и същи очертания, всяко лято променяше своето местоположение, и в неговото съзнание опорните им точки вече се бяха изличили — дали този извисил се бор бе служил за ориентир миналата или по-предната година?

Робин внезапно спря, озовал се пред малко пясъчно пространство във формата на квадрат, в което на няколко места почвата съвсем леко бе хлътнала, издълбана от овални следи, сякаш оставени от някого. Той се усмихна. Дълго време мислеше, че това са следи от стъпки на някакво странно същество, движещо се в гората. Което го преследваше мълчаливо. После, един ден, беше видял как едно врабче потапя коремчето си в пясъка, може би за да се освежи и почти се беше засрамил от несвързаните си мисли.

Разпозна струпаните изгнили клони, сред които на туфички мъхът се беше прикрил: миризмата на жълтуга и смола го лъхна неочаквано и рязко. Съвсем наблизо имаше един съборен от вятъра бор, под който трябваше да се мине за да се стигне до кариерата. От най-близкия храст долетя сухо пърхане, някаква огромна черна птица неочаквано се устреми към небето. Пред него на слънцето проблясваха водите на блатото.

Беше сам.

Озадачен, Робин тръгна по черния пясък на тесния плаж. Спря за миг да събуе маратонките си, после продължи, докато навлезе във водата. Погледът му бавно се плъзна по блатото, спирайки се на всяко дърво от гората, която го заобикаляше. Нямаше никой. Къде по дяволите бяха другите? Къде бяха Жерар и Мишел? Не се случваше за първи път да вземат решение самостоятелно, без да го питат и той да остане сам, да се окаже в съвсем глупаво положение, без нищо да разбира.

„Жалък глупак! — каза тихо, почти засрамен от грубостта си. — Никой не те чака“ — продължи. Никой. Направи няколко крачки и видя на пясъка оставените следи от голи ходила. Те вече бяха идвали — сутринта и по-вероятно снощи, без да му кажат нищо, без да го предупредят; а днес, в първия ден от истинската ваканция, ги нямаше. Робин никога не се бе осмелявал да избяга от училище.

Съблече се бързо, грижливо подреди ризата и късите панталонки на една скала до маратонките, влезе във водата и заплува към центъра на блатото. После изведнъж застина, движейки едва едва ръцете си, колкото да се задържи на повърхността. Всеки момент очакваше Мишел или Жерар да изскочат от някой храст, да се втурнат към дрехите му и да ги хвърлят в блатната вода. Мишел и Жерар, които плуваха отлично кроул, и щяха за по-малко от пет секунди да стигнат до него; а той с мъка успяваше да се задържи на повърхността.

Веднъж, подтикван от техните непрестанни и почти презрителни подигравки, той бе опитал да се гмурне. От другата страна на кариерата, от една надвиснала скала, почти от десет метра височина, от чийто връх той бе полетял със затворени очи; когато бе изплувал на повърхността, бе забелязал тънката драскотина, плъзнала по глезена му; и водата, която, след като се избистри, му бе разкрила металния кол, ръждясващ на дъното.

Слънцето изтръгваше тонове светлина от вълничките, блискащи се край и пред него; той затвори очи, за да се изплъзне от техните сгрели. Бели нетна затанцуваха в тъмното кадифе под затворените клепачи. Галещата хладина на въздуха и режещият студ на водата сякаш си играеха и се караха, мъчеха се да си разпределят части от кожата по хълбоците и бедрата му; той се отпусна на преливащата от блясъци повърхност на блатото, което го тласкаше леко, заплува към неизвестния бряг. Можеше да си помисли, че се е свил в пашкул, че е

затворен, изолиран от външния свят, ако не беше лекият полъх на вятъра, милващ от време на време гърдите му и пропукването на боровете, чезнещи постепенно в далечината. Черни светкавици пробягваха отвътре в самия му поглед, от бездната мрак взривове се оплитаха с тях в един нескончаем балет. И съвсем близо до себе си той долови нечие присъствие. Отвори очи. Черна сянка засенчваше погледа му. Извика от изненада, вдигна ръце, за да предпази лицето си, потъна право надолу. Когато изплува, гарванът беше изчезнал.

Робин внимателно затвори вратата на гаража, където току-що беше оставил велосипеда, отправи се към къщата. Косите му все още бяха леко навлажнени, той спря за миг, разтърка слепоочията си, разтри главата. Свила се сред боровете, от къщичката се виждаше едва-едва една съвсем малка част и за непредупредения наблюдател тя се размиваше сред дебелиите стволоче и килима от потъмнели иглички. Родителите му още не се бяха върнали, а той нямаше ключ. Седна на земята, загреба в шепата си борови иглички и започна да изплита венец: много леки или прекалено ронливи, игличките се изплъзваха през пръстите му и той ги захвърли далече от себе си.

Стана и заобиколи къщата. Прозорецът на неговата стая беше останал отворен. Постави ръце върху бора, растящ точно отдолу. Щеше ли да е възможно...? Неочаквано се реши, закачи плажната хавлия за един клон и започна да се катери. Няколко минути по-късно се озова върху клона, почти опиращ в прозореца от стаята му, същия клон, който баща му всяко лято трябваше да окастри. Съвсем в края на клона, сякаш кацнал на него, Робин се загледа в малкото, грижливо оправено легло, в библиотеката, препълнена с протъркани от многото четене книги, и в шкафа, натъпкан с детски играчки, до които отдавна вече не се докосваше.

Замисли се. Навярно щеше да изненада своите родители, които върнали се вкъщи след работа, щяха да се питат дали целия следобед не са по оставили затворен. После се сети за думите на баща си, който бе загатнал, че ще се наложи да отсече бора, и преди да слезе отново долу, Робин просто се задоволи да вземе някаква книга от библиотеката.

Разпъна на слънце хавлията върху килима от борови иглички, изтегна се върху нея и зачете.

Събуди го крясъкът на птица, летяща над него. Не. Беше клаксонът от колата на родителите му. Кисел, той вяло отговори на въпросите им — пресилени и престорено весели.

Отиде в кухнята и си наля чаша студена кола, докато майка му и баща му се настаняваха пред телевизора. Някаква пищно облечена жена беше заклала принц в смокинг, в същото време детективът задаваше въпроси и нещо записваше. Уна paloma blanca. Той се качи в своята стая.

През прозореца, клонът отсреща като че ли му се подиграваше. Наистина ли се беше изкатерил дотук? Наведе се и главата му се завъртя. Без да знае какво да направи, отиде до шкафа и с рязко движение го отвори. Някаква жълтеникава, космата маса го блъсна в лицето, карайки го да подскочи от ужас. Със силно разтуптяно сърце, той се загледа в перуката, свлякла се на земята. Преди три или четири години, вече не можеше точно да си припомни, учителката им беше организирала театрално представление по случай края на учебната година. Преоблечени като ангелчета, той и още дузина негови съученици, недодялано и плачевно се бяха разнасяли по сцената, за голяма радост на събраните им родители. Тогава, в същото това лято, когато Жерар и Мишел бяха преминали в по-горен клас, тогава, когато не бяха престанали с насмешка да го наричат „малкото ангелче“.

Той захвърли перуката на една етажерка и затвори шкафа. Вече нямаше никакво желание за игра. Прелистваше някаква книга, когато забеляза, че майка му бе влязла в стаята.

— Какво става, Робин? Нещо не е наред ли? Не, не! Всичко е наред.

— Къде беше следобеда? На блатото?

— Ох, ама...

— Отговори ми! Пак ли ходи да се гмуркаш с твоите приятели?

Гласът и бе станал рязък и остър.

Робин мълчеше.

— Няма ли да ми отговориш?

— Не бях с тях, бях съвсем сам.

— Това е хубаво, предпочитам така да бъде. Слушай, по-добре е да ги виждаш по-рядко. В края на краищата, те са по-големи от теб. Не можеш ли да си намериш другарчета на твоята възраст? Виж, например, Антоан.

„Кой си играе с пластмасови войничета?“ — забеляза за себе си Робин. Излегна се на леглото и пак отвори книгата.

— Недей да се просваш така в кревата, още ли искаш да повтарям? Хиляди пъти съм ти казвала!

Мърморейки, той недоволно се изправи и се намести на стола, все така задълбочен в четенето.

Майка му се наведе да го целуне, той зарита с крака, почувствал се неудобно. Дългата, черна завеса на косите се спусна, обгърна главата му от двете страни, погълна го в своите задушаваци бездни. Майка му прошепна нещо неясно, после напусна стаята. Той се люшкаше неподвижен, носеше се по повърхността на блатото, но светлината беше изчезнала. По водата се рееха единствено дълбоките бездни мрак на една бездънна, беззвездна нощ. Очите му бяха широко отворени, но не успяваше да различи какъвто и да е силует, нищо не се откъсваше от царството на тъмнината. Тишина, Безмерна. Някъде дълбоко в него сърцето му биеше учестено, но до мозъка не достигаха никакви импулси. Само някакво просветление. Някакъв проблясък, някаква мъждива точица, която разкъсваше тъмните бездни, придружена от неясна форма, още по-мрачна от дълбините на произподнята. Гарванът кацна върху гърдите му.

Робин продължаваше да е неподвижен. Дори и да искаше да помръдне, да пропъди птицата с махване на ръката, нямаше да успее. Някакъв вледеняващ блясък припламна в очите на гарвана, човката му се надвеси над гърлото на детето като бавно, раздиращо започна да го кълве, сякаш детски целувчици, които постепенно ставаха все по-настойчиви, по-жестоки, по-болезнени. Нещо горещо се стичаше по гърдите му. Гарванът надигна човката си, потъмняла от кръвта, нададе писклив крясък и отново започна да разравя в отпореното гърло.

Плувал в пот, той се събуди, сподави вика си. Дали наистина забеляза някакво движение отвън на клона? Този крясък наистина ли беше на птица? Целият разтреперан, той стана и отиде до прозореца. Нямаше нищо. Наведе очи. Клонът беше осеян с черно зловещи драскотини. Отново легна в леглото и забеляза, че беше разкъсал възглавницата си, вкопчвайки се в нея; няколко бели перца се бяха проснали на чаршафа. Тръсна глава. Сънуваше ли? Пред очите му перцата лека-полека потъмняваха, като че ли потрепваха, сякаш ей сега щяха да полетят. Затвори очи, отново ги отвори. Нямаше нищо.

Възглавницата продължаваше да е разкъсана, но перцата бяха изчезнали.

Дали да не сподели за случилото се с родителите си? Открехна вратата на стаята, поколеба се да слезе. Долу, в хола, все още светеше. Той дочу гласа на майка си.

— ... не че трябва да стои тука затворен през целия ден, не, но предпочитам повече да не играе и да не се среща с тези гаменчета. Впрочем, нали си спомняш какво се случи в лиця миналата пролет?

Не можа да долови отговора на баща си.

— Аха, така значи? Остава сега да ми кажеш, че и ти си бил същия на тяхната възраст. /Отново някакво неясно мърморене./ Не, той е бил сам на блатото, поне така ми каза и ми се стори, че не ме лъже. Просто изглеждаше дълбоко засегнат от нещо. Мисля си, че те повече не искат да се занимават с него, за щастие. И после, ако съдим по онова, което се говори, те се срещат край тази отвратителна кариера именно привечер, за да ... за да...

Робин вече не слушаше упреците на майка си. Значи Мишел и Жерар бяха ходили на блатото не през деня, ами през нощта. И той вече не им трябваше, за да играят заедно.

Отново си легна. Сега беше твърде късно, за да направи нещо, но утре... но утре... Родителите му работеха и двамата през целия ден и когато се събуди, вече беше сам. Преди да тръгне, майка му бе идвала да го целуне, но той се беше направил, че спи; лицето му не бе трепнало, докато надвесвайки се над него, тя докосваше врата му с дългите си, черни коси. Той набързо изгълта закуската и се отправи към гаража. Или не, днес нямаше да ходи с велосипеда. Щеше да отиде пеша.

Взе една платнена торбичка и започна да я пълни с речни камъчета. Когато сметна, че е достатъчно тежка, се запъти към блатото. Нямаше никакви проблеми с околоръстния път. След това, на равни промеждутъци, започна да оставя пътни знаци. Към обяд стигна до горичката и там се поколеба: пътеката все още не беше добре очертана и на останалите вероятно щеше да им се наложи да гледат в земята, за да я забележат; дали съществуваше опасност да не открият неговите ориентири? Внезапно му хрумна една идея. Откривайки правилната посока, той изряза с ножа си знак върху един клон.

Постъпи по същия начин и остави знаци на още около десетина дървета, преди да стигне до мястото.

Робин повървя малко по плажа и погледна към повърхността на блатото. Под спокойните му води имаше нещо, което като че ли го дебнеше. Видя някаква черна маса, плуваща отдолу. Дали наистина плуваше? Не, това беше просто отражение на гарвана, пърхащ с криле в момента точно над него. Уплашен, той се скри зад един храст. Описвайки идеален кръг, птицата се въртеше отгоре неуморимо, надавайки от време на време остър писък. Силно уплашен, без сам да знае много добре защо, Робин се върна по пътя и се прибра у тях. — Вече се качваш да си лягаш? — М-да. — Не искаш ли да останеш с нас и да погледаш телевизия? — Не, вече съм гледал филма. Робин набързо изкачи стълбището, дочувайки с мъка откъслечните фрази от разговора, долитащ от хола. — ... нарочно, за да ми противоречи... — ... винаги да се надяваш, че Ще прави всичко, каквото поискаш, на дванайсет години е, в края на краищата... Той затвори вратата на своята стая, остана за миг неподвижен зад нея. Нищо. Бързо отиде до леглото, намести възглавницата в горната му част, покри я с горнището на пижамата си и за да бъде измамата изпитана докрай, грижливо намести перуката на ангелчето върху главата на импровизирания манекен. Метна отгоре завивката и се отдалечи, за да огледа резултата. Можеше да мине. Отвори тихо прозореца, скочи върху клона, спусна се по бора и изчезна. Все още бе светло, но здрачът нахлуваше на вълни. Сенките лека-полека се очертаваха сред храстите и дърветата. След като напусна околостръстния път, бързо намери оставените знаци, но много скоро му се наложи да използва джобното фенерче, за да ги открива в тъмното. Приближавайки се до горичката, той замря неподвижно, дочул някакви викове. Какво ставаше? Внимателно тръгна напред, катерейки се от време на време по дърветата, за да се убеди в наличието на изрязаните ориентири по клоните, които предния следобед беше оставил. Скоро от брега го отделяше едно единствено храстче. Някакви сенки неясно се движеха в тъмнината пред него. Приглушен вик, шум от счупена чаша, остър смях. Колкото и да присвиваше очи, нищо не различаваше. Не можеше да долови нито една свързана дума; до него не достигаше нищо друго, освен отвратителни оригвания и куркане на черва.

Той лекичко се премести наляво и изведнъж изкрещя. Гарванът беше налетял в лицето му, разкъсвайки го с клюна и удряйки го с крака. На плажа настана тишина, нарушена веднага от изненадани викове. Робин се затича, но зловонният дъх на птицата все още изпълваше гърлото му. Тичаше слепешком, право напред.

Без да разбере по какъв начин се озова на околоръстния път. Зад него виковете бяха отслабнали: явно се беше справил със своите преследвачи.

Намалявайки своя бяг, той закрачи спокойно към къщата. Родителите му все още продължаваха да гледат телевизия и предпазливостта му беше излишна — да се покатери по дървото, да пристъпи по клона, да отвори прозореца и да се вмъкне в своята стая.

Леглото му беше празно.

Стори му се, че отведнъж потъва в дълбока, черна паст. Майка му навярно бе идвала да провери дали е заспал и сигурно беше открила измамата. Щеше да бъде безсмислено да продължава като че ли нищо не се бе случило. Той отвори вратата и заслиза по стълбището; сълзите, които се смесваха с кръвта по бузите му, имаха горчив, солен вкус.

Трепкащата светлина от телевизора танцуваше по мебелите и стените, очертаваше призрачни дебели сенки, движещи се в ъглите на стаята. Пред телевизора, обърнати с гръб, бяха седнали баща му, майка му и още един, трети човек. Кой можеше да бъде това? Почувствал, че някой го наблюдава, непознатият се извърна, размени поглед с майка му, която поклати глава, а после се изправи.

Замрял в несвяст, Робин се вкамени на прага на хола. Другият беше висок колкото него, носеше неговата пижама и мълчаливо се приближаваше. Робин упорито отказваше да го погледне в лицето. Другият застана пред него. Протегна ръка към гърлото му. Робин почувства как плътта му се сгърчи, разкъса се. Покрита с окървавени пера, ръката се отдръпна. Олюлявайки се, сякаш застанал на ръба на някаква пропаст, дърпаща го в отвъдното, Робин видя как перата плавно се понесоха във въздуха, хвърлени с погнуса от другия. Сякаш мигащи звездици на фона на кадифеното небе, което все повече се смрачаваше, те литнаха за миг, после всичко потъна в тъмнина.

РИШАР КАНАЛ ВОЙ

Обичах цвета на дълбоката влажна земя, този неин кафеникав оттенък, който в лошо време избиваше в пръстта отгоре. Обичах нейния мек и нежен вик, когато вечно спящите я насилваха, обичах тази експлозия на буци и пръст — прелюдия към изригването. Сега, когато таванът ми е от дъбови дъски, когато крайниците ми се разлагат и нацепват от студа, колкото и да вия, земята повече не ми се подчинява. Слязох само на няколко крачки във вечния мрак, но това бе достатъчно, за да угасне моята сила. Другият свят ме погълна — онзи на стазиса^[1], на очакването; на онзи свят, в който Виещите повече не можеха да говорят. Кой щеше да ме повика, за да видя отново кафеникавите сияния на фонтана, бликнал изпод мраморните кръстове?

Моята история ли? О, това е историята на всички хлапенца, които един ден забелязват, че притежават някаква вродена дарба или просто някаква майстория, каквато техните приятелчета нямат, а и не могат дори да ги имитират: език, който се преобръща наопаки; ухо, което се свива като акордеон; пръст с изключително меки стави, издържаш на всякакви прегъвания. Искате ли да си спомня?

Есента си отиваше, сива и влажна. Утрото пълнеше селото с млечна светлина, изпълнена с мъгла и меланхолия. Влачех след себе си дванадесет години досада, прекарани в едно семейство, в което нямаше никакви проблеми, в някакво градче с безусловно минало и безразлични истории. Цялото ми детство беше преминало в сянката на градската кула и във вяли разговори с останалите хлапета от махалата. И може би щях да живея по-добре в това сиво никакво ежедневие, ако един ден дълбоко в себе си не бях усетил някакво зловещо и опасно вибриране, чиито причини и следствия въобще не можех да овладя.

То стопляше вътрешностите ми, озаряваше съзнанието ми, сякаш истински фойерверк. Черен. Без него, без обещанията му, които ме подхранваха, аз със сигурност щях да потъна в забрава, да се обгърна в

сивота както всички останали зомби от градчето. Но в един момент долових, почувствах, че съм приемник на някаква клокочеща в мен сила и с мъчително напрежение очаквах блажения миг, в който щеше да прескочи искрата и да се освободя от нея. За голямо разочарование на моите родители аз направо поглъщах евтина, лека литература, от онази, която нямаше право на глас в училищата; която беше отритната от висшите учебни заведения и литературните академии. Такава литература, каквато хората тихомълком отхвърляха. Аз обаче се разхождах из мрачните светове на Ууд, на Фразета, на Джони Крейг, на Греъм Ингълс, бях воден за ръчичка от Пазача на Гробищата или от Вещицата. Потъвайки в четене на тези кошмари, изписани с черно мастило, аз чувствах как ме изпълва някаква необичайна душевна хармония. Все едно, че принадлежах аз самият на този свят, в който с всяка измината страница Смъртта все повече се разголваше.

Тогава, именно, за да изоставя „Крийпи“ и „Вампирела“^[2]

(бел. скан. — тук нещо е оплескано от издателството при печата, вероятно е пропусната страница и нищо не мога да направя, за да го оправя)

почти като антрацит. Въпреки сивотата на козината му, за мен то беше някакъв слънчев лъч, едно великолепно игриво създание, в което аз веднага се влюбих. От този момент нататък, двамата с него се гмуркахме в историите за мъртъвци и възкръснали. Горещият му дъх в тила ми, лапичките му на раменете ми и светлината на нощната лампа. Филу се оказа предвестник, беше като някакъв Месия. Защо именно той трябваше да умре, за да забележа това? Есента напредваше, унила и влажна. Потънал в кучешките си забавления, Филу подтичваше край тротоара — от миризма на миризма като на всяко място се спираше и джафкаше. Радвах се на неговата необуздана енергия, на игривите пламъчета, проблясващи в дъното на очите му. Тези умни очи, които топлеха моето сърце. Сякаш селото се оживяваше от това младо и пъргаво тяло, запалващо искрици наслада по ъглите на тъжните, сиви улици. Скоро щеше да завали. Натъжената природа щеше да заплаче, чувстваше се по тихия шепот на последните ясенови листа. Никога не се бях замислял, че трябва да вържа Филу с каишка. Ние не живеехме в така наречените „градски зони“, където колите постоянно се

преследваха по улиците. Забелязах камионетката в последния момент, Филу не я видя никога. Какво беше почувствал? Някаква огромна маса, която прерязва краката, убива зрението, лудостта да живееш. Появи се от една глуха уличка точно в момента, в който Филу се беше обърнал, за да ме изчака с усмивка на кучешката си муцунка. Когато умря, очите му се бяха втренчили в моите, а отвътре в мен като че ли прокълбят струна.

Жестоката броня, която удря главата; кървавата точица върху черния метал-огледало; колелото, което премаза и буквално пресова остатъците от тялото; трескаво тръпнещите като че ли наелектризирани лапички, дращеци така близката нощ; и това хрущене на пречупени кости, което боботещият мотор като че ли искаше да заглуши, за да смекчи болката. Биех с юмруци по каросерията, мислех си, че моите удари можеха да възкресят жалките кървави останки на кучето под шасито. Кървава орхидея, която лека-полека разцъфтяваше върху макадамовата настилка — единственият полъх на нежност и цвят на километри наоколо. Зад прозореца — уплашеното лице на шофьора, панери, препълнени с дъхав, препечен златистожълт хляб: това беше един съвсем друг свят, сгърчващ се през прозорчето под яростта на едно малко дете.

Когато дланите ми се разцепиха отвсякъде, аз се свлякох на колене и го взех в ръцете си. Тялото на едно мъртво куче въобще не прилича на нищо — потича отвсякъде, прегъва се, не иска повече да се задържи. Нещо съвсем малко безвъзвратно беше изчезнало и все пак, погледът му беше запазил цялата своя настойчивост и живост, ноздрите му блеснаха. Отнесох го вкъщи, макар че с всяка крачка дъхът му секваше.

Изчаках вечерта, затворен в моята стая с Филу. На вечеря, докосван от време на време от отчаяните погледи на мама, аз се държах като слепец — без да се интересувам от никого, — гледах само голямата картонена кутия, оставена до камината. За да дойде по-бързо забравата, аз трябваше да залича мъката у себе си, да я затворя в кутията, да отида и да я зароя на някакво място, далече от хорските погледи. Господи! Колко кучета, колко котараци, колко хамстери и канарчета са приютявали тези мръсни картонени кутии от стари обувки, превърнали се в ковчези на нищетата, на бедността, на

животинското. И ако се разрови всяка педя от градината, колко пращяци и ронливи скелетчета можеха да се открият?

Аз не вярвам в Бога. Аз вярвам в гробищата, в тези огромни места и пространства, където са мъртвите, тези места, където сред четирите олющени и напукани стени, отвъд скърцащите железни решетки, е заровено човешкото щастие. Когато взех сивата картонена кутия, татко постави ръка на рамото ми. Тази негова ръка с широка и силна длан, нашепваща ми за смелост, за верска общност между всички живи същества, за тази проклета раздяла завинаги с някой и нещо, на която човек е обречен още от самото си раждане; за себеотричане; нашепваше ми за фатализъм, несъмнено. Но аз приех само смелостта.

Тялото беше прекалено голямо за кутията, навярно бях натиснал малко повече и картонът се разкъса. През една от цепнатините се подаваше тъмносиво кичурче. Сплеснато, кораво, без никакъв блясък. Взех чувала за въглища, напъхах пакета сред черната пепел и излязох навън под луната. В жълтеникавия куб на кухнята два силуета, притиснати един до друг, наблюдаваха моето заминаване. Сребристите лъчи на луната и белезникавата като слонова кост светлина, разливаща се от луминесцентните лампи на завода, раздробяваха фигурите им в неясни, призрачни късчета мъка и безпокойство.

Аз имах среща с Пазача на Криптата. Гробищата малко наподобяват на изобретателната игра на светлини и сенки, опорочена от анимационните филмчета. Най-напред, те са изпълнени с някаква спотаена тишина, сътворена от милиони дихания и едва доловими шумове; след това с някаква анемична, почти болезнена миризма, която като че ли се процежда от грапавите стволоче на кипарисите. Аз все още никога не бях пристъпвал прага на гробище, предпочитах силата на въображението пред тази на действителността.

В самия край на градската кула, сам сянка сред черните сенки, часовникът удари девет. Въжените ремъци на чувала засилваха болката в дланите. Някакво почти религиозно въодушевление ме тласкаше сред безмълвните гробове. Тялото, полюляващо се на височината на коленете, постепенно щеше да се намести, да заеме място — своето място, — сред шахматно разположените редици гробове. То все още не беше Месията, но не беше и другарчето ми в игрите.

Болката — този жесток свидетел на тревожните страхове, — започваше да припламва по проядените върхове на кръстовете, по каменните, покрити с мъх ангелчета; чувствах я как нараства, сякаш беше заплаха от лавина, надвиснала от лазурното небе. Приемник на страсти и чувства, моето тяло поемаше ударите без да трепне, но паметта ми не изпускаше нищо.

Избрах един отдалечен ъгъл — равно място, запазено за бъдещи мъртъвци. Лопатата изскърца, когато опря в чакъла. След няколко напъна с рамото, издълбах достатъчно дълбока дупка. Някакъв наранен корен проливаше бяла кръв като мляко, която по странен начин блестеше на лунната светлина. В момента, в който бръкнах с ръка в чувала, изведнъж се уплаших, че Филу може да ме захапне. Беше съвсем глупаво да си помисля нещо такова, все пак изтърколих картонената кутия в ямата.

Преди да хвърля първата лопата пръст върху безформения картон, си зададох въпроса: „Какво щеше да стане с него? Дали беше престанал да мисли след сблъсъка? Можеше ли да си представи, че отсега нататък котките на съседите щяха да заживеят в мир, че великденчетата ще се веят на вятъра в градината, необезпокоявани от неговите лапички? Осъзнаваше ли за сътресението, което неговото изчезване бе породило?“

Струва ми се, че се отнасях с него като егоист, след като можех да се отдам дотолкова на самотата. Гледах като хипнотизиран тъмния кичур, който тръпнеше през дупката при повеите на вятъра. И неочаквано си дадох сметка, че Филу спеше, изпълнен с омраза и напрегнато очакване. Една капчица се отрони с глух стон върху импровизирания саван. Нима плачех? Не, не бях аз, беше небето. Набързо засипах картонената кутия. Още си спомням как тежестта на пръстта огъна картона, очерта контурите на изпънатото, безжизнено тяло. Когато привърших моето дело на гробар, косите ми бяха целите мокри. Не съществуваше нищо друго, освен земята — неподвижна, безжизнена, върху която дъждът очертаваше миниатюрни кратери. Водата поглъщаше миризмите. Представих си как се пръсвам сред цялото това небитие. Бездната на отсъствието, в която се устремяват всички спомени, този безпощаден маелстрьом, който терзае мъчително болката, за да може тя да изреве своето съществуване. Аз виех, аз вече бях ВИЕЩ. Дванадесет години отчаяние аз бях таил, аз бях

подготвял моето призвание. После Месията ме бе срещнал и ето, сега аз виех.

Не се учудих, когато земята се процепи като грозно разтворен корем. Под дъжда се подаде парченце разкъсан картон, после някаква сива сянка, обхваната от трескава лудост разхвърля няколко своенравни буци пръст. Нокти, мръсни лапи, труп и най-сетне муцуната. Филу се завръщаше.

Наблюдавах го докато се отърсваше от късовете пресована хартия, докато чистеше козината си, зацапана в червено и черно. Беше се променил. Усмивката му беше изличена, в меките му зеници святкаха мълнии, зъбите му се бяха налили с омраза. Изръмжа зловещо, когато посегнах към гърба му да го погалья. Той не беше възкръснал заради мен, за да играе в полето и за да гони котките. Накуцвайки се отдалечи към портала. Тази вечер аз нищо не разбрах, разбрах само това, че един виещ не може да бъде нищо друго, освен истински самотен. Останалото може да се предвиди. В махалата нямаше хляб цели три дена, докато се открие заместник на хлебаря, намерен с разкъсано гърло до своята пещ. По многобройните драскотини, раздрали тялото му, полицаите бяха открили следи от влажна земя. Ново куче се появи в къщата ни. Какво си мислеха възрастните? Че кучето може да се сменя като колите? Веднага намразих неговата миловидност, неговото покорство, неговата спокойна натура. Когато баща ми видя, че го мъча и изтезвам, реши да го махне. Моята нова сила гризеше мозъка и вътрешностите ми. Внезапен пристъп на бяс и аз бързо разпалвах огромен огън в дъното на градината като го подклаждах със стари списания. Комикси, които ме караха да настръхвам. Аутодафето въобще не облекчи натиска, надигащ се в главата ми. Бях обречен да вия като онези стари клоуни, чието измъчено лице, повтарящо всички мимики от техните златни години, предизвикваше състрадание. Кошмарите се явяваха все по-често, превръщайки нощите ми в мъчения. И постоянно повтарящ се — погледът на Филу, — такъв, какъвто го бях видял на излизане от гроба. Някаква смес от обожание и омраза, причиняващи болка. Той не беше възкръснал, не се беше завърнал от любов към мене, той се бе върнал за отмъщение. Силата на любовта не бе нищо друго, освен хубава приказка, силата на отмъщението — тъжна действителност.

Две седмици по-късно аз отново ходех по белите алеи на гробището. Ветровита нощ. Продължителният вой клокочеше в мен. Не можех повече да се съпротивявам, имах чувството, че ще експлодирам и че ако не разтворя челюсти, вътрешностите ми щяха да бликнат под силата на дразнещия, набъбнал тласък.

Въображението ми изпълваше с живот гробището, гъмжащо от спящи с кръстосани на гърдите ръце, изцъклили очни ями, готови да изригнат при най-малкия мой зов, да тръгнат по пътя на отмъщението и отчаянието, жадни за възмездие, съзиращо се в ъгълчетата на злобните им усмивки. Спуснах се към някаква постройка от зелен камък, напомняща на гръко-римски мавзолей. Трябваше да изхрача моето проклятие. После отстъпих, вече бях почнал да съжалявам, че съм се поддал на този прокълнат напън. Брулена от силния вятър, гробницата остана горда и непреклонна. Така разбрах, че някои от мъртвите наистина почиват в мир.

Уви, това поражение не утеши нито черния звяр, ръмжащ и готов да изскочи от гърлото ми, нито пък успокои съвестта ми. Отправих се към парцела с непретенциозни гробници: обикновени надгробни камъни, заобиколени от двете страни с глухарчета; дървени кръстове, нащърбени и смазани от бурите и времето; или в най-лошия случай — просто някакви подутини над земята, едва-едва различими. У бедните назрява жестока ненавист, така ли е? Човек навярно наистина е озлобен, когато умира, смазан от десетилетия черна, неблагоприятна работа на богатите. Първият гроб не отговори на моя зов, вторият също. С разкъравено гърло аз виех вече десет, двадесет пъти. За мое най-голямо отчаяние, бедните умираха щастливи като богатите. Напоен с влага, северният вятър ми се присмиваше ту във върбите, ту в кипарисите — контрапункт на моите задушаваци се викове. В далечината премина някаква мотриса — дълга, златна лента по железопътния насип. Успях да докосна само застиналото очакване на съседските кучета, трепереци зад стоборите и вратите, но и те бяха твърде уплашени, за да се превърнат във вой. Отвъд бариерата на облаците, дочувах песента на звездите. Някакво необичайно усещане завладяваше моите чувства. Аз се отварях за живия свят, за да проникна в онзи на мълчанието, на забравата. Използващи хитро тревите, сияния шептяха в ушите ми — тези прозрачни същества на земята, великите гробокопачи на Вечността, родени от неусетното

сливане на всичко астрално. Някакъв пръст от дим ме докосна по рамото. Тръгнах напред. Този водач нямаше никакъв свян пред труповите; заставяше ме да мачкам парцелите пръст, очертани с безжизнени хризантеми. Стари, обезцветени картини не даваха покой на моите спомени: крак, проникващ през хумуса, за да разбие прогнилия ковчег; обезкръвена, костелива ръка, сграбчваща частица от луната, за да приклепти глезена-осквернител. За щастие, аз все още не знаех — Виещият нямаше за какво да се страхува от своите пациенти.

Димът се разсея пред мраморна плоча, украсена с порцеланова роза. Тук някой ме чакаше. Имах време да разчета надписа.

Почивай в мир
ЖОРЖ ВЕРДУ

За миг името затрептя в гънките на паметта ми. Чаплин?... Не. Ах, да, скитникът, намерен убит край гората на Ланзей! Бях сигурен, че този тук мечтаеше да се изтръгне. Щях да го освободя за една нощ. Започвах да се ограничавам в ролята си на Виещ, но този тук, отдолу, не беше от тези, които не ми харесваха. Върховен съдия, праведник с всички пълномощия, аз разтварях пред нещастниците вратите на Ада. Аз предизвиквах смъртта, не друг, а аз — момченцето на дванайсет години, узряло под черните слънца на книжните чудовища.

Разликата между едно куче, което току-що е умряло, и един човек, погребан преди пет месеца, е ужасът на плътта, погълната от времето. Скитникът отвърна на моя повик. Надгробният надпис се олюля под гърчовете на възропталата почва, мазната земя се надигна и изложи на показ своите тайнствени вътрешности, натъпкани с влага и нощ. Съвсем ясно чух шума от разбити дъски, преди още челюстите от бяло дърво да разцепят буците. Силата на вечноспящите е жестока. Достатъчно е само един път Виещият да ги повика и нищо не може да им се противопостави. Съществува единствено отмъщението. Страхът ме преряза в прасците и аз се строполих върху черупките по алеята. Светлините от стоманолеярния завод спокойно осветяваха сцената в някакво хлорирано, жълтеникаво хало и превръщаха приклекналите сенки на кръстовете в също толкова шпаги, пронизващи покоя на святото място. И сред този неизвестен декор, един от малкото, които не се бяха променили още от зората на християнството, възкръсването започваше да прилича на антична трагедия; а моята душа лека-полека

се трогваше от изящната красота на това противоестественно събуждане.

И въпреки всичко, външният вид на спящия и миризмата, лъхаща от раздърпаното му тяло, ме превиха на две и аз повърнах. Без да има очи, той ме гледаше. Без да има уста, той бълваше в лицето ми онази двулична смесица от благодарности и проклетия, която вече се бях изненадал да чуя от муцунката на Филу. На входа на гробището той се обърна — синът на желязото и сърмените, разпарцалени платове, едно разложено плашило, нанизало в ноктите си моите последни детски мечти. Детството ми агонизираше край празната яма, която смъртта току-що бе изоставила под линеещата светлина на доменните пещи. Кълна се, че той ме поздрави. Така, както един капитан поздравява своя кораб, повлечен към дълбините на бездната.

Аз станах техен баща. Баща на тези демони, изпълнени с неприятни спомени и злоба, които земята като майка отглеждаше в утробата си. Моят вой създаваше нов живот, раждаше ново начало. Ако ми бяха предоставили право на избор, нямаше да вия. Знаейки, обаче, че в самия край на техните съдби царства някой убиец, аз си измислях извинения, за да не може гласът ми да унищожи собственото ми тяло. Ах, какви усилия е да останеш безмълвен до болка! Колко пъти трябваше да отказвам да се разворя?

Тогавя се разтичах през земята на мъртвите, отстъпена им за вечни времена: от цитадела от варовиков камък, до сиви, безлични гробове; от неосветени костници, до обикновени ровове, просто издълбани в самото подножие на хълмовете. Заслепен, аз следвах указанията на пръста от дим, вече не виждах как годините се изнизват в хода на времето, как зрялата възраст поглъща юношеството, как старостта се извисява на хоризонта; силата ми прикриваше бръчките, превръщаше илюзиите за някаква едва зачената наслада в минало, оставащо зад мене. Възрастта ме застигна случайно, сякаш бях някой нов Лазар. Кипарисите ми се сториха недоволни и мърморещи, земята по-малко богата, мраморът прекалено вледенен, а гробищата — скучни и монотонни. Изгубих вярата. Виех, без да съм убеден, бях станал просто един обикновен чиновник на възкресяването. В погледа на моите деца радостта се стопи, различавах единствено злоба и яд. Дали същите усещаха тази коварна изтощеност, която пресичаше в основата на тяхното призвание?

Изключителен парадокс — въпреки отпускането на мускулите, тялото ми бе започнало да се съпротивява на воя. Може би щях да стана ням или безчувствен към болката?... Случваше се да издържа цял месец, преди да се върна отново в земите на вечния сън. И макар че паметта ми изцяло беше задръстена с видения на залитащи трупове, аз все пак успях да дишам като човек. С годините ме завладяваше някаква приятна безпаметност. Понякога викът се блъскаше в стените на моята душа, стенеща и нуждаеща се от живот — простреляна чайка, затворница на своите собствени желания и воля.

Някъде навярно бяха решили, че артистът не отговаря вече на наложената схема. Беше в края на зимата. Взех влака за градчето, което ме беше дарило с живот: подтик, не приличащ на нищо от онова, което знаех до този момент. Твърд сняг се бе вкопчил в родните места и от двете страни на железопътния насип нивята се хлъзгаха в сивотата. Всичко бе бяло с тъмни протези. Мрачни и премръзнали, стоманолеярните заводи ме посрещнаха с добре дошъл със своето тежко, нескончаемо боботене.

В къщата нищо не се бе променило. Същата строга атмосфера, може би натежала още повече след смъртта на майка ми и баща ми. Прашни чаршафи, хвърлени върху фотьойлите, мебели-призраци, проскърцващи при моето приближаване. Лъскави снимки в позлатени рамки; безжизнени усмивки; дете, станало старец. Плевелите бяха погълнали градината и огромни паяци съшиваха плетеница от лабиринти между ябълковите дръвчета. Искеше ми се да имам червена боя, за да поруменя заснежените гирлянди в края на черните клони. Просто да създам някаква частичка от пролетта, да стопля настръхналото сърце на Виещия.

Запалих огън, за да посрещна нощта. Влажните дървета воняха, опушвайки хола. Тъмнината се промъкна иззад разстлалото се сиво, тихичко, неусетно, така, както единствено тя умееше да го прави, когато небесата очакваха само един знак, за да се разчепкат на парцали.

Нерешително гледах в петромаксовата лампа, когато неочаквано стоманолеярните заводи се осветиха. Металическата светлина се опря в прозореца, за да се плъзне след това по паркета. Прекалено много спомени затанцуваха в нея... Илюстрираните списания, разлиствани

скришом, първите викове, дяволският поглед на Филу, измъкващ се от земята, силата...

Усещането, че съм стигнал до повратната точка, ме завладя. Моята задача свършваше тук, при своя извор. Щях да бъда свободен, повече нямаше да нося тези везни и този меч, с които ме бе натоварил малкият Месия в тъмносива козина. Два месеца, два месеца аз се бях противопоставял, бях се съпротивявал на натиска, дотолкова, че чак почувствах как дъхът му свисти през зъбите ми. По подобие на градската кула, гробището също бе предизвикало времето. Корабът, готвещ се да отплува към отвъдното, все още не бе вдигнал котва. Все така притиснато между железопътния надпис и пустеещите земи, простиращи се чак до завода, гробището излъчваше атмосфера на чистота и ведрина под белите качулки, хвърлени върху надгробните кръстове и могили. Поток от мръсни следи, проправили си улей край вадите по алеите, събираше нечии присъствия като в цъфнал букет. Светлината от завода се лепеше на кръпки по надгробните плочи в някакво мръсно, дразнещо жълто.

С бавни крачки се отправих към моята последна жертва, моя последен протеже. Нямах нужда от димния пръст, за да ме придружава. Без да знам името му, знаех къде е заровен спящият. Гранитна плоча, оформена грижливо с длето, притисната между две гробници. Нещастникът навярно не се радваше много на слънцето. Под снежните езици стърчеше корона, чиито малки шипове, сякаш позлатени пайети като че ли летяха в ореола от светлина, идваща от поголемите доменни пещи. Празна ваза с напукани бели устни. През зимата гробовете са тъжни до смърт със своите изкуствени рози и действителната си самота.

Зад вълнения шал гърлото ми се сви. Уплаха, меланхолия, съжаление. Виех така, както никога не бях вил в младостта си. Аз бях Виещият, аз разчупвах бариерата, аз преминавах границата, аз пробивах небитието, черпейки от самия извор на живота силата, с която да победи моя вечен противник.

Плочата веднага се разклати, можех да си помисля, че той бе дебнал моето идване. Пометена снежна пряспа, копринена микро лавина. Калаят на вазата се пропука в края на една от дръжките, короната се изтърколи по хълма надолу с хрущене. После, зрънца от скалата едно в друго застъргаха, стържеха, стържеха, СТЪРЖЕХА.

Някаква длан или просто някакви костни израстъци, някаква издълбана, куха глава, чиито орбити-бездни се впиха в лицето ми. Липсващи челюсти — червеите и годините си бяха свършили работата. На добър час, стари приятелю, изходът е тук, отдолу.

Защо така втренчено ме гледаш? Омразата като знаме, развяващо се над купчина от кости и кокали. Бягай, спусни се към твоето отмъщение... Аз ли, аз съм свободен, сега вече аз съм човек. Какво искаш от мене? Дръпни се назад, махни се... А-а-а-а!

Силата на вечноспящите е жестока. Пръстите му, впили се в моето гърло, аз залитах по ръба на неговото царство. Без челюсти, той ми се хилеше подигравателно и от носните кухини гейзери чернозем се забиваха в клепачите ми. Челото ми се разцепи, удряйки се в гранита, и преди да издъхна, на мръсната светлина от доменните пещи аз имах време да забележа нощвите за хляб и лопатата за преобръщане на насъщния, оставени точно до строшения ковчег. А в дъното на ковчега — прояден чувал с брашно. В нежните спирали на снега шаваха и си играеха плъхове.

Кръгът се затвори. Хлебарят си отмъщаваше. От тази нощ аз съм спящ. Нямам вече очи, но под земята няма какво да се види. Нямам вече и дробове, но за какво ли ще ми дотрябват? Обичах черните фонтани под мраморните кръстове, нерадостните усмивки на моите деца на нощта.

Кога ли ще дойде Виещият? Може ли един мъртвец да отмъсти на някого от своите братя или аз съм станал вечноспящият, този, който до края на вечността търпеливо, без да бърза ще се вира, за да прогледне в мрака?...

И все пак се радвам като си помисля, че сега, някъде, на някакво друго място, едно куче с тъмносива като антрацит козина търси своя господар, за да завие на неговото скорошно погребение.

[1] стазис — /мед./ — застой на циркулиращата органична течност /като на кръвта и др./ бел. прев. ↑

[2] „Крийпи“, „Вампирела“ — литературни герои; едноименни списания на ужасите, б. пр. ↑

ЖАК БАРБЕРИ

ТАЙНСТВЕНИТЕ КАКАВИДИ

„...тялото може да се сравни с изречение, приканващо ви да го накъсате на части, за да може чрез поредица от безкрайни анаграми, отново да се възстанови неговото истинско съдържание.“ /ХАНС БАЛМЕР — „Кратка анатомия на образа“/ Теодорюс Панталок токущо бе установил смъртта на момичето. „Май трябваше да се пробвам като лекар или да стана автомобилен състезател... Всичко друго, но не и да практикувам този скапан занаят!“ — Какво става, докторе? Нещо нередно ли има? С едната си ръка инспектор Блениц го потупваше по рамото, а с другата се чешеше по носа.

— Моля?... Попитах ви дали всичко е наред.

— Да... да... Куршумът е засегнал крайчеца на аортата. Вътрешен кръвоизлив. Мога ли вече да си тръгнавам?

И в същото време, докато ставаше, той забеляза някакъв странен израстък върху щитовидната жлеза, но вече нямаше сили да продължи по-нататък своите изследвания.

Коридорът вонеше на болест и смърт. Сградата бе построена едва преди десетина години, но стените вече бяха олющени, покрити с отвратителни петна мухъл.

Твърде бързо се разкапват болниците... Дори и камъкът се поддава на разложението. Този проклет допир със смъртта! Още не съм станал на тридесет и пет, а имам чувството, че съм на шестдесет години. Жена ми се чука със старец... Мамка му и скапан живот!

Започваше отново да става свадлив. Дори и в мислите си. Време беше да отиде в някой бар и набързо да изгълта няколко бири. За малко да забрави за своята работа. Да помисли повече за Леа и за пицата с морски плодове, която тази вечер биха могли да опитат в ресторанта на Лоренцо.

Вратата на асансьора се отвори.

Тъкмо щеше да влезе в кабината, лъхаща на етер и разложение, когато задръстеният от хрочки глас на инспектор Блениц разкъса

живата представа за наливна бира.

— Само за миг, докторе. Искам да ви помоля за една услуга.

Теодорюс се обърна и зловонният дъх на инспектора отведнъж го лъхна в лицето, сякаш го бяха ударили с бич. Последният изглеждаше изнервен и настроението му веднага зарази Теодорюс Панталок.

Инспектор Блениц се почеса по носа, после огромната му лапа махна във въздуха и сграбчи някаква въображаема животинка — невидимо насекомо, — тихичко прелитащо между двамата мъже.

— Та, ето какво... Току-що ме помолиха да направя контраекспертиза на едно тяло, което трябва да бъде откарано в крематориума след час или два... Отдавна мина обяд, но работата е спешна, така че, ако искате да ми помогнете... няма да е за дълго.

И с пресъхнало гърло Теодорюс Панталок се намери в служебния асансьор на път за моргата.

Какво беше казал инспекторът? Приземния етаж... Наляво или надясно от вътрешното дворче? Вече не си спомняше. Тоя чиновник с огромна, мазна мутра бе намерил начин да се измъкне незабелязано, оставяйки го да свърши само някаква работа, която дори не влизаше в плановете му за деня!

Труп 57, Мирей Одепен. Внезапно поведението на инспектора му се стори необичайно... Ами кой щеше да подпише заключението от контраекспертизата в качеството на полицейски служител?

Той преглътна и сякаш от камък, слюнката Застърга по пресъхналото му песъчливо гърло. Служебният асансьор беше огромен — подземна гробница? — и миришеше отвсякъде на прогнило. Като автомат Теодорюс Панталок бе натиснал копчетата за приземния етаж. От известно време изпитваше усещането, че действителността, сивкаво брашно, наядено от ларвите на житоядец, изтича през пръстите му. Той загребваше с шепи от това брашно и всеки път в дланите му оставаха по няколко червейчета — миниатюрни и мърдащи. Нуждата да изпие една бира ставаше непоносима. Повдигна му се и вратите на асансьора се разтвориха.

Очакваше да бъде заслепен от ярката светлина на лятното слънце, тежка, пронизващо бяла и прецедена през прозорците на вътрешното дворче, но го посрещна милувката на множество жълти, неонов лампи, пръснати по напуканата повърхност на висок таван. Залят с бетон и сив.

Силно зашеметен, той сведе очи, избягвайки отведнъж да обгърне с поглед цялата стая. Най-напред успя да различи само нарове — бели, поставени върху застлания с лъскави плочки под, — после видя и телата: бледи и вдървени. Веднага се обърна, за да извика асансьора и — страхът го накара да затрепери и мълчаливо да се помоли за капчица алкохол, — застина при вида на най-близкия нар.

Тялото бе разчленено. Липсваха му едната ръка, челюстта и половия орган. Коремът беше разпорен, а вътрешностите грижливо отделени и подредени в коремната кухина.

Дали това не е някаква огромна зала за дисекции?...Трескаво затърси копчето за извикване на асансьора. А после ужасът впи своите куки и шипове от слонова кост отзад във врата, и тила му. Металните стени и отвесни подпори бяха гладки.

Болезнено и неумолимо гладки.

— Не се опитвайте и да помръднете!

Заповедта беше безапелационна; Теодорюс Панталок се вкамени на мястото си. Бе убеден, че в сегашното си положение, дори и да мръднеше малкото си пръстче, картечен откос щеше да го накъса на парчета.

— Кацна върху крака на Берни-Разпорената Мутра. Разкошна е!

Озадачен, Теодорюс се осмели да направи боязливо движение назад с главата... И видя една огромна пеперуда, кацнала върху крака на най-близкия труп. Не може да се овладее и целият потрепера. Пеперудата отлетя.

— Нали ви казах да не мърдате, глупако!

Тогава той забеляза стареца, който ругаейки тичаше между нарове, размахващ в ръце огромна мрежа за пеперуди. Насекомото се носеше на всички посоки, пърхайки тежко им въздуха с огромните си криле. Мрежата чертаеше черни арабески над лъскавите маси. Задните криле на насекомото извиваха в два дълги израстъка, които отчаяно ръкомахаха и разместваха зловонния въздух, спарен от миризмата на трупове.

За миг Теодорюс Панталок си помисли, че ще загуби съзнание.

— Готово, хванах я!... Хванах я!

Някаква черна, безформена маса риташе в гънките на мрежата. Старецът се обърна към Теодорюс като се усмихваше, размахвайки гордо своята плячка.

— Ето, значи ще можем да се почерпим по този повод — заяви той с победеносен глас, — какво ще кажете за една хубава, освежаваща бира?

И макар че небцето му бе пресъхнало като кладенец в пустиня, Теодорюс Панталок още веднъж неубедително затърси най-малката грапавина или издатина по метала, по бетона, която можеше да позволи повикването и разтварянето на асансьора... Бягството.

Без съмнение бирата оказваше своето въздействие. Странен феномен, сякаш по навик тя се изливаше в него и бавно, но сигурно изсушаваше кожата му. Възможно колкото се може повече той бе избягвал да повдига глава, задоволявайки се да наблюдава само как нивото на светлото пиво намалява в бутилката. После се бе втренчил в стареца, мъчейки се да не поглежда към дъното на стаята и към редиците с трупове.

Старецът се усмихваше.

— Можеш да ме наричаш Каса Бира — каза му той между две глътки. — Те всички използваха този прякор. Няма никакъв смисъл да го променям, не е ли така?

Тогава Теодорюс забеляза потрепването, тиковете, изпънатата подута кожа.

— Кой са те!

— Останалите научни работници, асистентите, опитните животни, всички...

— Опитните животни... Какви опитни животни?

— Чуй ме добре... Всъщност, как се казваш? Теодорюс, Теодорюс Панталок.

— Чуй ме добре, Теодорюс, по-добре е веднага да ти кажа, че не мога да отговарям на такъв род въпроси. Така че, пийвай си биричката и тихомълком изживявай своята болка. Когато получа нареждания относно твоята личност, тогава ще му мислим...

— Нареждания ли... Какви нареждания?

— Току-що ти казах да не задаваш въпроси. Колкото по-малко отговори получиш, толкова по-големи ще са ти шансовете да излезеш оттук.

Теодорюс вече бе приключил с четвъртата бутилка, но зад зараждащата се мъгла страхът отново се появи.

— Слушайте, аз наистина не знам как, нито защо се озовах тук и разговарям с вас...

— Аз също не го знам, представи си. Но сигурно има някакви причини. Навярно си видял нещо, което е трябвало да остане невидимо за твоите очи...

Теодорюс веднага си спомни за странната подутина, която бе забелязал върху щитовидната жлеза на момичето. В същия миг се чу някакво сухо пропукване. Теодорюс бързо извъртя глава към мястото на шума и видя как единият от трупове се размърда. Бутилката бира се изплъзна от дясната му ръка, внезапно омекнала като охлюв.

Шишето експлодира, оплисквайки краката му с бира. Пръсвайки тънки струйки гной, трупът рязко се свлече.

На дисекционната маса, върху която до преди малко се бе намирало тялото, сега сгърчена се бе проснала някаква кафеникава, пихтиеста и космата грамада, напомняща смъртно на морски рак. Грамадата скочи върху белия бетон на пода и започна безредно да се разхожда наоколо.

Каса Бира веднага бе скочил и въоръжен с дълга желязна пръчка бе хукнал към кафеникавата грамада.

И в момента, пращайки със стави и ругаейки, той удряше с всички сили, разпръсквайки жълтеникави и окървавени останки плът към девствено чистите стойки на дисекционните маси.

Теодорюс повърна, после загуби съзнание.

Мъжът шептеше в мрака на стаята. „Позволяваш ли ми да те наричам Лиза? Искаше ми се майка ми или пък дъщеря ми да се казват така, или поне жена ми! Ти не можеш да ми откажеш това. В замяна, аз ти давам моята плът.“

До него под влажните, черни чаршафи от чиста китайска коприна спеше жена му — дълбоко и непробудно. „В мозъка ми ти разкъса центъра на Любовта, Лиза... за да си направиш там удобно гнездо. Чувствам кат миниатюрното ти, покрито с перушина тяло се раздвижва. Искат ти се да излезеш?... Чакай... Ето! Внимавай, пази се да не се одраскаш в моите хрущяли, тялото ти е толкова крехко... А сега внимавай и със зъбите, лапичките ти са толкова нежни на моите устни...М-мм-м-м! Гъделичкаш ме. Надявам се, че тъмнината е достатъчна за твоите златисти, нежни очи. Но къде отиваш?. ...Ах! Охо! Дали там, където се намираш, е също толкова хубаво, колкото в

моя мозък? Не, естествено, аз знам, че ти правиш това единствено, за да ми доставиш удоволствие...“ До него, под влажните черни чаршафи от чиста китайска коприна, спеше жена му — дълбоко и непробудно. Той погледна тънката сребърна нишка, която свързваше Лиза с нейното убежище отвътре в черепа му. „Едно обикновено захапване и ти със сигурност ще умреш, любима моя. Ти си сляпа... Ала много скоро ти самата ще разкъсаш моите очни нерви, за да стана и аз на свой ред сляп. Тогава в дълбокия мрак ние ще се обичаме, а любовта ни ще бъде безгранична...“ Мъжът за последен път погледна жена си. „Жалко, че ти не се казваш Лиза. Това може би всичко щеше да промени...“ Превъплъщението стана за миг. Теодорюс Панталок премига с очи. Най-напред видя тавана, много високо, после дългите редици от блещукащи неонов лампи, към чиито метални капаци се бяха полепили мрежи от паяжини. Той беше изтегнат на някаква студена и твърда повърхност. Изправи се рязко и за малко да се строполи от дисекционната маса. Трупове продължаваха да бъдат на мястото — подредени, разрязани. Само за миг той се беше надявал, че е напуснал този отвратителен кошмар...

Куцукайки, Каса Бира се приближаваше.

— Какво стана, малкият, май загубихме съзнание?

Каса Бира му протягаше бутилка. Теодорюс машинално я пое.

— Какво беше това... нещо?

— Анаморфозен^[1] вторичен продукт.

— Какъв какво?

— Ама я ми кажи, на теб постоянно ли трябва така да ти се повтаря?

— Не, безполезно е... Всичко, което искам е да си тръгна, да напусна това място. Все има някакъв начин да се излезе оттука, нали?

Каса Бира се бе смъкнал до най-близката маса.

— Не ми се вярва... колкото и да премислям, засега не виждам никакъв начин да се излезе оттука.

Изтерзан, Теодорюс се нахвърли на стареца.

— Но какво означава целият този цирк? — изкрещя той, сграбчвайки Каса Бира за бялата риза. Няколко копчета хвъркнаха. — На какво прилича този мръснишки номер?

Слисан, Каса Бира бе застинал безмълвен. Някаква странна и необяснима тревога го мъчеше и той кривеше лицето си. Теодорюс

отпусна ръце, завладян също от мъчително безпокойство. Явно не беше само той причината за внезапната промяна в поведението на стареца.

— Бързо — изпъшка последният. — Гърбът ми. Виж какво имам на гърба! Безпомощен, Теодорюс отново бе въвлечен в безумния порой на събитията. Той заобиколи стареца и отзад видя да се подмята и извива нещо като набъбнала, дълга и черна опашка, точно на нивото на кръста.

— Е, какво има?

— Има... нещо като...

— Какво? Казвай бързо, дявол да го вземе!

— Някакъв голям, черен и месест израстък... Прилича ми на опашка.

— Майка му стара... Измъкни я, хайде, размърдай се, изтръгни тая гадост от мене!

Теодорюс доближи ръката си, едновременно вцепенен и отвратен от мърдащия израстък. Пръстите му се склучиха около черната плът. Беше мека и хлъзгава. Той дръпна и отстъпи, поднасяйки другата си ръка към устата, готов да повърне.

Животното се гърчеше на земята. Напомняше смътно на голяма пиявица. Някакво черно, слuzесто тяло, с широка и беззъба уста, която отчаяно хапеше наелектризирания въздух.

Кракът на Каса Бира жестоко се стовари и пиявицата изсъска.

— Гадна животинка! Знаеш ли как ме е яд на такива неща? — Той вдигна лицето си към Теодорюс. — Аз съм заразен, малкият. Разбираш ли? Заразен!

Теодорюс нищичко не разбираше. Не можеше да отвори уста. Не желаше нито да говори, нито да мълчи. Може би искаше да се събуди? Да, беше точно това: да се събуди и забрави за този отвратителен кошмар, на който краят не се виждаше... Ръката се пъкна зад откренатата врата, заобиколи касата и натисна електрическия ключ. Мъжът внимателно се промъкна в стаята, после успокоен, замря на мястото си, вперил поглед към стената в дъното.

Ето ти порцията месо, Октоподе... Ако успяваш все още да си откриваш устата — допълни той, като постави в краката си купа, изпълнена с люлееща с в нея каша. В неговия присмех нямаше нищо човешко, а още по-малко в „нещото“, което бе срещу него. На пода,

гърчещи се в ъгъла до стената, залепнали по камъка под множество от пипала, гърбици и остатъци от смукала, се бяха проснали жалки човешки отломки.

— Ти си просто един глупак, Двоен Юмрук! — изпъшка някакъв глас от пясък и морска буря. — Един голям, стар глупак! Двоен Юмрук небрежно галеше издутия край на палката си.

— Както виждам, днес май ти се иска да се правиш на остроумен!

— Не желая на нищо да се правя. Но ти си просто глупак, защото рано или късно, теб също ще те спипат. Като мене...с всичките им скапани опити, които не престават да бълват гнилоч навсякъде...

— Затваряй си устата! Двоен Юмрук се бе приближил, потупвайки с палката по ръката си.

— Смяташ ли, че те ще оставят да си заминат ей така хора, които знаят толкова много като тебе? — избуча морската пяна.

— Казах ти да си затваряш устата! — изрева Двоен Юмрук, размахвайки палката от слонова кост... Точно в момента, в който пипалата го стиснаха за шията и гигантският „кълон на октопода“ проникна в черепа му.

— Жалък глупак! — довя шепотът на пясъчната буря.

И октоподът пое към морето, което необуздано се плискаше, блъскайки го в хълбоците.

Каса Бира бръщолевеше несвързани работи. Говореше за животинки, които щели да му изгризат черепа, за несигурността на изследователите и за онези охранявани мозъци, които винаги ги е имало и винаги ще ги има, каквото и да се случи — те ще продължават да си седят в кожените си фотьойли, скрили се ще продължават да бъдат заобиколени от домашни прислужници със забавени жестове и естествено, от секретарки с тръскащи се гърди и полуразтворени задници.

— Като нищо ще ми прегризе муцунката, разбираш ли? — говореше той, дърпайки Теодорюс за ръкава. — Ще сбърка венците ми с коледни пънове...

Теодорюс решително го отблъскваше. Но другият залиташе и отново подновяваше атаката.

— Винаги има такива, които в сянка ръководят, които вземат всички решения и никога не рискуват. И нещастни глупаци като мен,

които понасят всички удари.

Каса Бира гръскаше Теодорюс като слива.

— Стига вече, престанете! Свалете си мръсните лапи от мене и отивайте да се наливате с вашата проклета бира. Писна ми да ви слушам глупостите. Каса Бира замръзна на мястото си. Лицето му стана восъчно бледо. — Ето, започна се, чувствам го... Има ми нещо, което мърда отвътре. Тревогата на Каса Бира веднага се прехвърли и на Теодорюс. — Къде?... Какво мърда? — Трябва да действаме бързо. Ще ти обясня по-късно.

Каса Бира се беше излегнал на една дисекционна маса. Хирургически длета, зъболекарски клещи, портативни микро стругове и турбини, костни фрези, пинцети, щипци и конци за зашиване — всичко това проблясваше на светлината. Теодорюс вкара ампулата упойка в спринцовката. Студена пот на струйки се стичаше по челото му, беше избила под мишниците му. По време на цялата си кариера като лекар той бе имал едва няколко хирургически намеси, но това не бе отчаяло Каса Бира. За него въпросът явно бе на живот и смърт. Беше говорил за някакви опити, които свършили зле; за някакво вещество, което трябвало да предизвика у изследваните обекти контролируеми органични промени... Тези промени обаче изведнъж се бяха оказали неконтролируеми, направлявани единствено от подсъзнанието на обектите... Но какви са били всъщност тези обекти? Осъдени на смърт, неизлечимо болни или доброволци? За Теодорюс всичко се обърка. Той вече не знаеше кое в приказките на стареца бе истина и кое плод на болното му въображение. Желанието му винаги бе било едно и също. Да се махне от това място по най-бързия начин. И може би сега в ръцете му бе паднал удобния случай. — Вижте, аз наистина бих искал да се намеся по такъв необикновен начин, но при едно единствено условие... В края на краищата вие да се решите да ми кажете как да се измъкна оттук.

— Не можеш да се измъкнеш оттук, малкия. Вече ти казах. Граншоа изчезна с ключовете от асансьора.

— Кой е Граншоа?

— Биохимикът на медицинския екип. — И къде изчезна?

— По-бързо по дяволите! Вече ме стърже отвътре... Избяга на първия етаж. Побърка се.

— Значи все пак има някакъв начин да се излезе оттука?

— Слушай, малкият, след минута вече ще бъде много късно. Така че, предлагам ти сделка. Ти ми изтръгваш този проклет кучешки зъб, дето се е вклинил в небцето ми, а аз ще ти кажа кода на шифъра, за да отвориш вратата на етажa. Каквото и да се случи обаче, не те съветвам да бягаш оттам. А сега, размърдай се, дяволите да те вземат! Той вече беше заголил венеца. Беше разтворил устата, бе захванал и стегнал езика с щипци. Беше направил трепанация на костта. Беше проправил цилиндричен отвор и с помощта на хирургическия повдигач избутваше зъба. Зъбът се разклащаше. Скоро беше изхвърлен извън челюстта. Зъб-скорпион. Каса Бира му беше казал, че по рождение има вклинен зъб-скорпион, случай много рядък за Европа, по-често срещан в Африка. И действително не беше излъгал. Ненормално зарасналият кучешки зъб беше дебел като скорпион.

Освободен, зъбът изпадна в ръката на Теодорюс. Вцепенен, той впи очи в него, загледа го, докато внезапно разбра, че Каса Бира беше застинал неподвижен, вкочанен. Цветът на кожата му бе станал восьчно-жълтеникав. И изведнъж тялото му се сви, огъна се. В ръката зъбът се размърда, зарита с някакви невидими крачета, а после се разцепи по дължината си. Сега тялото на Каса Бира приличаше на омачкани и отрупани на купчина стари вестници. Впечатлен, шокиран и изненадан, Теодорюс стисна юмруци. И ги разтвори едва тогава, когато усети силно изгаряне в една от дланите си.

Скорпионът отскочи на масата и изчезна под купчината вестници.

Последвалите събития Теодорюс проследи без да открие какъвто и да е смисъл в тях. Той се намираше в огромна зала за дисекции, пълна със странни животни и насекоми и едно от тях току-що го беше ухапало. Ако се вярваше на Каса Бира, той вече бе заразен. Но заразен с какво? Теодорюс не се мъчи да размишлява повече по въпроса и побягна към стълбището, водещо за етажa.

Каса Бира беше излъгал. Отварянето на шлюзовата камера ставаше без никакъв секретен код. Нямаше и никакъв номер. Теодорюс просто завъртя лоста-прекъсвач и вратата се отвори.

Мъжът като автомат изкачваше стълбището; на ръба на едно стъпало кракът му се подхлъзна. Той загуби равновесие, опита се да се задържи, напразно. Чашата, чинията, гарафата, описвайки съразмерен

полукръг, се прехвърлиха над парапета и полетяха към излъскания под на салона. Експлодираха.

„Дявол да го вземе и скапана работа!“ — извика той, успявайки в последния момент да се улови за парапета.

Връщайки се в кухнята, за да приготви отново закуската, той си даде сметка, че това бяха първите признаци на скорошната му смърт. „Колкото повече ракът я завладява и я разяжда отвътре, толкова повече моят живот ме напуска... Тя много скоро ще умре, а аз имам чувството, че вече съм мъртъв.“

Той внимателно постави подноса върху намачканите чаршафи край сгърченото тяло на жена си. Беше заспала.

Застинал неподвижен, облегнат на една от стените в тази единствена стая, той я съзерцаваше. И тя му се усмихваше в съня си.

Ужасът бликна за миг.

Той постави ръце пред устата си, за да заглуши вика.

На различни части по тялото кожата безшумно се беше разпукала. А после се появи и шумът — шушкащ, течен. Окосмени, учленени израстъци изникваха, разкъсвайки краката, ръцете, корема на Марта. Сгушил се до стената, той се опитваше да приспи всички свои сетива и да проникне в камъка.

— Отново подлудявам — помисли си. — Може би защото тя умира в момента и именно по този начин аз си представям смъртта.

После се чу шум от раздран плат и по цялата си дължина тялото на Марта се разцепи. Кожата на жена му — този плат крепон, — се разгъна върху кревата. И проснал се върху този плат, някакъв паяк се размърдваше — огромен и черен, треперещ. Като някакво току що родило се пиленце, той несръчно се опита да изправи слабото си тяло върху тънките си, едва забележими пипалца.

Съскащ и стенещ, паякът успя само да се изтърколи на пода.

Обезумял от любов и състрадание, мъжът се обърна към него. Препъна се.

Беше паднал по гръб. Страхът бе парализирал движенията му. Паякът се покатери върху него. Месестият му корем се опря в стомаха му, лъскавият гръден кош вече се бе долепил до плувналите му в пот гърди; гигантските щипци заопипваха лицето му.

Преди да загуби съзнание, той изпита усещането, че паякът го целуваше.

Пясъкът скърцаше в краката му. Надвиснало в зенита отгоре, слънцето се бе превърнало в огнена топка. Заслепен, Теодорюс вървеше през пустинята като не преставаше да си повтаря, че се е побъркал. Зад него вратата, през която беше излязъл, бе вкопана направо в пясъка и отвъд нея имаше единствено струпани дюни, покрити с наболи по тях кактуси и хилави храсталаци-джуджета. Той не желаше да се връща обратно. Дори не знаеше дали това беше възможно. И без да знае защо, нито пък къде щяха да го отведат краката му, той вървеше напред. Отново бе силно огладнял и отново изпитваше жажда. Бавно, постепенно курканията на червата в стомаха му го накараха да забрави за абсурдността на ситуацията, в която се бе озовал.

Оглеждайки хоризонта във всички посоки, твърде скоро той разбра, че щеше да му бъде повече от трудно да намери вода. Беше му писнало от всичко, вече нищо нямаше никакъв смисъл. Освен, може би, смъртта? Лудостта? Тогава видя вратата. Напълно еднаква с онази, през която беше излязъл от залата за дисекция: рамката и беше вкопана в пясъка и в общ план малко изкривена встрани. Той се приближи до нея и завъртя листо-прекъсвач.

В началото не видя нищо друго, освен гъста плетеница от лиани, от гигантски листа, надвесени стволоче. Като цяло пейзажът му напомняше за частица от джунгла. После няколко далечни листа потрепериха и той видя нещото да се втурва към него. То по-скоро се търкаляше, отколкото вървеше. Някакъв вързоп от плът, повече или помалко сферичен, с множество наболи и стърчащи по него ръце и крака.

Той рязко затвори вратата и тичешком се отдалечи.

Теодорюс се беше излегнал на палеция пясък. Бе вперил поглед в горящата главня отгоре в зенита, опитвайки се напразно да прогори ретината на очите си. Гладът и жаждата бяха станали непоносими... Тогава се сети за кактусите. Разчистена от бодливата си обвивка, плътта отдолу трябваше да става за ядене... и да е пълна с вода! Той мъчително се надигна и олюлявайки се приближи към някакъв сплеснат вид Сагуаро. Ръката му тъкмо щеше да откъсна една огромна зеленикава топка, пазейки се и избягвайки многобройните и бодливи листа, когато пясъкът зад гърба му изпъшка. — Съветвам ви да действате много внимателно. Теодорюс се обърна. Един миниатюрен лъв бе застанал срещу него и като че ли му се усмихваше. —

Безполезно е да правите такива физиономии... Няма да ви изям! Да се представя: едно време Жан Граншоа, биохимик. Но обърнали се по такъв начин нещата, драги събеседнико, предпочитам начаса да се прекръстя на Лъвчо. С кого имам честта? — Теодорюс... Теодорюс Панталок, бивш съдебно медицински експерт, в дадения момент смахнат. Лъвчо избухна в смях и звукът, който изскочи от гърлото му бе някаква странна смесица от стържещи чинели. Теодорюс трескаво впи зъби в месестата плът. Шумно преглътна. — Защо бяха всичките тези предпазни мерки, докато откъсна това парче от растението? Лъвчо беше седнал на задницата си и гледаше умислен. — Не става въпрос за обикновено растение с месести листа, а за елемент от анаморфния състав на Гърмящата Змия — едно време с прякор Струпейт, осъден на смърт за седем убийства. Специалността му: да содомизира трупове и в известен смисъл, ти в момента ядеш късче от неговите халюцинации.

— Всичко това е абсурдно — промърмори Теодорюс... — Аз спокойно беседвам с миниатюрен лъв на първия етаж на някаква болница, в една безкрайна пустиня, плод на халюцинациите на някакъв престъпник, превърнат в змия...

— Точно така; и се съмнявам, че Гърмящата Змия ще търпи присъствието ни твърде дълго.

— Какво искаш да кажеш с това?

— Чисто и просто искам да кажа, че е за предпочитане да бъдем през цялото време нащрек. Тепърва ще започнеш да се учудваш.

Теодорюс престана да дъвче.

— Добре, да предположим така — аз не съм напълно смахнат и това, което става, е повече или по-малко обяснимо. Но в такъв случай, струва ми се, че ми липсват някои сведения, за да мога да обясня тези постоянни промени в заобикалящата ме среда, не съм ли прав?

— А всъщност е просто. Един изследовател на име Антон Равон синтезирал молекула, която, съобразявайки се с естествените пукнатини и отвори по повърхността на някои органи, въздейства върху определен пункт в модулирането на възприятието.

— Действително, изглежда просто...

— Чакай... остави ме да довърша.

Но Лъвчо не можа да довърши. На много места пясъкът започна да пуши като че ли раздвижен от лек бриз. Но за нещастие, не духаше никакъв вятър.

Дебели пясъчни питони, рогати пепелянки, кротали, пигмеи и други змии започнаха да се измъкват от своите силициеви леговища. Теодорюс рязко се изправи и хукна към най-близката врата. Лъвчо се развика след него: — Не оттам... Като се има предвид развитието на нещата, клетките на останалите опитни животни са твърде опасни... Следвай ме. Те тичаха и пясъкът пращеше и хвъркаше, изхвърляйки дим, мамби и коралови змии, бои и кобри. На Теодорюс му беше трудно да следва Лъвчо, който пъргаво скачаше между змийските гнезда. Неочаквано той самият изпита желание да тича на четирите си лапи, да скача и той сред дюнните. Погледна китките на ръцете си и се изненада, че се усмихва. Бяха покрити с гъсто, сребристойбяло руно. Ураган от косми беше нахлул в залата за дисекции. Изглеждаше пуста. Лъвчо беше намерил магнитния шперц, скрит близо до вратата. Отпусна го и шперцът падна от муцуната му.

— Къде ли е отишъл Каса Бира? — измърмори той, спрял се в подножието на стълбището.

— Искаш да кажеш Скорпиона?

— Скорпиона?... Значи Каса Бира е бил заразен. Ти също си заразен, доколкото виждам! Лъвчо прихна.

— Глупак е той! Аз от колко време им казвах, че този опит е пълна глупост... Поне се възползвах от него. Бях грозен, слаботелесен, смешно малък; и сега съм все така малък, но затова пък... Някакъв притъпен шум, идващ от дъното на залата, привлече вниманието им. Трупът беше увит и стегнат в жълтеникавокафяво платнище. Коремните стени изцяло бяха издълбани. Лъвчо скочи на масата за дисекции, а Теодорюс се наведе да огледа по-добре изчегъртаната плът. Каса Бира стремглаво изскочи от гръдната кухня и се разтича на всички посоки. — Изчезвайте отгук — закрещя той с писклив глас. — Оставете ме на мира... Не искам повече никого да виждам! И изчезна под гръдния кош към нежната хладина на белите дробове. Лъвчо се обърна към Теодорюс.

— Грешката е направена. Не ни остава нищо друго, освен да я понесем... Ще излизаме ли оттука?

— В такъв вид?

— Мислиш ли, че някой ден ще се промениш? Теодорюс се почеса по главата.

Не можеше да даде никакъв отговор на този въпрос.

Преобразени и удивително красиви, лицата им се отразяваха в металната плоча на асансьора.

— Те си мислеха, че ще успеят да овладеят биохимичните разлагания, че ще могат да моделират телата по техен вкус след химични внушения... Но поне за един път опитното животно се оказа господар на положението. И туморите се превърнаха в паяци, раци, въшки. Халюцинациите, въображаемите образи започнаха да се съпротивляват...

С тъпо свистене вратите се разтвориха.

— Антон Равон ги беше предупредил: границите, в които се извършва модулирането на възприятието са изключително лична работа. Глупаци!

Лъвчо скочи в кабинката на асансьора. Теодорюс се поколеба за миг, после го последва.

— До каква степен и каква част от действителността можем да отдадем на тези преобразувания?... Обикновена промяна на потока от възприятия или анаморфозно изкривяване на перспективите?...

Вратите се хлъзнаха по жлебовете и Каса Бира скочи в кабината точно преди те да се затворят.

— Значи така, Скорпионе, решихме да отидем и глътнем малко свеж въздух? — гневно изкряска Лъвчо.

Каса Бира се сви в един ъгъл. Асансьорът се плъзгаше към висините.

— Ама мълчиш като пън, честна дума!

Лъвчо и Теодорюс си размениха усмивки.

— Шайка глупаци! — изсъска Каса Бира от своя ъгъл.

Асансьорът спря.

Болницата беше пуста. Някакви металически шумове долитаха от съседните стаи. Теодорюс изпитваше все по-голяма необходимост да тръгне на четири лапи. Тялото му сега изцяло беше покрито с козина. Скорпиона беше изчезнал в лабиринта от коридори.

Лъвчо душеше въздуха.

— Странна миризма, не ти ли се струва?

Теодорюс надигна муцуната си.

— Мирише на йодни изпарения — отвърна той като приклезна.

Лъвчо подскочи и се приземи на перваза на един отворен прозорец.

— Би трябвало да дойдеш и да хвърлиш един поглед — подкани го той.

Теодорюс на свой ред подскочи и се намери на перваза до Лъвчо, после приседна на задницата си.

Двамата въртяха опашки, гледайки пейзажа насреща.

— Опитите бяха спрени още щом откриха първия анаморфозен сектор... но ми се струва, че така или иначе, било е твърде късно... — измърмори Лъвчо.

След което се обърна към Теодорюс.

— Все още не мога да разбера дали се превръщам в куче или в котка.

— Няма никакво значение, и двете ми допадат.

Те продължиха мълчаливо да наблюдават гледката, пляскайки с опашки. Слънцето сгъстяваше течния хоризонт. Вълните лениво се разбиваха в склоновете на хълма в подножието на болницата. Лъвчо и Кучекотка скочиха върху новообразувалия се плаж и в тръс се отдалечиха.

[1] анаморфоза — вид метаморфоза, при който ларвата се ражда с различен брой органи от майчиния организъм (бел.пр.) ↑

ЖАН-КЛОД ДЮНАК

ЕЛАТЕ В МОЯ ДВОРЕЦ

— Кога ще се решите да умрете, Ерик?

Тишина, време, колкото да изтупка наполовина сърцето. Ударът беше успял.

— Засегнаха ви! — вика Делиза, пляскайки с ръце. Останалите гости изоставят масите, отрупани отново с блюда и напитки, за да се приближат към своя домакин.

— Дали това предизвикателство е по правилата, скъпи ми Сорж?

— Не, съвсем не! /— да, по правилата е, искаме дуел! — започват да викат две или три момичета. Кавалерите им ги усмиряват със свъсване на веждите/. Вие ме изкормихте едва преди шест седмици и трябва да го призная — по изключителен начин. Оттогава не съм имал възможност да се тренирам.

— Изчакайте толкова, колкото ви е необходимо, а после, веднага щом възстановите рефлексите си и влезете във форма, елате да ми зададете отново въпроса си. За мен ще бъде удоволствие да ви отговоря.

Леко движение с ръката към галерията с трофеите съпровожда фразата. Сорж гримасничи. Препарираното тяло, което Ерик бе избрал да постави на видно място, е съвсем същото с онова от неговото предишно превъплъщение. Ударът със сабята — причинил смъртта му, — бе издълбал дълбок разрез през целия му стомах. Със своя специфичен усет към черния хумор, Ерик бе разтворил още повече раната и разтегнал устните и със златни игли, също като някой съзнателен балсамиращ, подготвящ трупа на свой знатен клиент.

Видът на неговите вътрешности, изложени по толкова безсрамен начин, създава у Сорж усещането, че е разголен до дъното на душата си. Той се изчервява, ръката му се свива. Въпреки това, няма да хвърли ръкавицата в лицето на своя домакин. Неговото ново тяло е твърде непохватно, няма да направи добро впечатление на невидимия Ерик. „Ерик непобедимият!“ — уточнява наум той, но тази ситуация

продължава от толкова дълго време, че двете определения започват да се объркват в съзнанието му. Все едно, че е прочел мислите му, Ерик поднася чашата си към него и вдига ироничен тост:

— Пия за вашата деликатност, скъпи приятелю. Искате да ме лишите от възможността да попълня колекцията си с други екземпляри от вашето тяло. Повторението поражда монотонност, а аз си мисля, че ви умъртвих по всички възможни и предполагаеми начини. Колко трофея от вас има вече в моята галерия? Двадесет и пет, тридесет? Твърде много, във всеки случай... Честно да си говорим, мисълта да се дуелирам отново с вас ме плаши и аз се страхувам да се бия. Не че се опасявам от таланта ви на войн, но паметта ми изневерява и не мога сега да се сетя за някаква рана, която да не съм ви нанесъл. Освен ако от ваша страна вие не мислите нещо друго?

Зрителите вяло аплодират. Сорж мълчи и подкрепата идва неочаквано от страна на Делиза, която дълго време е била негова приятелка. Момичето се приближава и хваща Ерик под ръката.

— Не се отнасяте коректно с нещастния Сорж. За първи път тази вечер той премахна защитната броня, която ви обгръща. Приемете това като добро предзнаменование, като една нова историйка, която ще ви накара да избухнете. Намерете усилия и начин да парирате удара. Въпросът остава зададен: кога ще се решите да умрете?

— Никога! Или утре, а може би днес, веднага, след един час, ако някой от присъстващите тук благородни войни успее да ме победи. Но в противен случай какво бих могъл да направя, когато те влагат толкова малко усилия в това начинание?

— О, въобще не се мислете за интересен!

Побесняла, тя се отдалечава. Той я гледа как си пробива път през малката тълпа, която ги заобикаля, галейки несъзнателно драскотината по бузата си.

Разговорите се възобновяват и всеки се старая да не намесва имената на Ерик, Делиза и Сорж в безличните фрази, които се разменят. Оркестърът започва да свири по-издържано, танцьорите се въртят с елегантност, обявява се някакъв дуел, от който стопанинът на дома старателно е задържан настрана. Нещо, съвсем, съвсем нормално. Все пак, първите поканени си отиват необичайно рано и останалите гости ги следват все по-начесто.

Всичко е станало така, като че ли въпросът на Сорж е раздвижил някакъв скрит механизъм, някакъв изключителен сценарий, за чието съществуване не са знаели дори и самите актьори. Ерик предчувства, че прологът към драмата току-що е бил изигран и тайно от всички се оттегля в своите покои, за да обмисли възможните развития на ситуацията. Важното е винаги да имаш готова защита и особено една или повече контраатаки в резерв.

Посещението на капитан Демария късно на другата сутрин е следващия удар от играта, която вече е започнала. Великолепен удар, гениален, но не и непредвидим. Ерик посреща капитана в залата за тренировки. Влизането на капитана съвпада със смъртоносната ката^[1], която в момента Ерик повтаря и преповтаря. Поздрав: този на Демария е приятелски, най-малкото разочарован; този на Ерик е зачитащ обичаите в бойното изкуство — краката му са един до друг, бърз поклон с бюста към въображаемите съдии, които го наблюдават, и излизане иззад татамите с отстъпване назад. Той сваля кимоното си, прикляква в басейна с хладка вода, намиращ се в единия ъгъл на залата, точно срещу стената на балкона, която гледа навън. Демария присяда на ръба на басейна, за да му говори.

— Изглеждате в отлична форма, Ерик!

— Със съжаление ще ви кажа, че с вас не е същото, капитане. Вие пренебрегвате ежедневните упражнения. Дишането ви е накъсано, ханшът ви се налива с тлъстини. Ако продължавате в същия дух, ще се наложи да подхванете тренировките отначало.

— Осъзнавам всичкото това, но нямам необходимото време, за да му обърна внимание. Разтеглянето на балона в пространството тъпче на едно място и ние отново имаме проблеми с реколтата на филизи от Си-анг.

Той посочва с пръст развълнуваното море от растителност, сякаш буря от пясък и сажди, простиращо се извън стените на балона. Бледите лиани, лишени от най-малката следа за какъвто и да е цвят, бавно и на вълни се поклащат. В сивото небе, където е застинала огромна луна, съвсем ниско преминават лещовидни облаци, хвърлящи правилни сенки по повърхността. Когато същите се задържат малко повече на едно място, лишените от светлина лиани се огъват и умират, изпусвайки облак от спори. След което, секунди след като слънцето отново се появи, килим от бледи и хилави филизи отново се образува.

За двамата мъже това сивкаво гъмжило е едно обичайно зрелище. Още със самото създаване на балона — пет века по-рано, — екосистемата на планетата бе станала обект на най-подробни и цялостни проучвания. От тогава досега тя бе опозната, обяснена, разчепкана докрай. Кое не и пречеше все още да бъде смъртно опасна, но по начин, който можеше да се предвиди. Ерик бе единственото човешко същество от базата, което не бе излизало от нея, за да се срещне лице в лице с капаните на външния свят. И той знае, че Демария точно за това е дошъл да му говори. Чака, мърдайки пръстите на краката си във водата, мъчейки се да разчупи огледалната ѝ повърхност. От доста отдавна видението на собствения му образ го кара да не се чувства добре. — Какъв точно е вашият проблем, капитане? — Вие сте проблема, Ерик. Би ми се искало най-сетне да си дадете сметка за това. Демария въздиша, осъзнаващ слабостта си пред този човек с профил на статуя, по която не се забелязва нито една пукнатина. — Балонът е в опасност. Предните краища на растителността се приближават, пръстеновидната защита, която разработихме, е широка само около десетина метра. Клонингите, които изпращаме навън, са неспособни да просъществуват отатък за повече от четвърт час. Не успяваме да унищожим толкова бързо лианите, а откриването на филизи от Си-анг става все по-трудно. Положението с реколтата е твърде неприятно. Вече започваме да губим терен. — Използвайте мощните лазери на базата. — Не бъдете глупав, Ерик. Тези растения обожават енергията. Ще изпразним батериите си, преди да сме получили най-малкия резултат. Впрочем, струва ни се, че те вече са започнали да се адаптират към биохимичните оръжия.

— Интересно...

Ерик излиза от басейна, подсушава се с няколко бързи разтърквания, след което намята един пенъоар като пристяга колана през кръста си.

— Изложихте ми черната страна на нещата, капитане. Откакто ви познавам, вече трябва да имате отговорите на някои от вашите собствени въпроси. Да не хитруваме повече: какво искате от мен?

— Вашата смърт, Ерик! Не искам да умрете лично, вие не се и съмнявате в това, но е необходимо да бъдете убит в най-кратки срокове. Един единствен път ще бъде достатъчен. Оцеляването на колонията зависи от това.

— Ако го беше казал някой друг, щях да приема това като предизвикателство съвсем по правилата. Но аз ви познавам много добре. Чакам обясненията ви.

Тялото на Ерик мирише на пот, миризма, която на места се прикрива от парфюма, с който е напоен пеньоара. Този необикновен мирис е едновременно и неприятен, и странно възбуждащ — коварно оръжие, срещу което Демария се бори като навлажнява мъничко ноздрите си.

— Помислете за нашето положение: ние сме малка група от човешки същества, затворени и укрили се в един балон, разтягащ се безкрайно в пространството, на повърхността на някаква изгубена сред галактиките планета. Около нас — сложна екосистема, стотици видове растения и всички те са смъртоносни за човешкия род, с изключение на крехката Сианг, чиито филизи ни доставят веществата за дълголетие. При нормални условия щяхме да унищожим всякакви следи на живот с една единствена цел — балонът да увеличи площта си, да нарасне, докато покрие изцяло отвоюваните земи. Тук обаче, това е невъзможно. Не можем да елиминираме флората на този свят, без между другото да се лишим от безсмъртие. Бомбите, силовите лъчи, неконвенционалните оръжия от нашия арсенал тук са неизползваеми. Единствената възможна битка с тази джунгла е да се срещнем лице в лице, тяло в тяло с нея. Един век размишлявахме над този въпрос, наблюдавайки противника, после — в по-голямата част под ваше ръководство, — ние станахме войни. По-точно — вие станахте войн, а ние се опитахме да бъдем малко или повече чираци. Нашите дуели, нашите последователни смърти ни каляваха, ние вече бяхме станали способни да издържаме за по-дълго време навън. Схватките с лианите често се обръщаха в наша полза, ние премахвахме най-опасните видове, балонът нарастваше... През този период всички ние търсехме начини да ви победим. Никой от нас обаче не успя в това.

— Вие бяхте този, който се доближи най-много до успеха, капитане.

Ерик следва с върха на пръстите си следата от порязната рана. Някаква полу усмивка се появи на устните му. Винаги бе отказвал да изличи тази следа, която го обвързваше с Демария.

— Загубили сте ловкостта си и аз съжалявам за това. От известно време ми липсват достойни противници, противници от класа.

— Аз никога не бих ви докоснал втори път, знаете го много добре. Не си играйте с мен! Вие не оставяте никой да бъде равен; веднага щом някой от нас напредне малко повече и започне да ви заплашва, вие се връщате в залите, започвате да тренирате и вземате преднина.

— Какво ви пречи да правите като мен? Имате всички условия...

Демария свива рамене. За пореден път атаката му беше отблъсната и отпорът бе окончателен — смъртоносен и точен. Забележката на Ерик бе събудила у него жестоки съмнения. Той също можеше да бъде войн, но задълженията около неговата главна задача и известна липса на доверие у себе си, го бяха отклонили от този път. И сега дистанцията, която ги разделя, е прекалено голяма, непреодолима. Демария продължава с твърд глас, успял е да се овладее.

— С течение на времето ние се научихме да мразим онова, което бяхте — личност, изпълнена с високомерие. Вие увеличавахте тази омраза с манията си да колекционирате нашите тела, вместо трофеи. Беше направено по твърде интелигентен начин. Дълго време ние се упражнявахме, подтиквани от омразата, а клонингите ефикасно работеха навън. После тенденцията се обърна. Вие явно бяхте прекалено силен; да ви предизвика човек беше пълна лудост. Никой от нас не искаше да заема почетното място на масата по време на вашите гала вечери, никой не искаше да бъде издиган на пиедестал така, че раните му ясно да си личат и виждат от всички. Играта лека-полека стана безинтересна, сега залите за тренировки са почти празни. Нашите клонинги вече не са толкова устойчиви, за да преодоляват лианите. Балонът престана да нараства...

— И съществува едно единствено разрешение на този проблем, обсъждали сме го хиляди пъти. Да се използват моите собствени клонинги!

— Отговорът е пак не, Ерик! Съжалявам. Законът и тук е много суров: клонингите могат да бъдат активирани само след смъртта на оригинала. Мога да ви споделя какви мъки изпитахме двамата, докато изоставим тази идея, но тъй като в момента говорим открито, предпочитам да ви го кажа: не ми се ще да допусна върху тази планета да се разхожда цяла армия от Ериковци, чийто безсмъртен водач ще бъдете вие.

— Тогава няма да знам какво да правя с властта, от която толкова се страхувате, че ще придобия.

— Човешкият род е имал за пример две кървави революции, за да се убеди в противното. Законът е стриктен — един клонинг може да бъде контролиран и управляван, тъй като продължителността на живота му е по-кратка, а на всичкото отгоре той е неспособен да се възпроизвежда по нормални пътища. Вие не сте такъв и никога няма да бъдете. Докато вашето първо съществуване не бъде напълно унищожено, аз няма да поема риска да ви дублирам!

— Така да бъде. Но проблемът в такъв случай остава неразрешен.

— Не съвсем. Вашата смърт — това е разрешението на нашите трудности, съгласете се с това. Ако един от нас успее да ви елиминира, играта отново ще стане изключително интересна, защото първото място няма да бъде вече недостижимо. Убеден съм, че тренировките пак ще започнат. Дори нещо повече — ще мога да изпратя цял контингент от вашите клонинги да разработят подготовката на ново селективно оръжие, което би трябвало да се справи с най-неподатливите лиани. За нещастие, употребата му е мъчителна. Не виждам никой друг, освен вас, който да може ефикасно да си послужи с него.

— Започвате да ме заинтригувате, капитане. Разкажете ми нещо повече за това оръжие.

— Функционира едновременно по два начина: вапоризиране на облак от водни капчици, а после изхвърляне на светлинен лъч. Тогава се възпроизвежда небесна дъга, нещо, което продължава около минута. Там, където цветните сенки са проектирани от лъча, растенията умират. Опитяхме с призма, без резултат. Нужно е да има естествена небесна дъга. Екипът от лабораторията все още не може да обясни защо се получава така. Какво мислите за принципа?

— Дързък е... Макар че според мен донякъде е опoетизиран.

Настъпва тишина, в която двамата мъже се изучават с повече от четири века опит в погледите си.

— Вие искате аз да умра. Какво ще стане ако откажа?

— Нищо. Ние ще умрем на ваше място и рано или късно балонът ще бъде погребан под прилива на растенията. Знам, че е неразрушим, но колко време смятате, че сте способен да блуждаете из пустите

коридори и да не виждате нищо друго, освен някакво растително гъмжило, вместо небе?

— Много по-дълго, отколкото си мислите, но не и безкрайно, наистина. И единствено безкрайността ме интересува! Иначе не бих имал възможност да се сдобивам с трофеи за моята галерия.

— Не бъдете циничен. Що се отнася до галерията, тя вече заема една четвърт от площта, с която разполагаме. Съмнявам се, че ще поискате още да я увеличите.

— Тук правите грешка, но няма да се опитвам да ви разубеждавам. До предположим, казвам добре — да предположим, — че аз де съглася да умра. Можете ли да ми предложите такъв начин, който да не накърни моето честолюбие?

— От доста отдавна мичман Вайс тайничко се упражнява да борави с лазери. При този вид оръжия повечето рани са смъртоносни, а той изглежда доста добре се е научил да си служи с тях. Дайте му възможност да ви предизвика.

— Знаете ли, капитане, лазерите убиват само тогава, когато засегнат своята цел. А аз трудно мога да бъда засегнат. Един трофей в повече в моята галерия няма да разреши проблема.

Демария става и се отправя към вратата. С ръка върху дръжката, той подхвърля през рамо:

— Ще се оставите да бъдете засегнат, защото аз ви моля за това. Вайс подготвя атака самоубийство. Вие ще го убие, естествено, но той също ще ви убие. За вас в това няма да има нищо позорно, като се има предвид условията.

— Един момент... Коя е приятелката на младия Вайс сега? Мисля, че е Делиза. Защо?

— Обикновено любопитство. Обещавам ви, че ще помисля върху вашето предложение, капитане.

Вратата се затваря с прищракване. Застанал срещу стената, Ерик наблюдава гъмженето на лианите, които един ден той ще трябва да укроти с неконвенционално оръжие — небесната дъга. Някакво подобие на усмивка се изписва на устните му. После той развързва колана на пеньоара и без да го е грижа, че трябва да облече пропитото с пот кимоно, подхваща отново тренировките.

Галавечерята, давана от Сорж, заплашва да се провали. Лошите новини, разгласявани постоянно и от дума на дума раздухвани, са в

центъра на всеки разговор. Сутрешното излизане бе претърпяло пълен провал. От шестнадесет клонинга, които бяха напуснали балона, никой не бе издържал повече от три минути и завладяното пространство земя бе съвсем незначително. Със запасите от Сианг, които бяха в съвсем нищожно количество, нямаше да бъде възможно да се съживят и активират нови клонинги дълги дни напред, поради липса на живителния еликсир, изсмукван от филизите им. Никой от гостите не се мъчи да се показва дори малко ентусиазиран, механичните музиканти са прибрали инструментите си. От друга страна, пие се много и съзнанията се разгорещават.

Ерик се прехвърля от групичка на групичка с някаква спокойна увереност, долавяйки пътьом откъслечни фрази, но никога не се намесва директно в обсъжданията. Човек може да си помисли, че именно той посреща гостите — дотолкова се показва, раздава и винаги е навсякъде с приветлива усмивка, цъфнала на тънките му устни, сякаш е хищник, захапал парче сурово месо. Облеклото му е съвсем семпло. Той не носи нито плътно прилепнало трико с телесен цвят, украсено с всякакви най-разнообразни следи от прорязвания; нито анатомичен костюм, имитиращ атлетично тяло и вътрешни органи; нито туптящи часовници, пулсиращи в ритъм с пулса му. Тази вечер Ерик е избрал скромността. Облеклото му е съвършено бяло, с подходящи за случая ръкавици. Демария, наблюдаващ го от един ъгъл на залата, не смее да открие във всичкото това благоприятна поличба и очите му непрестанно търсят тези на Вайс, скрит зад един екран на високоговорител.

Напрежението, изкусно нагласено, постепенно расте. Въпреки себе си, Сорж стои настрана, зает със задълженията си на домакин. Когато става експлозията, той се намира в другия край на салона и трябва да си послужи с лакти, за да се добере до Ерик и Вайс.

Последният не бе намерил нищо по-добро като предизвикателство, освен да плисне чашата си в лицето на своя противник. Жестът е бил банален и глупав, но необходим: думите, дори и най-силните, щяха да отскочат от бронята безразличие на война, без дори да го засегнат. Хвърлената течност бе пропуснала целта си, но една капчица, една единствена, бе зацапала кристалната белота на лентата, пристегнала косите — сякаш беше трето око, полуотворено точно в средата на челото. Усмивката беше изчезнала,

само една едва забележима сянка, различаваща се в ъгълчетата на устните, толкова краткотрайна и мимолетна, че Демария започва да се опасява дали не се е излъгал, дали правилно е видял.

— Както винаги, вие сте съвсем несръчен, Вайс. Това е направо отчайващо.

— Мога да ви докажа обратното, Ерик. Когато и където пожелаете.

Тълпата изпуска въздишката, която досега е сдържала. Предизвикателството е официално отправено.

— Наистина ли? Ах, да, говориха ми за вашето съвсем ново умение добре да се справяте с лазерите. За съжаление, страхувам се, че един такъв двубой между нас двамата при тези условия няма да бъде въобще равностоен.

— Страхувате ли се?

Вайс се е поколебал, преди да изрече тези думи. Идеята изглежда толкова нереална, що се отнася до Ерик. Дори Демария подскача, когато чува ясния смях на война.

— Аз, да се страхувам? Господи, не. Просто съм изморен от толкова лесни победи срещу дебютанти, възгордели се от няколкото седмици тренировки. Говорете ми за векове или най-малкото за десетилетия, ако искате да ме уплашите.

Той измерва подигравателно с поглед Вайс, държащ в ръка празната чаша, която не е имал възможността да остави.

— Приемам предизвикателството ви, но при някои мои условия. Преди битката, Демария ще ми направи инжекция, за да парализира краката ми. И, естествено, аз ще бъде без оръжие.

Тишина.

— Това устройва ли ви? Или предпочитате да ми поднесете извиненията си?

— Вие сте луд, но приемам. Ще ви изпратя моите секунданти още в първите утринни часове.

— Безполезно е да чакаме, идете и вземете лазер. Капитане, мога ли да ви помоля да ми донесете от лазарета парализираща ампула? Скъпи ми Сорж, вие без съмнение разполагате с празна зала, която да ни предложите? Нали? Отлично! Що се отнася до мене...

Той смъква зацапаната лента и я хвърля в един ъгъл.

— Ето, готов съм.

Механичните слуги на Сорж са изчистили един огромен салон и на мястото на три от стените са поставили огледала без обковка. Гостите, изпълнили съседните стаи, няма да пропуснат и най-малкото вълнуващо зрелище от битката, без дори да излагат живота си на опасност.

Вайс е облякъл бойното трико и е закачил лазера в калъф за колана на гърба си. Така чудновато пременен, той прилича на войн в някаква невероятна война, заблудил се на прием на генералния щаб. Леко пребледняла, както подхожда на приятелката на бъдещ герой, Делиза се е облегла на ръката му. Тя знае какво я очаква в случай на неуспех, но като че ли въобще не се притеснява. Този път войнът отиде много далеч, нищо не може да го спаси. Все пак, някакво смътно безпокойство я е обзело. Ерик не се слави като човек, който прави подаяния, освен ако не следва логиката на някакъв негов си план, за чието съществуване знае само той. А от друга страна, единственото петънце течност върху лентата на челото му беше съвсем симетрично разположено...

Тя с раздразнение долавя, че нейният приятел също е развълнуван, и че тази нервност е опасен признак, особено когато се има за противник човек, лишен от нерви, какъвто е Ерик. Исква и се да успокои приятеля си с някаква нежна дума, но с големи крачки Вайс вече се отдалечава, опитвайки се да се концентрира. Делиза със свито сърце се приближава към огледалата, срещу които са подредени седалките.

Салонът е потънал в полумрак. Ерик е приклепнал в центъра на салона, точно срещу входа. Ръцете му си почиват върху бедрата, временно парализирани. С празен поглед той като че ли размишлява за своята бъдеща смърт и последствията от нея. Когато звучното трептене на гонга прокънтява, за да обяви неизбежността на атаката, той сваля ръкавиците и с безразличие ги хвърля зад себе си.

Вратата бавно се отваря. Вайс изскача с няколко прекрасни въртеливи движения и се озовава в противоположния ъгъл. Стреля два пъти, но на височина човешки бой. Лъчите изсвистяват над главата на неподвижния Ерик, преди да потънат в огнеупорните облицовки на стените.

Противоотговор няма. Леко озадачен, Вайс се изправя с лазер, висящ в ръката му като ненужна играчка. С лявата ръка той

несъзнателно изгръсква трикото си и заема позиция за права стрелба — с раздалечени крака и лице срещу противника. Дулото на оръжието се повдига, той се прицелва в клекналия на десетина метра силует. Палецът се присвива, но когато светлината бликва, Ерик се е отблъснал с гърдите назад. Изстрелът е несполучлив.

Вайс внимателно пристъпва напред. Започва да става смешен пред зрителите, чието внимание и присъствие долавя от другата страна на матовите огледала. Студена злоба го завладява. Погледът му се впива в този на Ерик. Стреля отново, но не толкова бързо, че да улучи мишената, която подигравайки му се, като лиана се извива.

На три крачки от него той се спира, повдига оръжието с двете ръце, твърдо решен да натисне спусъка и да задържи така дотогава, докато противникът му бъде разсечен на две. Но само частица от секундата преди да бъде даден изстрела, Ерик е вдигнал отворените си длани, в които блясват две кръгли огледала, инкрустирани в плътта му. Смъртоносният лъч, съвсем прецизно отразен, е разкъсал гърдите на Вайс, който бавно се свлича в краката на Ерик.

А той безучастен изчаква пристигането на зрителите и на Демария, който ще го извади от парализата. Но е взел предварително лазера, изпуснат при падането на Вайс. Никога нищо не се знае...

През останалото време от вечерта той парадирва пред гостите с Делиза, хванала го под ръка, както изисква правилото, което години преди това самият той е наложил. Приятелката на победения принадлежи на победителя; дотогава, докато клонингът на мъртвеца не стане отново функционален. Механичните слуги са изнесли тялото, зацапало помещението. Утре балсамиращият ще го прикове в неговата последна поза в галерията с трофеите. Ерик е разказал за това на Делиза, нашепвайки ѝ в ухото своите най-жестоки идеи, просто от удоволствие и за да види как нацупените и устни ще се изкривят от погнуса. Когато вижда, че първите поканени се готвят да си тръгнат, той плясва с ръце, за да привлече вниманието и кара оркестъра да замълчи.

— Приятели, обичаят изисква оцелелият след даден дуел да организира празник. Този път това ще бъде двоен празник. Не, не си тръгвайте, поканата, която отправям към вас не е обикновена. Не става въпрос за класически прием, на който централна тема ще бъде моя

последен трофей. Каня ви на нещо безкрайно по-забавно. Каня ви на моята собствена смърт!

Той обхожда с поглед вкаменилото се множество, усеща тръпките, плъзнали по тялото на Делиза. Навежда се и я целува с пълна уста, захапвайки лекичко подутата ѝ горна устна.

— Имам нужда от време, за да се подготвя, така че поканата се отлага за след един месец, ден след ден. До този момент няма да приема нито едно предизвикателство, нито пък ще участвам в каквото и да е дуел, дори и приятелски. Изморен съм вече от тези игри без изненади. Определям ви среща на моята последна вечер и ви натоварвам със задачата да разпространите новината навсякъде из балона.

— А сега — пак подхваща той, — искам да говоря с вас, капитан Демария.

През следващите седмици новината за приема занимава всички умове. Носят се най-луди предположения. Дали той ще излезе от балона, за да се сражава с лианите? Дали не е решил да хвърли колективно предизвикателство в края на вечерта? Запитан, Демария отказва да даде отговор на тези въпроси. Нервният му вид обезсърчава онези, които го питат и искат да отидат по-нататък с въпросите си. Делиза, върнала се отново в своя апартамент, след като е прекарала само една нощ в покоите на Ерик, е с подпухнали очи и ненавистно изражение. Нейният нов владетел не я е задържал поне от благоприличие при себе си. Такава обида към нейната красота е нетърпима и я лишава от възможността да разбере преди другите какво се подготвя. Бурята от въпроси, предизвикана от поканата, е помела съмненията и безпокойствата относно сегашното състояние на балона. Някакъв нов прилив на енергия е позволил да се обуздае настъплението на лианите. И ако следващото излизане навън не е било пълен успех, то поне е имало вид на победа. Опитите с новото оръжие са дали окуражаващи резултати: цветните сенки на небесната дъга са отместили назад границата със смъртоносната растителност. И все пак, оръжието не е съвсем безопасно. Двама от клонингите са допуснали грешката да задържат малко повече очите си към искрящата дъга, жадни да видят пораждащите се матови нюанси и отблясъци. Лице в лице със смъртоносните лиани, такива грешки не се прощават и всеки тайничко си пожелава Ерик да се присъедини към следващите

излизания като внесе по този начин своя дял от незаменимия си опит и знания. Името му е отправна точка на всеки разговор, но самият той остава невидим, а достъпът до покоите му е забранен за когото и да било.

В уречения ден всички са се забързали към залите, където ще се състои приема. Почти всеки е пристигнал въоръжен, предпазна мярка, в случай, че Ерик се реши да предприеме окончателна битка срещу всички, но с напредването на вечерта такава възможност става все по-малко вероятна.

Гостите се събират около масите, отрупани с коктейли или започват внимателно да изучават апартаментите на своя домакин. Галерията с трофеите е затворена, но най-красивите образци са пръснати из различните стаи, където тълпата вече е нахлула. Много от тези образци са извадени на показ за първи път.

Гениалността на Ерик и необикновеният му артистичен усет са превърнали гротескните трупове на неговите някогашни противници в истински произведения на изкуството. Под огромния свод на балона мъртъвците са повече от живите. Рано или късно всеки се сблъсква със своето собствено лице, вградено в блок от прозрачна смола, бонбонена на цвят, вмъкнато в огромното пано на гигантски саркофаг или пък поставено като статуетка върху някоя камина...

Някои от телата са свити до размерите на детска кукла, с изключение на местата, където се намират смъртоносните рани като по този начин тяхното значение е извадено на преден план с ужасяваща наглост. Други от телата са одрани. Кожата, навита на руло като погребален папирус, благосклонно предлага на зрителите своите следи от удари и рани, хармонично разпределени по цялата повърхност. Други тела пък са снабдени с чекмеджета, в които са положени основните им органи, или с вратички, отварящи се към тайната на техните вътрешности.

Трупът на Вайс е удостоен с изключителни грижи и внимание. Плътта му, хиляди пъти пресована, е с дебелината на корабно платно и той съвсем чист, сух, е навит като дълга, безкрайна лента в гигантски автомат продавач. Издърпвайки продължително с двете ръце, на прозорчето на автомата-продавач човек може да види защитите му устни и учудените му очи. Самият Вайс известно време се забавлява с

автомата, преди да отиде и седне на мястото си. Той току-що е слязъл от матрицата и краката му се прегъват от преумора.

Ерик внезапно се появява, придружен от Демария, и всички се скупчват около тях. Войнът умело отстранява въпросите, махвайки с опакото на ръката.

— Не бъдете нетърпеливи, вечерта едва е започнала. Ще ви кажа всичко след два часа, ако оживея дотогава.

Колко от усмивките, посрещнали шегата, крият желанието да захаят до смърт? За нещастие, Ерик вече не потръпва под мишниците, както обикновено са свикнали да го виждат неговите врагове. Неочаквано той изпитва желание да ги обиди, да ги предизвика, докато се случи непоправимото, знаейки в същото време, че пламъчето омраза в очите им, което ги съживява, е неспособно да запали истински техните души. Насмешливата му физиономия не остава незабелязана и Сорж, който се решава да запита, получава в отговор отчайваща критика:

— Вие не ме мразите достатъчно, господа. О, стараете се колкото можете, така поне си представям нещата, но това в никакъв случай не е извинение. Давате ли си сметка, че ме победихте с вашата пасивност, с вашето бездействие? Аз вече нямам дори най-малкото желание да се сражавам с вас. Гостите нямат време да изразят своето разочарование. Той се вглежда в заобикалящите го лица, без да открие нищо друго, освен напрегнато внимание и бръчки досада. Господи, ако беше дал сигнал за аплодисменти, сега начаса щяха да го затрупат с овации. Кой би могъл да се заинтересува от такива противници? Смъртта изведнъж се явява за него като последно възможно убежище; да умре, да заспи, да се събуди в някакъв нов свят, населен, може би, с войни, подобни и равни на него. Да, несъмнено, часът да изчезне завинаги, да бъде заличен, е настъпил. Решението, което е взел, е правилно. Прищракването на един слуга автомат го изтръгва от унеса. Съобщението, което той му предава, е ясно и точно: всичко е готово.

По-късно, когато напрежението достига своя апогей, гласът на Ерик отново се извисява, препредаван от невидими високоговорители: — Скоро ще ви напусна, така че позволете ми предварително да уточня различните етапи на моята смърт и моето възкръсване. След десет минути, напълно по собствена воля, аз ще погълна отровата, която ще изпълни онова, което вашите оръжия и умения се опитаха да

свършат, но не успяха. Утре моята галерия ще наброява един трофей в повече. Надявам се ще ми простите, че няма да си направя сепуко, както изисква обичаят, но се ужасявам от петната кръв по собствените си килими. Тишина. Всички едновременно са внимателни и облекчени от ролята на зрители, която Ерик им налага.

— Моята смърт е просто начало на поредица от забавления, ако смея така да ги нарека. В часа, в който сърцето ми ще спре да тупти, седем от моите клонинги ще отворят очи. Те няма да бъдат залитащи новородени с несигурни рефлексии, ще бъдат седем добре тренирани атлети, седем копия на самия мен в най-добрата ми форма. Всеки един от тях ще се събуди на различни места из балона. Всеки ще трябва да избегне капаните, които ще му бъдат поставени и да се пребори с останалите си шест братя. Един единствен ще оцелее, за да заеме моето място — най-силният, най-хитрият, най-ловкият. Капитан Демария, който ми оказа чест като ми помогна в подготовката, ще съблюдава всичко да мине без затруднения. А вие ще имате възможността да следите стълкновенията на контролните екрани. От този момент нататък е невъзможно да напуснете моите покои дотогава, докато моят последовател на ви освободи. Той ще излезе от галерията с трофеите, посрещнете го както подобава, той заслужава това. И започнете да се плашите от него. Съмнявам се, че ще откриете в него противник по-уязвим от мене.

Пред гостите, които всички лека-полека са се скупчили около него, той вдига чашата, подадена му от автомата слуга. От течността се носи характерния мирис на екстракт от лианите. Първата глътка го кара да се олюлее, но той има време да изпие още една, преди да се строполи целият в лиги, потекли на тънки струйки в угълчетата на устните му. Слугите отнасят тялото му към лабораториите, където балсамиращите ще се захванат за работа, за да му възвърнат някаква привидност на живот. Никой повече не се интересува от това. В препълнените с трофеи зали екраните са светнали точно в предвидения момент. Разбутвайки пътьом две или три фигури, на които не обръща никакво внимание, Сорж се приближава до Демария.

— Седем клонинги наведнъж, предварително тренирани, та това е напълно незаконно! Цялата тази процедура несъмнено е изхабила запасите ни от филизи за седмици напред. Как сте могли да се съгласите и да допуснете нещо такова?

— Нямах избор! Ерик склони да умре само при това условие.

— Могли сте да откажете; да го убиете, когато не е бил нащрек, а после да симулирате нещастен случай.

— Кой щеше да се съгласи да го направи? Вие ли? О, престанете в края на краищата, искам да наблюдавам зрелището.

Сорж на свой ред се оставя да бъде погълнат от образите, оказва се пленник на почти хипнотизиращата картина, която Ерик е разкрил при тях преди да изчезне.

Клонингите се пробуждат в същия миг. Едва отворили очи, те реагират по един и същи начин — преобръщат се настрана, за да се измъкнат от защитните си люлки. Вторият закъснява само за частица от секундата и електрическата мрежа, стоварила се отгоре му, унищожава завинаги шансовете му за живот. Номерът му угасва върху контролния пулт в долната част на всеки екран. Залаганията вече са започнали. Не се играе нито на пари, които нямат никаква стойност във вътрешността на балона, нито заради някакви облаги или отегчителна работа, които да бъдат избегнати или придобити. Играе се, за да се спечели правото кой ще бъде първият, видял възкръсването на Ерик. Пуснати на различни места в балона, клонингите се впускат в търсене на някакво оръжие. На трима от тях им е хрумвало да отпорят електрическите мрежи, като прекъснат и накъсат най-напред смъртоносните кабели по командните табла. Друг един е предпочел да вземе металния лост, стърчащ от една врата. Последните двама напредват с празни ръце, скачайки от сянка в сянка в лабиринта на уличките. В следващия четвърт час положението почти не се променя. Двойниците на Ерик се придвижват към мястото на приема, избягвайки внимателно всякакъв пряк сблъсък. Нито един от тях не се е опитал да се снабди с по-смъртоносно оръжие, неспособни са да направят разлика в подходящия момент. Тяхното поведение — смесица от непредвидливост и изключително предпазливост, — дразни зрителите, свикнали с методичната и смъртоносна сила на оригинала, както и на хладнокръвната му безразсъдна смелост.

Двама от клонингите на Ерик проникват по едно и също време на една уличка и предпазливо започва да се приближават един към друг. Този, който държи в ръцете си металния лост, започва да го върти като сабя, описвайки серия от хипнотични фигури с върха му. Противникът му разгъва мрежата, готов всеки момент да я захвърли. Двамата

подхващат сложен балет от движения, лъжат се, приближават се с една крачка един към друг, за да се отдалечат в същия миг и установят дистанцията, осигуряваща им необходимата безопасност. Ситуацията постепенно става скована. Двамата противници застават неподвижно.

За миг човек може да си помисли, че те ще се хвърлят в щурм, но нито един не се решава да трепне. После внимателно те започват да отстъпват, преди да направят полукръг и да потънат обратно в сенките на балона.

Гостите нямат време да изразят своето разочарование. Картината се сменя, за да се фокусира над друг сблъсък. Този път двама клонинги атакуват трети. Притиснат до една стена, защитникът яростно се отбранява. Усмивката, разтеглила устните му е достойна за тази на Ерик от най-добрите му и славни дни. Той прави лъжливо движение надясно, чупи с крак коляното на първия си противник, преди умело да избегне мрежата, хвърлена от втория. След което на свой ред изстрелва в главата на двойника си наниз от металически куки, възползва се от неговото стремително отстъпление, за да довърши другия нападател с мълниеносен лакътен удар, премазващ крехките хрущяли в гърлото. Четвърти клонинг, привлечен от шума на битката, стои на разстояние в сянката, готов да се включи, ако се представи удобен момент. Скритият в тъмното Ерик решава за по-благоразумно да не се появява. Без да напуска своето укритие, той оставя победителят да се отдалечи и дълго изчаква, преди да отиде и вземе оръжието на победения. Дълги минути на екраните нищо не трепва, гостите си разменят хапливи забележки, или отиват да напълнят чашите си от масите. Представяното от Ерик зрелище не дава обещания ефект и все пак, неговите хитрини и скрити резерви са от такова естество, че никой не смее открито да заяви, че мястото му ще бъде лесно заето. Първите лъчи на утрото озаряват свода на балона, който като дъга ги разпръсва в най-различни променящи се цветове. Постепенно невидимите лъчи на синьото слънце превръщат шахматния лабиринт на мрачните улици в арена, където никакво укритие вече не е възможно. Един след друг четиримата оцелели се откриват и се отправят към каменното площадче, където се намират покоите на Ерик. Вратата е отворена.

На няколко метра един от друг те се спират. Погледът им се плъзга по извивките на умножените им тела, до едно еднакви, в търсене на някаква драскотина, цепнатина, на някаква промяна,

издаваща умора или страх. После, след като са получили доказателство, че всеки един е съвсем точно отражение на съвършенството на останалите трима, очите им се търсят, впиват се едни в други и повече не се изпускат.

И за двойниците на Ерик ще е достатъчно съвсем малко, за да хвърлят оръжията, да се разсъблекат и да започнат да си милват ръцете, станали изведнъж носителки на мира. Кръгът, който клонингите са оформили, е обявен от някакъв тих полъх, чието невероятно напрежение изолираните зад екрана зрители с мъка успяват да доловят. В препълнените зали разговорите секват.

Един съюз между тези четирима войни — това ще е най-жестоката заплаха, с която балонът някога се е сблъсквал. Гостите се колебаят с ръка върху дръжките на своите оръжия: може би ще е по-добре да си пробият път през заложените капани към заключените покои, за да пометат всички клонинги на Ерик с лазерните лъчи! Но минутите текат, никой не се решава да действа.

Атаката изненадва всички със своята ненадейност. С някакво мълчаливо, общо съгласие тримата клонинги с мрежи са се нахвърлили върху четвъртия, който не е имал време да парира техния щурм с металния лост. Строполява се на земята. Потъналото в кръв оръжие отеква с метален звън в паветата. Тримата оцелели подхващат отново танца на смъртта, без да се интересуват от проснатото в краката им тяло, сякаш е някаква сянка.

Моментът на мъчителна тревога и очакване, предхождал последния щурм, е напомнил на зрителите до каква степен Ерик, сам или размножен, може да бъде опасен. Вечерта е пропаднала. Тези, които се радват, че са избрали номера на единия от оцелелите, в момента желаят техният фаворит да загуби, за да не бъдат първите, които ще посрещнат клонинга победител. Въпреки това, всички гости знаят, че нещо се е разчупило в безупречния механизъм на война. Неговият ореол на непобедимост бавно се е разсеял с редуващите се картини — Ерик ранен, Ерик победен, Ерик мъртъв. Този, който ще оцелее, ще докаже своята цена, но пръснатите шест трупа зад него ще останат като пробойни в ризницата му. Той ще бъде предизвикван, постоянно предизвикван. Всички ще се мъчат да заемат мястото му — на върха на пирамидата. Неподозиращи за мислите, развълнували тези, които ги наблюдават, клонингите се подготвят за фаталния сблъсък.

Три е лоша цифра за привържениците на равностойната борба: прекалено статична, прекалено стабилна, тя предполага едно постоянно примирие, при което всяко едно предложение за съюз още от самото начало е подозрително. Кой би поел риска да атакува първи, знаейки, че другите двама веднага ще се съюзят против него? Не може и дума да става за бързо и смъртоносно пробождање или изстрел, тримата войни са нащрек и знаят всяка преструвка на другите двама, всяко лъжливо движение на своите противници. Играта е равностойна. Пат.

Върху контролния пулт една угаснала преди миг лампичка отново започва да мига. Падналият клонинг не е напълно мъртъв. Все още неспособен да се движи, той постепенно започва да се съвзема след нанесените му удари. Клепачите му се отварят, после пръстите му се протягат към лоста, паднал наблизко до ръката.

Още малко и ще го хване, когато един друг Ерик прекъсва танца си, за да му нанесе окончателния смъртоносен удар с крака. Със стържещ металически шум, отекващ като сигнал, лостът се изгъркулва в близост до затворената врата. Войнът взема лоста и се прехвърля пъргаво на малкото каменно площадче, за да се изплъзне за част от секундата от хвърлената след него мрежа.

Токата на обувката му обаче е захваната от металните бримки. Той дръпва със сила, използвайки устремното си преобръщане. Изненадан, противникът му изпуска мрежата и вече обезоръжен, става лесна плячка за третия Ерик, който тихомълком отстрани е наблюдавал развоя на битката...

На пулта светят само две цифри. Въздишка на възбуда преминава през тълпата поканени. Развързката е близо, всичко вече е почти заложено. Успехът на плана на Ерик зависи от този момент: следвайки начина, по който ще се държи неговият последовател след финалния щурм, той ще бъде посрещнат с аплодисменти на страх или с безочливи усмивки като всички ще го предизвикват. И на бъдещия победител няма да му остава нищо друго, освен да попълни последната страница на своята собствена легенда, да се подпише със собствения си кървав подпис върху кожата на свой двойник, преди да се присъедини към гостите.

Оръжията, вече ненужни, са оставени настрана; сблъсъкът ще стане с голи ръце. Лице в лице, отражение в отражение, войните се

пресрещат, оплитат се в прекалено бърз за окото водовъртеж. Няма заучени движения, няма хитрини, нито отегчителни събития — има просто сблъсък на две сили с еднакво напрежение, които се противопоставят, вплитат се една в друга, сякаш са една...

Когато единият от двата силуета пада, никой от зрителите не може да каже защо. Пукнатината, която се е отворила в монолита, завинаги ще остане загадка. Победеният поднася врата си, за да му бъде нанесен окончателния удър и изведнъж настана тишина, както след последния удар на стенен часовник, чиито отмерени секунди са се оказали вечност...

Ерик поздравява своето ALTER EGO, преди да обърне гръб на камерите. Отваря вратата на своите покои и изчезва от погледа на гостите. Един след друг екраните гаснат, тихичко, ненатрапващо се, механичният оркестър започва да свири.

Клонингът минава през коридорите и влиза в стаята за тренировки, потънала в полумрак. Познат глас го парализира:

— Остава да се уреди една последна подробност, братко мой.

Светлините изведнъж бликват заслепяващо. От другата страна на татамите се изправя истинският Ерик, заел бойна позиция.

Малко след това, шум от стъпки отеква в галерията с трофеите. Оцелелият пътьом оглежда изложените на пиедестали тела — плетеница от органи и крайници, наполовина възвърнати; обезобразени от предсмъртни гримаси лица, чиито черти той докосва вместо поздрав. Много скоро отново ще има дуели. Той знае, че оттатък, зад вратата, всички го очакват, за да го предизвикат, както е било някога. Той се чувства способен да поддържа тяхната омраза дълги години, дотогава, докато те се изморят да го атакуват. Неговите следващи клонинги ще помогнат в нарастването на балона и ще му позволят на увеличи пространството на галерията по свой вкус, защото много скоро няма вече да има място, площта ще се окаже недостатъчна.

Той намалява крачка, усмихва се като погалва порезната рана. Защо не се замисли за една цяла планета, превърната в частен музей? Времето е пред него, часовете му не са преброени, а е и толкова лесно да накараш тези, които те заобикалят, да повярват, че си уязвим, докато допуснат грешката и те нападнат. „Елате в моя дворец, казал паякът на мухата.“... При нужда би могъл да пожертва една от ръцете си, някоя

вечер, подобна на тази, а от нея ще си направи ръкавица, за да удря плесници на своите противници. Ще се намери ли някой, който да се уплаши от предизвикателството на един сакат?

Той спира пред тайната ниша, която чака своя обитател. Приликата с него самия няма да бъде променена: нито едно дооформяне, нито една зловеща шега няма да могат да променят лицето му, в което онова на Ерик ще може да се отрази като в черна вода. Застанал срещу празния пиедестал, той си спомня за този последен дуел, чийто залог бе толкова голям. Тази смърт, възправила се пред тях, бе единствената непозната в кариерата му на войн — най-големият недостатък, към който той винаги бе отказвал да се обърне, но който бе същината на неговия живот. До този ден смъртта беше съдба, която той бе запазвал изключително за другите, докато за себе си пламенно бе я отхвърлял. Дали опитът от възкръсването, освобождавайки го от страха, беше лишил клонинга от неговите последни сили, тези, които се появяват в най-отчайващите ситуации, тези които стояха над всички негови съмнения и го правеха непобедим? А дали това не беше наистина смъртта със своя кортеж от разкрития, ключът, с който да стигне до дъното на самия себе си? Битката бе разрешила въпроса така, както всички негови двойници желаеха. Победителят знае, че дори заради самия въпрос, всичкото това си е заслужавало. Той извързва глава и без повече да обръща внимание на заобикалящите го трофеи, се отправя към залите с гостите. Наострайки слух, той вече може да долови овациите на своите бъдещи жертви.

[1] Ката — съвкупност от упражнения и удари, използвани в някои видове бойни изкуства. бел. пр. ↑

СЕРЖ ЛЬОМАН ВИТАЛЕН СЪН

„На Лидия“

Ето по какъв начин Делфирио — наречен Живописеца, защото имаше обичай да маже тялото си с бои; наречен Човека с Котешката Глава, поради някакви необясними причини, които ни се изплъзват; наричан още Двойна Луна, Окоето Гаргантюа и Повелителят на Уханията, — ето /значи/ по какъв начин постъпи той, за да разшири своите владения отвъд Плодородната Твърдина и да посее наказанието, омразата, болката и смъртта толкова надалече, докъдето можеха да го отведат краката му.

Неуморимо Делфирио скиташе на и под Земята в търсене на някоя жертва. Беше необходимо тази жертва да бъде много нещастна — много — сърцето и да бъде свито от мъка и очите й пълни със сълзи. /В действителност/ на него му трябваше тя да бъде сляпа, но което е същото, само че иначе казано; за да няма тя никакъв шанс да избегне капана, който той щеше да и постави. Дълго време той търси. С дъха си омърси някакъв плаж в Централна Европа, дебнейки тези, които меланхолията и залезът отпращаха във вълните. Три дълги месеци той дрема върху покрива на асансьор в самото сърце на Свободно Совето, готов да обсеби мъжа, който всяка сутрин съзерцаваше асансьорната шахта, питайки се дали този път ще намери куража да скочи /но не го намери/. Той танцува в завесите на някаква детска стаичка, подбуждайки тихомълком строполилата се край празното розово детско креватче изнемощяла майка да натисне спусъка /в последния момент тя промени решението си/. Той търси, търси, търси. Цели сто тридесет и осем години. И когато намери, човекът се оказа

ХЕРОС^[1]

неподвижно застинал в небето, един от онези, които двадесет и първият век бе изхвърлил във въздуха и се бе учудил, че не го вижда да пада — този чист продукт на Слънчевата Ера, с рамене и чело посипани със звезден прах.

Той се казваше Жос Ферер. Беше роден в Сан Жасинто, на първи януари 2034 — годината на тридесет и трите урагана, — и се бе качил на кораба Преизподня Пет на шестнайсетгодишна възраст, воден от вярата, предадена му от неговите бащи и деди, и който лека полека се бе превъплътил в благодушния образ на Слънчевия Христос, чието царуване едва бе започнало под покровителството на първите столетници, далече от задушавачата се Земя, далече от гъмжащите, пренаселени градове, далече от ревнивата ярост на латифундистите^[2], мечтаещ си понякога за Мерсер на Плажа. Той се научи да ходи в празното, изучи гребането на плувците, дошли от голямото никъде, изчаквайки случая да ги имитира и на свой ред да се потопи в светлината. И когато тя го озари, той се оказа най-добрият от ветераните по време на упражненията. Повериха му изключително тежки задачи /свързването на огромни фоточувствителни платна/, понякога смъртоносно опасни /изнамирането на базалтови блокове, катапултирани от Луната/... Той работи усърдно, спечели доверието на Главнокомандващия на станцията и когато онзи умря, съвсем логично зае неговото място. Един ден, когато беше отишъл в голямата зала, посрещне новопристигналите, една млада жена се приближи до него и му разказа своята история. На земята познаваха Жос. В кметството на Сан Жасинто зачитаха неговото име. В Църквата на Слънчевия Христос всеки първи ден от пролетта четяха молитва за него. Жос се усмихна. Младата жена наведе глава и прошепна: „Видях те Ферер-Сиачо, когато бях съвсем малка. Видях те насън. Спях в парка на хазиендата близо до гората. Ти излезе от гората и седна сред слънчогледите, съвсем близо до мене. Започна да ме милваш. Каза ми, че ако се кача на Преизподня Пет, ние ще бъдем мъж и жена пред Слънчевия Христос...“ Жос престана да се усмихва. Момичето отстъпи една крачка назад. „Но това беше само едни сън.“ Той поклати глава. „За мен няма никаква разлика. Как се казваш?“ Тя му беше нашепнала на ухото. /Анита/. Той бе взел лицето и в ръцете си. Тя беше девствена, много мургава и много красива. Беше се оженил за нея веднага на другия ден, пред целия персонал на Станцията — пред

олтара на Слънчевия Христос. А вечерта бяха правили любов, гледайки как Земята се търкулва под тях като някаква синя топка. Странни, познати, развеселени гласове се бяха надигнали в сянката, докато двамата заспиваха. По-късно, Анита беше умряла.

Понеже беше шеф на орбиталния комплекс L-5, водач на Преизподня Пет, Главнокомандващият или Сиачо от Преизподня Пет, Жос успя да спаси тялото на жена си. Анита нямаше да захрани дълбоките гърла, нямаше да претърпи кремация в пещите на Големия Небесен Платноход...

Анита щеше да бъде положена в голям хладилен саркофаг и изстреляна към звездите. Жос има дълъг разговор със своя инженер по изстрелването в пространството. Ковчегът можеше да бъде снабден с малък ядрен заряд, способен да му предаде ускорение от около нула, запетайка три процента от скоростта на светлината. После той остана за миг в обсерваторията с астрономите и с тяхна помощ избра бъдещото слънце за своята жена: Алтаир, звезда от спектрален тип А 5 с основна честота, жълто-зелена на цвят, разположена на шестнадесет светлинни години от Твърдината. Тогава Жос отиде в Магазина и чрез компютъра избра най-красивата рокля, с която разполагаха в момента. Облече в нея вече вкочаненото тяло, взе го след това на ръце и го положи в саркофага. Някакъв техник се бе приближил, но той го отпрати, сам запои люка и отведе ковчега до страничния отвор на борда. Проблясна светкавица, някаква синкава искрица в мрака, после звезда, която все повече се سماляваше... И неочаквано всичко престана, повече нямаше нищо. Жос благодари на своите приятели за техните искрени съболезнования. Когато те си отидоха, той опустоши апартамента си, плака известно време, после взе служебното оръжие и отвори уста. От друга страна на кристалния илюминатор Двойната Луна се усмихна и му прошепна: „Съществува друг начин да ми служиш намериш жена си, Ферер — Сиачо. Пусни ме да вляза и аз ще бъда завинаги твой ще ти кажа какъв.“ Жос извади дулото от устата си. „Побърквам се — възкликна той. — Ето че Луната ми говори и ми говори за Анита (а също и за нещо друго, но не чувам много добре).“

„Това превъплъщение е временно. Ако ми позволиш да вляза, аз ще бъда Живописеца и може би, Повелителят на Уханията. Ще поговорим с теб за онова, което трябва да направиш, за да си намериш

отново жена си. Но за това ти трябва да пожелаеш присъствието ми край теб.“

Двата езика на Далфирио се движеха от другата страна на илюминатора, но Жос забелязваше само един. Два гласа на Делфирио се смесваха в ушите му, но той не смогваше да различи какво му нашепваше вторият. Образът на Анита, на нейната голота, разкрита от нежния, мек блясък на Земята на няколко крачки от него / на няколко дена оттам/, го убеди окончателно. Той извика: „Тогава влез!“ и някакъв разноцветен силует се изправи пред него.

— След малко ти ще пътуваш — протръби Живописеца, размахвайки дългите си ръце. — Ти ще пътуваш във Времето.

— Но какво е станало с гласа ти? — запита Жос. — В един момент ми се стори съвсем обикновен, а после...

— Всички вие, ревностните последователи на Слънчевия Христос, понякога стигате твърде далече с вашия скептицизъм.

Делфирио прилепи остриите си уши към черепа и раздвижи мустачките си.

— Кажете ми, правех ли се на клоун от другата страна на илюминатора, лъгах ли те, че съм без скафандър и кислороден апарат — без нищо, с което да се предпазя?

— О, така беше, не си ме лъгал!

— И когато ти ме покани да вляза, видях ли дали преминавам през люка, така, както всеки един би го направил?

— Поне аз не видях нищо такова.

— Ами сега, когато съм пред теб, в същата лунна премяна ли съм, както беше преди малко?

— Не, безспорно не.

— Тогава, какво толкова странно има, ако гласът ми ти изглежда малко променен и различен от онзи, с който ти говорех, когато бях отвъд, след голямото никъде, там — навън, където няма въздух, нито светлина, нито топлина?

— Не си спомням — въздъхна Жос. — Честно да ти кажа, вече нищо не си спомням. Нямам вече нито сили, нито воля, нито надежда, нито желание... Кажете ми какво искаш или изчезвай...

— Какво искам ли? — повтори котешката глава със сладникав глас, — но, мили мой, не разбираш ли? Става въпрос за тебе...

— Аз вече съм мъртъв.

— ... за тебе и за Анита.

Делфирио седна на леглото до Жос и с едно движение на пръстите си, боядисани в зелено и жълто, в ръката му мигновено изникна кристално шишенце, запечатано с восък. „Многобройни легенди се носят за мене — измяука той. — Говори се, че нямам име и че единствено цветовете, с които съм боядисан, ми позволяват да съществувам. Казват, че съм участвал в Революцията на Мекушавите, но в същото време народът на Гигантските острови ме видял да се нося в атмосферата на Юпитер. Казват най-сетне, че съм Повелителят на Уханията....“

Той поднася шишенцето към светлината, то започва да проблясва.

— Ето, това е, което ни интересува.

— А мен нищо от това не ме интересува.

— Не се оставяй на болката да те заслепи, Ферер Сиачо. В този флакон има изключително рядка есенция... Няма ли да ме попиташ каква?

— Каква? — промърмори Жос, поглеждайки към оръжието си.

— Сълзяща трева. Каучук, изпускащ мязга. Слънчогледи, обърнати към слънцето. И много други аромати — всичките уловени от мен в Сан-Жасинто, в деня, в който Анита, легнала в парка на хазиендата на стария Келер — нейният баща, — спеше и за първи път сънуваше.

— Това е било просто сън...

— Аз не правя разлика. — Делфирио присви клепачи. — Ако ти си бил точно в този ден там, сега би могъл да вдъхнеш от същия този въздух и да получиш тези ухания като подарък. Майката Природа е толкова разточителна... толкова щедра!

— Не искам.

— Как така?

— Анита е мъртва. Всеки миг, който съм изживял с нея, ще остане завинаги запечатан в съзнанието и паметта ми. Нямам никаква необходимост от допълнителни спомени. Нямам намерението да страдам още повече.

— Кой ти говори за спомени? — възрази лукаво Живописеца. — Това, което аз ти предлагам, е едно ново начало, едно прераждане: давам ти втори шанс. Есенциите, събрани в кристала, са толкова чисти

/и твоята болка толкова силна/, че ще ти бъде достатъчно само да изпълниш дробовете си с тях и да напуснеш тази действителност. Анита продължава да живее в парка на хасиендата на Келер, някъде в края на гората, сред слънчогледите. Дори в този момент тя те сънува. Приобщи своя разум към нейния и ще видиш как времето ще престане да ви разделя.

— Не ни разделя времето, ами смъртта. Анита почива в саркофаг, запечатан с восък, който я носи към Алтаир със скорост от деветстотин километра в секунда! След пет хиляди години тя ще се превърне в най-красивия сателит, който някога се е носил в орбита около звезда.

— Лъжеш се и това е нормално. Миналото, настоящето и бъдещето са само илюзия, сътворена в недрата на опита, станал чувствителен от употребата на граматиката. Докато Времето... Ах, Ферер-Сиачо! Времето е нещо съвсем друго. Цяла поредица от тайнствени ценности, равностойни помежду си и натоварени със същия потенциал. Анита не е била, не е, няма да бъде... Анита сънува, умира, прониква в светлината на Алтаир — докато ние с теб разговаряме за неща, за които всичко или почти всичко вече е казано. Искаш ли да отвориш това шишенце?

Жос се взря в лицето на Делфирио, чиято усмивка му се стори фалшива, очите безжизнени, ръцете мръсни, а дъхът му зловонен. Една муха излетя от лявото му ухо и започна да кръжи около котешката му глава.

— Няма мухи на Преизподня Пет — промърмори той, хващайки с примирение кристалния флакон.

— Преданите обекти следват своя господар където и да се намира — отвърна му Живописеца. Отвори уста и насекомото потъна между двата му езика.

— Вдъхни от смъртта
уханието, Ферер-Сиачо. Вдъхни
и бъди мой
премини през Времето.

Ето как Жос подписа съглашението /въпреки предупрежденията, които му бяха нашепвани, и без които операцията по подписването нямаше да получи печата на Великите Зли Сили/, отварящо вратата към звездите на Делфирио, чието царство до този момент се бе ограничавало единствено в рамките на Плодородната Твърдина. Той

отпуши шишенцето. Уханието се понесе към него. Той затвори очи. Уханието го завладя. Сан-Жасинто, годината на тридесет и трите урагана... Неговото бебешко тяло си спомняше за мириса на тревата, мокра от скорошната буря. В хасиендата на Келер, много години след това, несъмнено се бе носил същия аромат, примесен с този на каучук, изпускащ мъзга, и на слънчогледи, обърнати към слънцето в края на някой следобед. Сенките вече се бяха удължили, но небето, окъпано от скорошния дъжд, все още бе ясно. Жос се измъкна от укритието си сред храстите, където беше заспал, и се запъти към края на гората. Птиците, които мъничко преди това като че ли бяха застинали из гъсталака, сега изведнъж се разлетяха, когато сухият клон изпращя под краката му. Той се усмихна. Пред него дърветата оредяваха. Зад стволите той различи огромна поляна, покрита с гъста, зелена трева, превита под тежките локви вода, която все още не се бе изпарила. За миг той се спря, вдъхна дълбоко... Внезапно някакъв масивен силует изскочи от жилището и се нахвърли срещу него.

— Нямаш късмет — изръмжа Пазачът Лъв, изправяйки се на задните си лапи. — Покрайнините на хасиендата на Келер са обект на постоянно наблюдение и ние — останалите анималисти, — не познаваме нито умората, нито нехайството, нито корупцията.

Жос отвори уста, но не успя да произнесе никакъв звук. Толкова време беше изтекло! Когато беше дете, семейството му бе прекалено бедно, за да може да се обгради с каторжници-пазачи, мутанти, или човешки същества /впрочем, какво толкова можеха да наблюдават, след като се бяха наблъскали той и останалите шест милиона изоставени в пластмасовите бидонвили, влизащи в състава на Свещения Лазарет?/. Въпреки това, всички от имението знаеха, че в големите хасиенди купуват хищници за пазачи от евгениците^[3] в Бразилия... Но той беше избягал на Преизподня Пет без никога да види нито един от тях и анималистите се бяха присъединили към вълците, слоновете, Масаите и към електрическия полубог, наречен Грим сред плеядата от баснописци.

— Нямаш късмет, нямаш късмет — отново подхвана Пазачът Лъв, поклащайки пицната си грива. — Повярвай ми, човек би казал, че наистина остарявам. — Жълтите му очи с възбуда помитаха горския гъсталак надлъж и нашир. — Тук няма никой, с изключение на един... призрак.

— На един призрак — повтори Жос с отпаднал глас.

— Ами да — изръмжа животното, отпусвайки се на четири лапи.

— И призраците не причиняват злини на обожаваната дъщеря на Сеньор Хуан Белависта Келер — нашият господар и всеобщ работодател, — да пребъде името му в Слънчевата Вселена. Хайде, трябва да свърша този обход. След което ще отида да изпуша една цигара с маймуните.

Пазачът Лъв изчезна. Жос изчака един миг, после излезе от гората. На петдесетина метра от него някакво момиче, чиито дълги черни коси и неземна красота озаряваха хоризонта, спеше на една въздушна възглавница. Той безшумно се доближи. Тя беше гола. Той коленичи до нея и положи глава на тъмния и корем. Анита! /Как биеше сърцето му.../ Анита, жива, жива — завинаги и за вечни времена! Жос се опияняваше от нейната топлина, от нейната миризма, в която се премесваше и тази на слънчогледите, пиеси живителната светлина.

— Кой е?

Тя все още спеше, но тялото ѝ се пробуждаше.

— Това съм аз, Анита. Аз, Жос Ферер, който замина за звездите. Главнокомандващият на Преизподня Пет. Един ден... — Той се усмихна. — Един ден ние ще бъдем мъж и жена пред Слънчевия Христос. Чрез Грим, ти си жива, жива...

Тя разтвори крака и с устни той докосна мъхчето ѝ на дете, вмъкна езика си в седефа. Изпълни се с нея — с нейните флуиди, с обезумелия барабан на сърцето ѝ — сега толкова бърз, и с нейния дъх ураган, заплашващ неговите вътрешни диги. Той се носеше във вихрушката, подвластен на бурята, дебнеше първата светкавица и беше готов да се прекатури, щом се отвори небето, почти безсъзнателен за мехура вселена, задъхващ се заедно с тях, за дърветата от гората, които се превиваха и изхвърляха във влажния въздух водовъртежи от листа; за тревата, която пулсираше под побеснелите атаки на вятъра; и за краката на Анита, натежаващи все повече върху раменете му — сякаш превръщащи се в минерал. Уханието.... Уханието изчезваше. Жос се изправи. По поляната към него се движеше огромна сянка. Той отхвърли глава назад. Някакво гигантско око се беше надвесило над него и изпитателно го гледаше. — Какво е твоето второ желание, Ферер-Сиачо? Отстрани до него Анита бе неподвижна и студена като статуя. Явно еротичната поза, в която мразът на времето я беше изваял,

се харесваше на Делфирио. Той затвори своето Око-Гаргантюа, пак го отвори и повтори, сдържайки се с голяма мъка да не се усмихне. „Твоето второ желание?“ Защото, съвсем естествено, нещата трябваше да се развият точно така, според стриктно изградения ред от Историята, Легендата и Традицията. Жос не протестира. Дълбоко в себе си той бе знаел, че още от самото начало ще подпише съглашението със своята собствена кръв. Бе поел право към вечните мъки в Ада и нямаше никакъв начин, нито желание, да ги избегне. Ала отсега нататък единствено значение имаха думите, които можеха да заставят Човека с Котешката Глава да бъде коректен и да зачита участието си в сделката. „Анита ще бъде моя“ — прошепна той след дълго /дълго/ мълчание. „Ще ми бъде дадена от Слънчевия Христос! В негова чест! Тя самата ще ми се отдаде — съвсем съзнателно, — аз също ще го направя.“ Той се усмихна, досещайки се за Мерсер, без да знае защо. „Какъв е статута на всичкото това, Живописецо? Предистория и наука или спомени от бъдещето? Когато за първи път легна в леглото ми на Преизподня Пет, тя беше девствена, а срещата ѝ с човека от гората не бе нищо друго, освен сън, преследван от годините. Това ли е причината, поради която днес ти ни... задържа?“

— Жизнеността на твоя разум ме впечатлява, простосмъртни човече.

— О, ти несъмнено ще свикнеш — със сърцето, с душата и всичко останало. Но преди това искам да ме отведеш на такова място във Времето, където аз и Анита да можем да правим любов, без това да изглежда парадоксално. Такова е моето второ желание.

Окото изчезна. Жос сведе глава. Едно малко кристално и запечатено шишенце беше оставено върху корема на Анита. Той го завъртя между пръстите си, потръпвайки при допира с нежността на кристала... Момичето беше там. Винаги беше я имало. И винаги щеше да я има. Там — но далече. Разделена от него от някаква нематериална бездна, чиято плътност бе несъмнено по-малка от тази на един водороден атом... С нокът той изби запушалката от червен восък, без да обръща внимание на руническите надписи, вклинили се във вътрешността на втвърдената каша като някакви гърчещи се драскотини. Силна миризма на озон се надигна към него, обгърна го с бързината на танцуващ дервиш, докато в същото време гравитацията отпускате своята прегръдка... Жос почувства, че се отправя нанякъде

и остава, едната му половина се понесе, но към какво, той не знаеше или по-скоро, знаеше, но аз съм неспособен да си спомня, — как се казваше това усещане? Нещо вече видяно, все едно, че вече съм бил тук я да видим — той със сигурност знаеше, че ако тръгне напред по коридорчето на този кораб, потънало в полумрак, ще трябва да завие наляво, би могъл да спре далече от брожението на жилищните модули, да се спре пред огромното пано от кристал-К и да наблюдава Земята — тази синя топка, — същата картина, същата, както онази вечер, когато / да.../, после да продължи по пътя, отново да завие, тъмнината щеше да се сгъстява и шумът — неясен човешки прилив, смехове, музиката, — той щеше да се бори; тревата все още я имаше — сякаш разлети локви, тук и там, и все пак невидима; не, това няма да бъде трудно — не, — с уханието, което ще го води: аз вече съм бил тук /помисли си той/, аз съм си у дома — така поне ми се струва. Някакъв аромат изпълваше коридорчето. Тревата все още я имаше, но не беше подобна на онази от хазиендата на Келер. Жос подмина паното от кристал-К. Навън беше нощта, студът, мразовитата баня на голямото никъде. Той се наслаждава за миг на лекотата, с която плувците преминаваха от една платформа на кораба в друга, спомняйки си за първи път, когато беше облякъл неудобния скафандър под подигравателните погледи на ветераните, за да отнесе някакъв орган за присаждане от фоточувствителни клетки чак до щурмовия борд на Големия Небесен Платноход. Както Грим, който тогава беше млад. Усмивайки се, той подмина илюминатора, поздрави с махване часовоя на пост пред люка на хидропоничната ферма. Той се намираще на Преизподня Пет, това беше неговия свят, далече от задушавачата се Земя, далече от гъмжащите, пренаселени градове и от ревнивата ярост на латифундистите. Тук-там сред тревата във фермата се мяркаха бледолилави цветя, всеки можеше да дойде и да се търкаля на воля отгоре им. Той беше горд с онова, което бе свършил тук — горд от онова, което бе станало със Станцията по времето на неговия мандат. Неговото дело бе намерило многобройни отгласи, там долу... В Сан-Жасинто всеки първи ден от пролетта вярващите казваха молитва за него. Водачът, Главнокомандващият не ги беше забравил. Той беше горд с Анита. Докато се приближаваше към техните покои, стори му се, че долавя нейния парфюм — някаква смесена миризма, едновременно едва доловима и жестоко натрапваща се от амброзия, от

мускус, мляко и откъснати цветя. Това ухание... Същото, съвсем същото като онази вечер, когато...

Да.

Вратата беше заключена, Не я заключваха, освен в случаите, когато се любеха. Той се поколеба, съзнаващ за кървавите приливи, които сърцето му на вълни оттласкваше към най-отдалечените острови на неговото тяло — към краката, ръцете, лицето, — докато не настъпеше отливът. Уханието го обгръщаше отвсякъде като саван или плащеница. Жос отвори уста, пак я затвори, извади биокартата от джоба на своята туника и я напъха в кухнята за идентификация. Вратата безшумно се разтвори. Той влезе. Разсеяна светлина къпеше полусферичния салон. Той завъртя очи и за момент се наслаждава на несигурната игра на светлинните сигнали, пулсиращи по повърхността на централното табло за свръзка — един балет на насекоми с геометрични форми. Диханието на Анита изгаряше съзнанието му като с нагорещено желязо. „Живописеца...“ — прошепна той с дрезгав глас, после прекоси салона, носейки се с лекота в царящата безтегловност. Паното от сив картон, което изолираше стаята от останалите части на апартамента, беше полуотворено. Той се приближи. Анита крещеше. Въртеше се около себе си, извивайки се и около Жос, увеличайки го в безумната революция на страстта, чийто бурни вълнения бяха отблясъците на раменете и голият ѝ гръб, на ханша и краката ѝ, опрени в мъхестите тапицирани стени на стаята; някакво бледо, размито петно с цвят на слонова кост. Жос се загледа в него, за да не вижда, за да не се вижда. С нея. Вкопчи се с поглед в него. Петното подскачаше върху растителния килим. Потръпна, когато се покатери в свивките между чаршафите на разбитото легло. После изчезна, погълнато от антисветлината на голямото никъде, рееща се от другата страна на илюминатора като някакъв блестящ ореол от Земята, която се търкаляше, търкаляше както впилите се един в друг влюбени, тази синя топка. Те крещяха и уханието надигаше вой у него... Жос отстъпи назад. Едно разноцветно лице го наблюдаваше от централния контролен екран, от другата страна на салона. „Каква прекрасна нощ за наистина прекрасна сватба, нали Ферер-Сиачо?“

— Да — отвърна той, задъхвайки се. — Да... — Апартаментът се въртеше около него, пропадеше надясно, после наляво, отпращайки го и карайки го да се търкаля край полусферичните стени, докато

обърканите им гласове като ехо отекваха: една прекрасна НОЩ за
наистина прекрасна сватба прекрасна нощ за НАИСТИНА прекрасна
сватба прекрасна нощ за наистина прекрасна СВАТБА една

нощ за наистина прекрасна сватба една
нощ за наистина прекрасна сватба една
нощ ЗА наистина прекрасна сватба една прекрасна
за наистина прекрасна сватба ЕДНА прекрасна
за наистина прекрасна сватба една ПРЕКРАСНА нощ
за наистина прекрасна сватба една прекрасна нощ
за наистина прекрасна сватба една прекрасна нощ за
ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА!
ДА! /изрева той, залепяйки ръце на ушите си/ ДА!
ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА! ДА!
А сега, помисли.

Живописеца те гледа и ти. знаеш неговото име.

Живописеца ще каже:

„Какво е твоето трето желание?“

Ти знаеш неговото име. Ти знаеш неговото име.

Какво ли иска той?

Не казвай: теб

Не казвай само: теб.

Ще бъде твърде просто. Ти знаеш неговото име.

Неговото име...

Пред тебе той разкрива пътища: какви?

На тебе той предлага избор, но: какъв?

Той те използва. Ти му служиш. Но ти знаеш неговото име. Той
ще изпие твоята душа. Вече я държи в ръцете си. А сега, помисли. Той
се забавлява. Той си играе. Защо? Хиляди, милиони страдат там долу,
готови да умрат, защото настоящето вече не е нищо друго освен една
безконечна тегоба. Но той избра теб. И сега си играе. Той направлява
твоего страдание. Насилва те да напредваш още, и още, и още, макар
че ти би искал да останеш там, на колене, вкоренен като дърво в мъха
на Преизподня Пет, защото Времето е блок от ледено стъкло —
непоклатимо, — защото миналото не може да бъде пресътворено,
защото ти си бил единствения любовник на Анита и днес нейното тяло
ти е забранено. Призрак. Ти си просто един призрак. Пазачът Лъв от
хасиендата на Келер го видя. За него, за нея — за всички тях, — ти

идваш от бъдещото. Това ти дава знанието: ти можеш да гледаш и да разбираш. Но това те лишава от инертността на Историята. Ти вече нямаш почти никакво тегло. Почти никакво. Тежиш колкото един сън, навън, под слънцето. Живописеца ще каже: „Какво е твоето трето желание?“ Той те използва. Той разкрива пътища и те насилва да вървиш напред. Той има нужда от теб. Защо? Твоята. душа, той вече я държи в ръцете си. Какво ли имаш ти да му предложиш, нещо, което другите са нямали — нито един от тях? Миналото: далеч от всякакъв обсег. Настоящето: смъртта. Бъдещето: той ще дойде с теб. Той ще пътува през теб така, както го е правил от самото начало. Какво е туй, което можеш ти да му дадеш, а той да няма? Какво е твоето трето желание, Ферер-Сиачо?

Жос се изправи. В стаята виковете са престанали. Той си спомня. След като бяха правили любов, той и Анита дълго време бяха останали вплетени един в друг, носени от безтегловността, хвърлени в някакъв забавен скок като две звезди близначки. Той прекоси салона и натисна един невидим бутон. Някаква яйцевидна секция се отдръпна, разкривайки в стената кантонерка, цялата пълна с хапчета.

— Не знам какво целиш, Живописецо — измърмори той, след като взе шишенце Делетал, — но няма да го получиш от мене. Анита е жива, намира се в парка на хасиендата на Келер, в големия салон на Преизподня Пет, в тази стая, съвсем наблизо, завинаги... Тя е и мъртва. Почива в своя хладилен саркофаг и навлиза в светлината на Алтаир. Завинаги.

По лицето му пробяга усмивка, пълна с мъка и достойнство. Близка победа, но все още несигурна...

— А сега е мой ред. Присъединявам се към нея. Чуваш ли Живописецо? Това е моето трето желание.

Той отпуши шишенцето. Лъхът на парфюма експлодира в лицето му.

— Така да бъде. Ще удовлетвори желанието ти — отвърна Делфирио, чиято чудновата котешка усмивка се размиваше на екрана. — Впрочем, душата ти ми принадлежи. Все някой ден ще се видим.

Той изчезна. Жос изтръска от шишенцето една дузина яркожълти хапчета, борещ се против стазиса, леда, силния мраз, който обхващаше крайниците му, бореше се против уханието. „Още малко време!“ замоли се със сподавен глас. — „Дайте ми още съвсем малко време...“

Хапчетата се носеха, премятайки се в полумрака като пионки от шах в безтегловно пространство. Той вдигна ръка, за да хване две, танцуващи неуморимо на няколко сантиметра от лицето му. Някаква невидима муселинова завеса му пречеше, беше се увила около ръцете и краката му, вече мумифицираше врата му. Уханието спираше хода на Времето и той се бе оказал негова жертва. Изпразни дробовете си — бе загубил цял век, докато намери подходящия нервен ритъм, докато разграничи употребата на всяко мускулче, направляващо свиването и разпускането в различните телесни кухни, — задържа дъха си... Почувства как сърцето му затупка по-бързо, по-силно, макар че тези думи вече нищо не значеха. Късно, твърде късно. Уханието бе попило в него. Уханието го завладяваше, бе тръгнало на щурм към неговия разум, убиваше го с железните пръти на илюзорните му спомени. Какво казваше Мерсер? Обонятелният апарат прави качествен анализ и разграничаване, доведени до индивидуализиране на всяка молекулярна структура чрез дадена миризма, която ѝ е присъща. Жос мигновено престана да се съпротивлява. Беше се оказал играчка в ръцете на сили, колкото буйни, толкова и противоречиви. Страхът: Делфирио беше удовлетворил неговото трето желание и въпреки това, той все още не умираше. Желанието: бъдещето на Анита може би не беше — той, — извън всякакъв обseg. Угризението: той се готвеше да се впусне по посочения път и Делфирио вървеше редом с него, невидим и безплътен. Накъде? Към какво? Към кога? Любопитството: уханието в момента му разказваше една история...

Каква?

Мястото беше такова, че за него в съзнанието му нямаше достъп /крачка встрани/: сред хрусталаците; но не тези на старата Земя, отдавна отровени и седалища на прекалено многобройни мутации, че да могат да бъдат описани, които обграждаха малката кирпичена църквица в Сан-Жасинто, сякаш отделяха някаква зона със сива, бодлива телена ограда, откъдето децата, избягали от бдителността на майките от Светия Кръст на Спасението, се връщаха с гноясали рани; не бяха и от тези хрусталаци, каквито имаше във фермата на Преизподня Пет, контролирани по генетичен път — високи, елегантни силуети, издигнали се от двата бряга на една псевдо Ориноко... Хрусталаци жестоки — но гъмжащи, масивни, размесени в зелено и черно, насадени преди един милион години, еволюирали по

крайбрежието на едно тъмно като олово море и шибани от вятъра. Тяхното ухание достигаше до него от другия бряг на един звезден океан. Той не можеше да знае за него, защото това бе територията, в която човекът щеше да проникне чак след две или три хилядолетия, и въпреки това беше достатъчно да направи /крачка встрани/: плажът -безлюден и пуст, застлан с влажен пясък. Вдъхвайки дълбоко, той беше способен да почувства неговия мирис — способен да си спомни. Вече съм идвал тук. Тъмносините дюни се сриваха под краката му. Той тръгна напред и направи /крачка встрани/, за да избегне сблъсъка с някакъв крилат червей, изскочил от земята и вдигнал около себе си стълбове от изумруден пясък. С уханието до него достигаха все по-осезаеми усещания: горещината на Слънцето — тази идеална сфера в жълто и зелено, четири пъти по-обемна, отколкото Слънцето в небето на Земята; — слухът, даде си сметка за това, когато успя да изолира този тътнеж, който в началото беше объркал с пулсациите на своето сърце и който много скоро се превърна в песента на вълните, разбиващи се в накъсаните скали, надвиснали над плаща далече на север; вкусът: — този на морската пяна, приятно солена, и този на пясъка, скърцащ между зъбите. Това беше един нов свят. Цял един свят — материален, автентичен... Един свят, изпълнен с нещо, което го викаше — което изискваше неговото присъствие. Той направи /крачка встрани/ и напусна металната повърхност на Преизподня Пет, подчинил се на вече видяното /чутото/ почувстваното /осезаемото/, отхвърляйки в тъмните гънки на своята предисторическа памет знанието и опита в полза на силата на съня...Предизвиквайки физичните закони, действащи в същото това безвремие и опитващи се да придават някаква геометрична форма на всяко тяло от слънчевата система — от най-незримата пращинка на Орт, до самата централна звезда, — той се изтръгна от гравитационния кладенец на своя роден свят, без да предизвика и най-малкото действие противодействие, гмурна се в сянката на Луната, после се устреми към центъра на Галактиката. Мозъкът му обобщаваше, уточняваше и координираше данните, които той му подаваше. Адаптираше ги към неговите възможности за възприемане на действителността. Това прехвърляне в пространството бе по-малко, отколкото обикновена размяна на времеви координати — макар и двете да бяха неразривно свързани, — но Жос имаше нужда от някакви представи, за да запази целостта на своите

основни понятия за възприятие. Той видя Земята такава, каквато никое друго човешко същество преди него не я бе виждало, а простият факт, че продължава да я вижда — дори за кратък период от време, — му беше достатъчен, за да избегне разграждането на някои от твърде важните за него физиологични и психологични процеси. Той видя Земята такава, каквато беше: топка от скали и глина, формирана от демонични сили, разяждана от киселина по повърхността, насичана от зъбите на дълбините. Той видя човешкото гъмжило малко повече да се обединява, малко повече да се разгражда, малко повече да се радва — да разпростира своето раково заболяване в заобикалящото го пространство, да забива харпуни в Марс, Венера, Йо и Титан, а после и по всички Гигантски Острови на Вселената. Да се потапя още за миг в горещата светлина на Слънцето, преди да се впусне в дългите галактически кръстоносни походи. Той видя други форми на живот, други интелекти, друг разум, понякога едва доловими, понякога съвсем натрапващи се с присъствието си, понякога, кой знае защо, прикрити... Той видя как една много древна и много могъща сила изчезва, оставяйки след себе си неподозирано техническо наследство: начинът да се забрави инерцията и да се завладеят звездите. И хората — тези негови братя по нищета и корупция, - преобразени, протеични — болни от идеята да погълнат празното, но готови да го повърнат, за да огладнеят отново, — се впуснаха към по-концентрираната светлина на голямата галактична спирала със своите кораби светове, закърпени с огромни изгаряния и смешни белези от всякакви рани, набъбнали от своите нищожни животи и своите нищожни смърти. Той ги изпревари. В Мъглявините, където хищниците от милиони години безпощадно воюваха, за да оцелеят, в сянката на циклопски руини, но които в дъното на своите зеници пазеха спомена за крехкия силует на един полубог с две ръце и два крака: човекът, който вървеше изправен, изследователят на пространството, укротителят... Приятелят? Той ги последва. На Октомври, чиито планини, прорязани от черни метални жили скоро загъмжаха от колонизатори-дварфи с коси, посипани със златен прашец /мините, тъмнината, слитъците, които трябваше да се изтръгнат на повърхността и да се натоварят на други космически кораби, винаги все по-големи и по-големи, но които в действителност никога не тръгнаха/. Той се гмурна с тях в дълбоките гори на Авранивра, където коронясаните дървета се отлепяха от почвата и по

време на равенството мълчаливо поемаха надолу към лунната делта. Той яде от земята на Бериан, в чиито соли, може би, се съдържаше безсмъртието, остави океаните на Посейдон да се издигат стремглаво и да го носят, сляп и глух, към пределните граници на чистата атмосфера, катери се по кристалните кратери на Берил. Той се осъди със своите — за някакъв камък, за някаква жена, за някаква карта, за някаква машина, — но никога не се учуди, че Го намираще там, и там, и там — навсякъде, — готов да купува, разменя и продава, надебелял като добре охранен котарак; Той, който въпреки всичко, никога не бе смятал, че ще може да се изплъзне от строго определените граници на Плодородната Твърдина, където всички пещери, равнини и планини носеха Неговия отпечатък, и който открай време поставяше своите рунически надписи върху всеки един от човешките светове; защото Той — Жос беше продал някога своята душа срещу уханието на един плаж, който щеше да се материализира едва пет хиляди години по-късно. Човекът с Котешката Глава може да прави огромни крачки /и всеки път: мъка, омраза, болка, смърт/. Неговото царство се пренаселяваше, Жос предпочете да го забрави. Плажът се простираше пред него — той беше сигурен в това. Парфюмът от храстите му го доказваше. Той направи крачка встрани, отвори очи. Някакъв дребен силует, някаква едва забележима фигура вървеше по пясъка с крака и гръб опръскани от водния прах на прибоя и с рамене, проблясващи под жълто-зелената светлина на Алтаир. Анита.

— Забележително...

Жос подскочи. Някакъв огромен човек, седнал удобно в сянката на горските храсталаци, го наблюдаваше като едва-едва се усмихваше. Беше облечен в риза от черен плат, в широки, тъмносиви къси панталони и беше отрупан с бижута. Три от тях — големи осмоъгълници с аметистови отблясъци, — бяха вклинени в твърдите мускули на лицето му. Някакво миниатюрно животно, чието рядко руно и заострена муцунка напомняха плъх, се разхождаше по врата му, играейки си с черните плитки на мъжа и надавайки мелодични трели. Жос наблюдава известно време и двамата, без да може нищо на разбере, после се обърна и остави погледа си отново да бъде привлечен от Анита. Край брега някакъв път се виеше сред северните отвесни

скали Без да забавя ход, Анита тръгна по него и скоро изчезна зад една настръхнала скала, посипана отвсякъде с раковини.

— Наистина забележително. Откъде сте се научили да говорите на този език?

Мъжът беше станал от влажния пясък, където допреди малко беше седял, и се спускаше към него като изтупваше дрехите си. Жос направи крачка назад.

— Кой език? — попита с дрезгав глас.

— Вашият — този, който в момента използвате — непознатият се усмихна и допълни: — Който използвате от един час насам, в действителност. Сънувате на глас, скъпи приятелю, не го ли знаехте?

— Дори не си спомням да съм заспивал... — Жос свъси вежди. — Моят език, немският... Значи все още говорят на него?

— Вече не го говорят, горе-долу от четири хиляди години. Но от време на време се случва някой ерудит да го изучава, защото желае да се забавлява. Гражданино, не знам каква е причината, която ви е подтикнала да се изразявате по този начин, но простият факт, че сте попаднали на единствената личност, способна да ви разбере на двеста или триста персека наоколо, ме кара да си мисля, че вие сте нещо съвсем необикновено. Да се представя: Шарл Мерсер — писател и етнолог, ако тези думи все още значат нещо, което не е толкова сигурно.

Акцентът на Мерсер, който даваше преимущество на „п“-тата и на „р“-тата и почти изцяло предъвкваше „м“-тата, вклони Жос много по-сигурно към действителността на тази епоха, отколкото щеше да го направи напоеният с йодни изпарения вятър, шибавц лицето му и зеленият пясък под краката му. Той протегна ръка към писателя, който за миг се обърка, но после здраво я стисна.

— Ще ми кажете ли името си?

— Жозе Андриан Ферер. Жос.

— Дошли сте тук, за да изразите почитанията си към Изконното и Първородното, разбира се от начина, по който преди малко проследихте с поглед малкото момиче.

Мерсер повдигна очи към небето без да престава да се усмихва.

— Наистина е вярно, тези малките са много красиви...

„Говори ми за Анита“ — помисли си Жос, търкайки разсеяно бузите си с набола по тях брадичка. — „Но какво ме засяга истинската

природа на Времето, какво ме засяга съдбата на хората, живеещи на Преизподня Пет, умрели преди пет хиляди години или все още живи някъде, в някаква точка на Историята, различаваща се от всички останали? Какво ме засяга Земята и Хасиендата на Сеньор Келер, дълголетие на Львовете Пазачи или оцеляването на немския език... Този свят е реален — наистина съществува. От милиарди години се носи в орбита около Алтаир и в същото време се върти около самия себе си: нощ-ден-нощ-ден, всичко присъства реално и зримо — силата на привличане — посилна на полюсите, отколкото на екватора, и ветровете, отклоняващи се от запад на север и от изток на юг; всичко е безупречно! Притежава даже и една луна, ето, следите от последния прилив по плажа са все още видими... Съществува реално, както и Мерсер с неговия акцент, придобит несъмнено някъде в пространството около Алфа Кентавър, и неговата дипломатична апология за съвпаденията... Ами аз? /Той се усмихна, странно успокоен/. Аз реално ли съществувам? Така, както Анита? Жив ли съм? Стигнах ли най-сетне до нея? След като замених завинаги душата си?“ Да. Да. Да. Да. Да. — Шарл... — Жос впери поглед в очите на писателя, в които сякаш гореше факел на любопитство. - Питам се... Дали ще се съгласите да продължите играта още малко. — Без въпроси? Нищо друго, освен отговори? — Мерсер нададе дълбока въздишка. — Светът е една великолепна машина, изпълнена с желание и безпокойство. Да, защо не? Интересува ви момичето, нали? /Не трябва да се избързва/. — Момичето и всичко останало — отвърна Жос като се засмя. — Всичко останало? Ще ми създадеш работа... — Мерсер се прокашля, после протегна ръка към надвисналите от север скали и каза:

— Да тръгнем в тази посока, ако наистина го желаете. Това ще ни позволи да стигнем навреме, точно тогава, когато ще трябва да се поднесат почитанията. Аз ще говоря. Вие ще слушате. Те се спуснаха през дюнните сред взривове на крилати червеи и известно време шляпаха във вълните — толкова черни и пенливи, че създаваха илюзията като да бяха бликнали от буре с бира, държана дълго време под налягане. Някаква морска птица, след чието люспесто тяло се носеше невероятна корона от разноцветни пера, се изтръгна от небесата и започна да кръжи точно над тях, викайки ги по име. Известно време Мерсер не ѝ обръщаше никакво внимание. След това

хвана между пръстите си плъха, откачи го от врата си и съвсем нежно го положи върху главата си. Животинчето веднага се впусна в някакви негови си хmmm, грmmm, хmmm, впивайки в същото време жълтите си очи в тези на птицата, която се уплаши и изчезна, гмурвайки се сред вълните. След което, те тръгнаха.

— За пътешественика — започна Мерсер, намествайки краката си в следите от стъпките, които няколко минути преди това Анита беше оставила зад себе си, — Улмарин представлява интересен етап, и то с много неща. Най-напред, защото е красива планета, надарена с флора и фауна, с климат и релеф, които нямат равни на себе си във Вечния Кръговрат на която и да е Вселена. Ох, щях да забравя, на вас всичко трябва да ви се обяснява...Добре, да приемем, че по време на вашето отсъствие, Жос, човечеството...Човечеството... Ха!

Писателят предвзето повдигна дясната си ръка.

— Дълги космически кораби, трюмове, пълни със съкровища от отвъдните светове, капитани и главнокомандващи в униформи... Тук — неприятели. Там — съюзници. И винаги, винаги: голямото никъде. Естествено — няколко войни... В крайна сметка, ние не напуснахме напълно Земята. Тук нашите градове са същите, нашите пътища са павирани със звезди, пристанищата ни са в открито небе. Адът никога не е толкова далече, но какво от това? Ние ще оцелеем и то по-сигурно и за по-дълго, отколкото някога. Ние вече почти не умираме и въобще не говорим на немски... В Града е горещо, Жос. Градът, който основахме с Лишите, Давлините, Ужжайшите — нашите съюзници... Нарекохме Града Кръговрат, защото неговата сянка се разпростира върху всички слънца, сгущени на голямото галактическо колело, защото Стъпалата на развитието са за неприятелите и варварите. Толкова за Кръговрат.

— За мен е удоволствие да бъда турист във вашата компания, Шарл.

— Какво е това — турист?

— Човек, който говори немски.

— Да-а, разбирам... — Мерсер сви рамене, после продължи като посочи скалата с брадичка. — Значи, Улмарин. Красива планета, където вали и духа шестстотин дни в годината; където животните са телепати, а цветята блиндираны с бодли. Тук никога никой не се забавлява, но понякога идват хора, въпреки всичко. Защото ту е

Изконното и Първородно Начало — и малките, девствени момичета. Великият Грим! Предполагам, че искате да чуете цялата история?

Мерсер, който вървеше отпред се спря, внезапно задъхал се, и се загледа в стръмната пътека, виеща се нагоре край скалите. Жос го подмина без да му отговори.

— Добре, съгласен съм — измърмори много бързо писателят и се втурна да го догони. — Но ви предупреждавам, че от този момент навлизаме в територията на голите факти, на Историята, тъй да се каже, хубава мръсотийка, няма що... Това е пространство студено и сухо, пълно с дати и неопровержими събития. Ами легендата? Ами лъжата, удоволствието от нея? Ами аз?

— Разкажете ми, все пак — каза Жос без да се обръща. Разрешавам ви да поукрасите нещата, ако не можете да се въздържите.

— Нали трябва да ви правя компания! Много добре... Преди повече от един век един малък космически кораб, идващ от Кръговрат, кацна на Улмарин. Естествено, не беше за първи път, хората посещаваха системата на Алтаир, но до този момент никой не знаеше какво точно да прави с нейните шестнайсет планети. Най-доброто решение беше всичко да започне от нула, да се направят няколко карти, да се вземе генетична проба от местните видове — просто, за да се има някаква представа. Та, на борда на кораба имаше четирима млади, току-що завършили студентчета, размахващи своите дипломи, които бяха готови да продадат душите си на Живописеца, за да не се върнат с празни ръце. Те се поровиха насам-натам, поразмърдаха се малко, понасъбраха от обидите които им отправиха морските плъхове и птиците... накратко, нищо не свършиха. Докато един ден Изначалното и Първородното не им падна от небето...

— Доколкото ни е известно, то се намираше на борда на някаква зачатъчна космическа капсула, предхождаща Еманципацията, а, може би, и самата Слънчева Ера. Експертите по небесна механика от Кръговрат не можаха да установят началните ѝ координати, липсваше достатъчно информация за траекторията ѝ при навлизането. Пък и в крайна сметка това не е от голямо значение. Изначалното и Първородното идва от никъде. От голямото Никъде. А също и от голямото Никога. Разбивайки се така сред земите на Улмарин, един вид то се предложи на мечтателите. На вас. На мене. На всички. То принадлежи на всички... Благодарение на интуицията на четирима —

или петима, от този момент нататък, Историята става доста неточна, — съвсем млади търсачи, които не бяха загубили желание да влязат в легендите. Жос постави крак на върха на скалата и замръзна неподвижно. Под него се разкриваше огромна полусфера, която много скоро той отъждестви като отговор на един от онези гръцки амфитеатри, чиито холограми бе наблюдавал някога на Преизподня Пет. Постройката беше с дълбочина най-малко триста метра и съдържаше десетки галерии, между които се виеха скамейки, издълбани направо в твърдата, черна скала. Вече имаше няколко зрители, но повечето от местата бяха празни. В центъра /далече отдолу и наполовина прикрит в полумрака/, се издигаше олтар, над който се беше възправила прозрачна вула^[4]. Жос стисна и бавно отпусна юмруци. — Това място... — ... Няма име — намеси се Мерсер, изправяйки се до него. — Става дума за мястото, където се изразяват почитанията, това е всичко. Понякога митовете възникват съвсем скромно. Елате. Писателят го хвана за рамото и го поведе към централното пространство. Анита вече беше там, заета с нещо около вулата. Беше облечена в черно сари и бе стегнала косите си с кожена лента. Жос дълго я гледа. Приличаше на жената, която бродеше в спомените му. Зад себе си той чуваше разговорите на тълпата, която лека-полека заливаше скамейките, но не й обърна внимание. Не: тя не приличаше точно на нея. Беше малко по-млада. На двадесет години? На двадесет и една? Той отвори уста.

— Анита?

Тя се обърна, вгледа се в него и се усмихна, но нищо не отговори.

— Те са неми — прошепна му Мерсер. — Всичките.

— Всичките... — Жос поклати глава. Думите се нижеха в него, лишени от смисъл. — Какво искате да кажете?

— Малките момичета. Те не говорят — никога. Никой не знае защо.

Жос се завъртя на пети и се обърна с лице към амфитеатъра. Вече половината от местата бяха заети. Жос присви очи. Някои от момичетата бяха голи или просто само с набедрена препаска. Други, напротив — носеха тежки дрехи, с всякакви форми и цветове. Косите им също бяха различни. Тези тук ги бяха сплели в сложен кок, онези там — задържащи ги с диадема или лента; трети, още по-нататък, ги

бяха пуснали свободно да се разливат по раменете ми. И възрастта на нито една не отговаряше напълно на другите. Но всичките бяха...

Анита.

Жос затвори очи, готов да завие. „Живописеца“ — помисли си той и почти чу циничния смях на разноцветното създание да се извисява като хищна птица във въздуха над арената. Погледна отново. Тя /те/ беше /бяха/ все още тук. Подобна/ни/. Еднаква/ви/. Изключителна/ни/. Неговата любов, умножена хилядократно. Той протегна ръка, за да прегърне тази, която се намираше до него — за да се увери в нейната плътност... Мерсер го спря. Сложи ръка на рамото му и го накара да отстъпи назад, нашепвайки му с изключителна нежност. — Не можете. Никой няма право на това. Те са недосегаеми. **ТОВА Е ЖЕНА МИ!** /за малко да извика/. — Кой казва това? — просто изпъшка той. — Никой. Те линчуват онези, които биха се осмелили да го направят. Овладейте, се колкото и да са силни халюцинациите ви. — За по-малко от миг писателят се поколеба. — Или поемете позора на действителността. Жос не отговори. Анита — създанието, което близо до тях стоеше до олтара, беше престанало да им обръща внимание. Беше се отдало изцяло на своята задача. Петдесетина металически урни, които несъмнено изникнаха изпод земята след фокуса на някой драгоманин, се бяха появили около централната вула. Бяха почти изцяло запълнени с някаква червеникава каша, в която момичето хвърляше кафеникави камъчета. Тогава се получаваше бавна химична реакция, при която се отделяха тежки сивочерни кълбета гъст и ухаещ дим. Амброзия; муска; мляко; откъснати цветя.

Седнал на първия ред сред двойниците на жена си, умряла преди пет хиляди години, Жос виждаше как уханието се материализира, как се издига, как изпълваше, издигайки се нагоре, малко по малко центъра на амфитеатъра като някаква гигантска, току-що съживена птица. За малко да се поддаде на илюзията. Не беше трудно; беше същото /както винаги/. Същото ухание, както онази вечер, когато — да. Той можеше да го направи. Той би могъл /винаги/ отсега нататък. Той щеше да тръгне обратно, щеше да върви по тесните, лъскави коридорчета на Преизподня Пет. Можеше да се спре, далеч от оживлението на жилищните модули, да застане срещу огромното пано от кристал-К и да съзерцава Земята, тази синя топка, същата картина, абсолютно същата, както онази вечер, когато /да.../, после да поеме отново, още

да обикаля, мракът щеше да се сгъстява и шумът, този неясен човешки прилив, смеховете, музиката. Това нямаше да е трудно — не -с уханието, което щеше да го води: аз вече съм бил тук /помисли си той/, аз съм си у дома — така поне ми се струва. Той се наслаждава за миг на красотата и лекотата, с която плувците преминаваха от една платформа на кораба в друга, спомняйки си за първия път, когато беше облякъл неудобния скафандър под подигравателните погледи на ветераните, за да отнесе някакъв орган за присаждане от фоточувствителни клетки чак до шурмовия борд на Големия Небесен Платноход. Както Грим, който тогава беше млад. Усмивайки се, той подмина илюминатора, поздрави с махане часовоя на пост пред хидропоничната ферма. Той се намираше на Преизподня Пет, това беше неговия свят, далече от задушаващата се Земя, далече от гъмжащите, пренаселени градове и от ревнивата ярост на латифундистите. Тук-там сред тревата във фермата се мяркаха бледолилави цветя, всеки можеше да дойде и да се търкаля на воля отгоре им. Той беше горд с онова, което бе свършил тук — горд от онова, което бе станало със станцията по време на неговия мандат. Неговото дело бе намирало многобройни отгласи, там долу... В Сан-Жасинто всеки първи ден от пролетта вярващите казваха молитва за него. Водачът, Главнокомандващият не ги беше забравил. Той беше горд с Анита. Докато се приближаваше към техните покои, стопи му се, че долавя нейния парфюм — някаква смесена миризма, едновременно едва доловима и жестоко натрапваща се, подобна на тази, която придружаваше ритуала по изразяването на почитания пред Изконното и Първородното, някога на Улмарин. Той отвори очи. Мерсер и плъхът му го наблюдаваха с любопитство. — Спяхте ли? — Не знам — отвърна отпаднало Жос. Посочи с брадичка към сцената и вулата, зад чиито стени се различаваше тялото на Анита, облечено в най-хубавата рокля, която Компютърът на Преизподня Пет бе имал някога в склада си.

— Клонинг ли са направили от нея?

— Да, екипът, който беше на борда на кораба. Една голяма и красива загадка... Защо, как мислите, тези млади вълчета са се забавлявали да създадат от всички частици една независима култура, вместо да се върнат в Кръговрат и да спечелят слава и богатство?

— Не са ли ги питали?

— Никога не ги откриха. Когато тридесет години по-късно поредната експедиция кацна на Улмарин, вече имаше няколко хиляди такива малки момичета. Но нямаше никаква следа от първия екипаж, освен един /неразбираема дума/... Простете, един корабен дневник, хм, информационен, така ли се казва? Всичко, което знаем, сме научили оттам.

Гласът на Мерсер се снижи с един тон:

— Те са ги убили. Твърде вероятно, още когато са се научили да използват — да видим, — генетичните манипулатори на борда на кораба.

Жос поклати глава.

— Но как те се възпроизвеждат?

— Изключително чрез клониране. Когато някоя от тях стане на двадесет и седем години, умира и веднага се появява друга. Това е една съвсем малка цивилизация, чието начало и край никога не може да разбере. В крайна сметка, те живеят без да творят, без да говорят, без да обичат... За да умрат и да започнат нов цикъл. Това е толкова абсурдно, колкото и безконечния щурм на звездите.

— Те обичат — каза Жос с леден глас. Той видя как на платформата момичето, облечено в черно, хвърля последните си камъчета и добави:

— Просто един спомен.

— За уханието ли говорите?

Жизнеспособността на твоя разум ме впечатлява, простосмъртни човече. Жос закри с ръце очите си, помъчи се да се пребори със стазиса, леда и силния мраз, който обхващаше крайниците му. „Още малко време — помисли си. — Дай ми още съвсем малко време!“

Мерсер продължаваше да говори:

— Това е идея, която ми хрумна ей така — вродена памет. Някои поведенчески реакции са вписани в механизмите на растежа — включително и тези на нервната система. Как се наричаше това?

Жос намери някакво разрешение. Изпразни дробовете си — бе изгубил цял век, докато намери подходящия нервен ритъм, докато разграничи употребата на всяко мускулче, направляващо свиването и разпускането в различните телесни кухни. „Синаптична пластичност. Невроните могат да бъдат преобразувани под въздействието на някакъв външен стимулатор, на някаква информация. Мисля, че

именно заради това е ритуалът с уханието“. Не дишай. Забрави. Живописеца няма да те отпрати никъде, където не си бил. А тук вече... Анита не може да бъде докосната. Върви си. Ти нямаш повече нужда от него. Можеш и сам да се справиш. Жос тръсна глава. Какво казваше Мерсер? „Обонятелният апарат прави качествен анализ и разграничаване, доведени до индивидуализиране на всяка молекулярна структура чрез дадена миризма, която ѝ е присъща. Разбирате ли какво означава това?“

— Да — отвърна той. — Те не говорят, защото не са тук. Уханието им напомня за онова, което е било и им позволява завинаги да живеят.

— Това е само спомен, приятелю. Един сън, нищо повече.

„И това съм аз“ — помисли си Жос. — „Аз съм този, който ги научи на това.“

Той се усмихна. Отивам си, Шарл. Писателят го стрелна с очи. Скъпоценните накити, вклинени в плътта му, силно блестяха. — Добре, но какво е вашето предназначение, този път? — Съжалявам, не разбрах. Поне не навреме. Живо писеца ме използва. Той искаше да има звездите, аз също. Моя е грешката, ако сте го намерили сред Мъглявините, на Октомври, Бериан или Авранивра. Той седна на раменете ми, защото нямаше какво друго да прави. Остави се да го нося и изчака да си спомня за бъдещето. Аз си спомних. За Улмарин, морето, крилатите червеи... Храсталаците. Мислех, че ще бъда сам, но виждам че съм обрекъл цялото човечество. Мерсер вдигна рамене, явно объркан.

— Не е срамно да разделиш съдбата си с хиляди други.

— Но аз няма да я разделям, Шарл — отвърна с тих глас Жос. — Сега аз вече знам как да ѝ се изплъзна.

— Толкова по-добре за вас.

Писателят се усмихна съчувствено. Жос му отвърна със същото.

— Благодаря, Мерсер, така ми е по-леко.

Сега.

Зачертай.

Заличи.

Изтрий.

Шумът е без значение. Материята не е важна. Баграта е слаба.

Единствено уханието е от значение.

Усещаш ли го? /Улмарин, един век по-рано. Той си спомняше. Амфитеатърът все още не съществуваше. Той си спомняше за соленото благоухание на пяната, пълзяща по скалата точно на това място. Храсталаците бяха някак си по-малко, може би дори събрани на едно място, като че ли в килимче, разклащано от заядливата игра на вятъра и плаващите дюни. Той си спомняше за техния възкисел, свеж аромат. Плажът бе малко по-тесен, Земята по-близо до брега. Той можеше да си го представи. Беше лесно. Бе достатъчно да задържи от носещото се край лицето му ухание онова, което точно бе нужно. И да го класифицира в съзнанието си./

Усещаш ли го? /Царството на Делфирио, все така закотвено в пределите на Плодородната Твърдина, сега се простираше извън половината от звездите на Млечния път и наброяваше над стотици милиарди живи същества. Някои от тях човешки, други не. Той наблюдаваше всички, търпеливо, знаещ, че малцинството от тях ще може да му се противопостави, но по-голямата част от стадото щеше да се яви пред триглавото куче, когато удареше часът. Самият Делфирио се намираше на Сребърния Павилион — една малка, ледена планета, на повърхността на която шепа изоставени заселници постепенно забравяха светлините на Кръговрат и възстановяваха мрака на древните племена. Възседнал един стар гардероб от бяло дърво, той чакаше ридаещият в краката на мъртвата си жена старец, да пожелае да просветли своя ум, докато Жос изведнъж изчезна. Той го търси под дърво и камък цял век, изпраща демоните си в четирите краища на империята, бе стигнал дори дотам, че се наложи да иска аудиенция с Великите Зли Сили. Но никога не го намери/.

Сънуваш ли?

Седнал в амфитеатъра на Улмарин сред клонингите на Анита Келер, етнологът и писателят Шарл Мерсер, който въпреки всичко бе и голям пътешественик — следователно малко чувствителен към спектакъла на сътресенията на Вселената: тази чудесна машина, пълна с желание и безпокойство, така, както той самият бе написал в „Звезден Рай“, неговото най-велико произведение, — и на който се харесваше да припомня това пред всяко любезно ухо; — същият той нададе дрезгав вик, когато Жос се изпари. Но въздухът, пропадайки в празното, оставено върху каменните скамейки от призрачното му тяло, предизвика определено по-силна експлозия.

/Никой не може да узнае, че Мерсер, за съвсем кратко време беше загубил своето самообладание./

Спомняш ли си?

Той се събуди триста години по-рано. Беше вечер. На хоризонта, далеч отвъд непокътнатата скала, трептеше жълто-зеленият свод на Алтаир, сякаш се колебаеше дали да отстъпи място на нощта. Жос се усмихна. „Утре“ — помисли си той. — „Те ще се приземят утре. Аз ще науча езика на Кръговрат — сигурно имат необходимото оборудване на борда. Ще им кажа, че съм корабкрушенец, че моят кораб се е изгубил и потънал в морето. Вероятно те ще се разсмеят, като видят някакъв си въшльо от ниско Стъпало на развитие. И то в такова окаяно състояние. И какъв грубиянски език има само! Но в крайна сметка ще ме приемат. Аз ще им покажа птиците телепати на плажа. Може би ще пленим една две, за да вземем генетична проба от местните видове — просто, за да има някаква представа. Те ще ми обяснят какво да правя, а също и как да нанасям бележки в информационния бордови дневник. След това, когато всичко вече ще съм разбрал, ще ги убия и четиримата. Малките момичета, тъй наречените инфанти, принадлежат на всички. Но Анита е моя.“ Той се засмя, предвкусвайки своята блажена самота Аз съм Повелителят на Уханията.

[1] ХЕРОС — от гр. — герой; /мит./ — победителят на Антей. / бел. пр./ ↑

[2] Латифундисти — /исп./ латифундия — чифлик, чифликчия в Южна Америка /бел. пр./ ↑

[3] Евгеника — наука за условията на възпроизводството и подобряване на човешката раса /бел. прев./ ↑

[4] Вула — папска грамота /бел. пр./ ↑

Издание:

Вой. Френски фантастични разкази

Най-доброто от новата френска вълна

Издателство „Полюси“ 1993

Съставител и преводач: Любомир Найденов

Преводачът и издателите благодарят на:

г-н Пиер-Жан Бруйо, президент на Френската асоциация за научна фантастика;

г-н Ришар Комбало, критик и съставител;

както и на всички представени автори, за любезното съдействие и участие в настоящия сборник.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.